

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 1

(Ordu Büyükşehir Belediyesi)

27 Mart 2016 Pazar

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.02

BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)

BAŞKAN VEKİLİ: Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

SÖZCÜ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

KÂTİP: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

-----0-----

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI ENVER YILMAZ – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, çok kıymetli Komisyonumuz; öncelikle hepiniz hoş geldiniz. Ordu Büyükşehir Belediyesi olarak sizlere ev sahipliği etmenin mutluluğunu yaşıyorum. Milletvekili arkadaşlarımız, dönem dönem çalıştığımız, aynı bölgenin milletvekilliğini yaptığımız, yaklaşık on üç sene de beraber milletvekilliği yaptığımız Bayram Bey dâhil olmak üzere, sizleri Ordu’da misafir etmek bizim için şereftir.

Komisyonumuzun çalışmaları hakkında bilgimiz var. Bugün yaptığınız ve yapacağınız toplantılara inşallah bizler de iştirak edeceğiz. Komisyon çalışmaları sonrası bize düşen, bizim üzerimize düşen bir görev olduğu takdirde onları talimatlandırıp gereğini yapacağımızdan hiç şüphemiz olmasın.

Ordu ili, tahmin ediyorum, Komisyon çalışmalarının sonuç raporunda göreceksiniz, alanında çok sorunlu bir il değildir. Biz Türkiye’de her alanda örnek ve model olmaya gayret gösteren bir iliz. Birinciliklerimiz var, o birinciliklerimizin birincisi şu: Türkiye’de en fazla fındığı üreten il biziz, Türkiye’de en fazla bal üretimi yapan il biziz, Türkiye’de en fazla kivi üreten il biziz, Türkiye’de en fazla tüneli olan il biziz, Türkiye’nin de en temiz şehri biziz. Sokakta, iddia ediyorum, bir tane sigara izmariti bulamazsınız çünkü 63 lira ceza yazıyoruz; sokakta çöp bulamazsınız, sokakta tüküren bulamazsınız, dolayısıyla bu alanıyla da Ordu inşallah model bir il olacak.

Gördüğünüz sahil şehrinin tamamı dâhil 4 ilçemizde ücretsiz İnternet alanıyla, Türkiye’de bir ilktir, ücretsiz “Wi-Fi” alanı olan en geniş il biziz şu anda. Bu Altınordu ilçemizin sahil şeridinde tamamen şifresiz bir şekilde İnternet’e girebiliyorsunuz. Hükümetimizin programı içindeydi ama biz daha öncede başlattık bunu.

Kendi içinde sulhu olan, iktidarıyla, muhalefetiyle uyumlu bir şekilde yaşayan güzel Ordu’muza, Büyükşehir Ordu’muza, butik şehir Ordu’muza, Türkiye’nin en küçük büyükşehriyiz çünkü, öncelikle hepiniz hoş geldiniz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz sıcak ev sahipliğiniz için.

Parlamento çatısında beraber çalışma fırsatımız olmadı ama genel merkez çatısında epey bir arada bulunduk. Benim kendisinden çok şey öğrendiğim Fatma Hanım da sizin çok yakın arkadaşınızdı, o vesileyle çok bir araya geldik. Ben de Ordu’da olmaktan çok mutluyum. Her şeyden önce, benim büyük büyük dedelerimin toprağı burası, o anlamda da benim için çok kıymetli.

Biz Komisyon çalışmalarında -Aile Bütünlüğünün Korunması ve Boşanma Olaylarının Araştırılması Komisyonu, kısaca böyle söylüyoruz, aslında çok uzun bir adı var, hiçbir üyemiz herhâlde ezberleyemedi tam adını, kısaca böyle söylüyoruz-aslında sadece boşanma neden ve sonuçlarıyla gidebilirdik ama bizim de edindiğimiz tecrübelerle, arkadaşlarımızın da tecrübeleriyle aslında boşanma sürecinden önceki sürecin çok kıymetli olduğunu biliyoruz. Yani, sorun nerede çıkıyor, onun için çok bütüncül yaklaştık biz Komisyon çalışmasının ilk gün çerçevesini çizerken. Madde bağımlılığını, evde bir engelli, yaşlı, evde bir psikiyatrik rahatsızlığı olan ya da yoksulluk, işsizlik, mesleksizlik, eğitimsizlik, neyse o evdeki sorun, aslında boşanmaya o götürüyor. İnsanlar durup dururken boşanma kararı almıyorlar, bir sorun var. Onun için, o sorunları da geniş olarak görebilelim diye biraz Komisyonun çalışma alanını çok bütüncül ve geniş tuttuk. Tabii, şu da önemli, benim geçmiş dönemde edindiğim tecrübeden: Bölgesel farklılıklar önemli. Yani, insanlar Urfa’da farklı bir sebeple boşanabiliyorlar, Antalya’da, Bursa’da ya da işte Karadeniz’de -ne var, onu bugün görüşeceğiz inşallah- sebepler farklı olabiliyor. Eğer sorunu doğru

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 2

teşhis edemezsek çözümü doğru üretme şansımız yok. Ama, genel gördüğümüz bir sorun hemen her şehirde -bilmiyorum, bugün Ordu'da da onunla karşılaşacak mıyız- en önemli sorun çekişmeli boşanmalarda, siz de hukuk kökenlisiniz, velayet sorunu. Yani, velayeti alan tarafın diğer ebeveyne çocuğu göstermemesi ve icra marifetiyle çocukların görünmesi. Bu, kabul edilebilir bir şey değil. Yani, hiçbir çocuk bunu hak etmiyor, hiçbir çocuk bu anlamda ona travma yaratacak hiçbir şey hak etmiyor. Son günlerin gündemi olanlar, hiç o konuya dahi girmiyorum çünkü çok vahim bir durum. Yani, bunu hak etmeyen çocuk onu hiç hak etmiyor. O anlamda çocuklar bizim çok kıymetlimiz. Ne tür çözümler üretebiliriz? Bugün öğleden sonra yapacağımız toplantıda tüm yerel aktörleri bir masada toplayıp tek tek dinlemek istiyoruz. Bunun için özellikle aile mahkemesi hâkimlerinin tecrübelerini önemsiyorum, boşanma davalarına giren avukatların ya da alanda çalışan sivil toplum kuruluşlarının. Farklı şehirlerde beraberdik, arkadaşlarımız da söyleyeceklerdir, çok farklı, çok spesifik şeyler duyduk şehirlere ait, bu bizim için önemli ve onun için Karadeniz'deyiz. Bugün Ordu, yarın Giresun ve Trabzon programlarımız olacak.

Öncelikle Ergün Bey şahsında Ordu vekillerimizin hepsine ve sizlere teşekkür ediyorum ev sahipliğiniz için. Ben verimli bir toplantı olacağı kanaatindeyim. Toplantı sonrası değerlendirmemizi ayrıca yapacağız çünkü daha yeni başlayacağız inşallah.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI ENVER YILMAZ – Teşekkür ederiz.
Hoş geldiniz.

Kapanma Saati:10.08

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 3

(Ordu Valiliği)

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.35

BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)

BAŞKAN VEKİLİ: Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

SÖZCÜ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

KÂTİP: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

-----0-----

ORDU VALİSİ İRFAN BALKANLIOĞLU – Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, Meclis, çeşitli zamanlarda çeşitli konularla ilgili Türkiye genelinde önemli konularda -her konuda değil tabii- araştırma komisyonları kuruyor ve mahallinde incelemelerde de bulunuyorlar.

Sayın Düzce Milletvekilimiz Ayşe Keşir Başkanlığında 12 kişilik Meclis Komisyonu -tabii bizim Ordu milletvekillerimiz de sağ olsunlar dâhil oldular, her Ergün Bey de içinde bu Komisyonun- ilimizde bir incelemeye, inceleme yapmaya Türkiye geneline bir perspektif açmak için ziyarette bulundular. Aile sorunları, karı koca iletişimi, aile içi iletişim, boşanma vakalarındaki son dönemdeki artışlar... Tabii, sağlıklı bir nesil, sağlıklı bir ailede, mutlu ve huzurlu bir ailede yetişir, o da memleketimizin geleceği için son derece önemlidir. Yani, bir memlekette gelecekte bahsediyorsak ailenin de sağlam temellere dayanması, parçalanmış ailelerdeki yetişen çocukların sorunlu olma yüzdesi daha fazla, bunlara meydan verilmemesi açısından boşanma olayları nedenlerine inip gerekirse yasal mevzuata birtakım müdahalelerde bulunma gibi birçok fonksiyonu ifa edecekler.

Güzel ilimiz Ordu'ya yaptıkları bu ziyaretten dolayı da kendilerine çok teşekkür ediyoruz, teşekkürlerinden dolayı bütün milletvekillerimize, Komisyon üyelerimize. Birçoğu tanıyorum, arkadaşlarım, Ali Bey başta olmak üzere. Afyon Valisiydim ben. Bayram Bey'le seyahatimiz oldu. Yani arkadaşlarımız. Necdet Ağabey çok eski bir dostum, Ağabey'imdir, ara ara böyle şey yaparım, çok yardımcı olmuştur bize sağ olsun. Burada görmekten son derece mutluyuz. Hayırlı ve başarılı çalışmalar temennisiyle inşallah, böyle yazın, baharın Ordu'nun en güzel olduğu sezonlarda - her sezonda güzeldir ama- sizleri burada özel, ailece de misafir etmekten bahtiyarlık duyacağımı iletirim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Valim.

Ben de şahsınızda tüm Ordulu hemşehrilerim diyorum, teşekkür ediyorum bu sıcak ev sahipliğiniz için.

Biz Komisyon üyeleri olarak arkadaşlarımızla, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve partimden arkadaşlarımızla bugün Ordu'dayız. Tabii, Komisyonumuz sınırlı süreli bir Komisyon, bir araştırma Komisyonu. Biz dört ay içinde raporumuzu sunmak durumundayız. Hem mevzuata yönelik hem uygulamaya yönelik sorun tespitleri ve önerilerimiz olacak. Tabii, bunun içinde ben de az çok sahadan gelen bir kardeşiniz olarak bu konuya bütüncül yaklaşılmasını, her yönüyle incelenmesi noktasında bir çalışmamız oldu, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın da sağ olsun bu anlamda bir iradeleri var yani "Sadece boşanma neden ve sonuçları değil ama ondan önceki süreçte aile içinde sorun yaratan mekanizmalar neler, neyi çözemesek sorun çıkıyor ve boşanıyoruz? noktasında.

Tabii şu da bir gerçek: Coğrafi farklılıklar, demografik farklılıklar, farklı sorunları getiriyor ve buna da farklı çözümler üretmeniz gerekebiliyor. Saha ziyaretlerimiz oldu, bölgesel ziyaretlerimiz. İşte, daha önce Kilis ve Urfa'ya akabinde Antalya'ya ve Bursa'ya gittik. Antalya boşanmalarda sürekli ilk üçte olan ilimiz. Şunu gördük arkadaşlarımızla beraber. Her gittiğimiz bölgede aslında temel bazı şeyler var, evet. Ya işte aile içi iletişimsizlik temel bir sorun, işte ergen problemlerini aşamama ya da engelli bir birey varsa bununla ilgili doğru çözümlere gidememe ama zaman zaman bölgesel farklılıklar olduğunu da gördük. Yani Urfa'da gördüğümüz bir farklılığı Antalya'da göremedik ama başka bir şey gördük, Bursa'da başka bir şey gördük. O anlamda, Karadeniz Bölgesi açısından da bu seyahatin bize önemli bir ışık tutacağını, fikir vereceği kanaatindeyiz. Ama şunu biliyorum, sahadan da gelen biri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 4

olarak: Bizim çözemeyecek bir sorunumuz yok. Yani boşanma oranımız -hem kayıtlara geçsin, basından arkadaşlarımız da burada olduğu için söylüyorum- binde 1,7. Bu, dünyada, Avrupa, OECD ülkeleri içinde, gelişmiş ülkeler içinde, bize ölçekli içinde en iyi ilk 5 ülkeden biriyiz.

Genelde şöyle bir kanaat oluşuyor: İşte “Geniş aile, çok kıymetli bir değerimizdi, işte çekirdek aileye dönüyoruz, eyvah parçalanıyor muyuz?” diye. Evet, doğru, çekirdek aileye dönüyoruz. Çok uzmanımız geldi, vekillerimizle beraber bütün uzmanlarımızı dinledik. Uzmanlarımızın bize söylediği şu: Bildik anlamda bir atomize çekirdek aileye dönmüyor Türk aile yapısı. Çekirdek aileler ağından oluşuyoruz biz. Yani evden ayrılıyor, küçük bir aile kuruyoruz ama biz iyi günümüzde, kötü günümüzde gene bir araya geliyoruz.

ORDU VALİSİ İRFAN BALKANLIOĞLU – Doğru.

BAŞKAN – Yani, birinin sünneti oluyor, birinin cenazesi oluyor, biri ev taşıyor hep gene kardeşler yakın akrabalar, o geniş aileden dağılan parçalar bir araya geliyor. Bu, bizim çok kıymetli bir değerimiz. Bu dünyanın başka bir ülkesinde olan bir tanımlama değil “çekirdek aileler ağı” tanımlaması. Onun için iyi bir yerdeyiz ama yönetmemiz gereken bazı sorunlarımız var tabii. Bu dağılma ile beraber iç göç sorunu, kadın ve çocukların eğitime erişiminin kolaylaştırılması varsa o ailede bir madde bağımlılığı ya da o ailede varsa bir engel ya da bir yaşlıyla ilgili bir hizmete erişim gibi sorunları -bütün bunların- doğru ve sağlıklı yönettiğimizde sorun gördüğümüz noktanın çözümüne daha kolay yaklaşacağımızı düşünüyoruz. O anlamda, biz bu seyahatlerin geçmişte yaptığımız seyahatler bize çok ışık verdi. İnanıyorum ki Karadeniz de yapacağımız bu iki günlük seyahatte o anlamda bizim için verimli olacaktır.

ORDU VALİSİ İRFAN BALKANLIOĞLU – İnşallah.

BAŞKAN – Ben şahsınızda Belediye Başkanımıza, size, Ordulu milletvekillerimize ve tüm sizin çalışanlarınıza teşekkür ediyorum. Gezimize iştirak eden tüm üyelerimize de ve uzmanlarımıza da ayrıca da teşekkür ediyorum.

ORDU VALİSİ İRFAN BALKANLIOĞLU – Sağ olsunlar, eksik olmasınlar.

Kapanma Saati: 11.43

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 5

(Ordu Anemon Hotel)

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.39

BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)

BAŞKAN VEKİLİ: Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

SÖZCÜ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

KÂTİP: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın Valimiz, Sayın Belediye Başkanımız, değerli milletvekilleri, komisyon uzmanlarımız, çok değerli Ordu'dan temsilcilerimiz, değerli basın mensupları; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Aile Bütünlüğünü Koruma ve Boşanma Olaylarını Araştırma Komisyonu olarak saha ziyaretleri kapsamında 5'inci ilimizdeyiz. Bizim Komisyonumuz sıralı, süreli bir Komisyon. Biz yaklaşık dört aylık bir çalışma takvimini geçireceğiz. Bu çalışma takvimi çerçevesinde... Benim de daha önce bulunduğum bir kurum Aile Bakanlığı. Oradan da edindiğim tecrübelerimle yaklaşık bu alanda da aşağı yukarı otuz yıllık bir sivil toplum tecrübem var. Boşanma olaylarının neden ve sonuçlarını sadece o noktayı inceleyerek bir doğru sonuca varmamızın mümkün olmadığını Komisyon üyesi arkadaşlarımızla istişare ettik. Boşanma neden ve sonuçlarını, varacağımız o süreye kadar, ondan önce aile kurumunun kurulma aşaması, aile kurumunun işleyiş süreci, o ailede varsa bir engelli, bir işsizlik, eğitime erişememe, yoksulluk, hastalık ve yaşlılık, her neyse, boşanma sürecine götüren nedenleri konuşmamız gerektiğini düşünerek çok bütüncül bir perspektiften bakıyoruz komisyon çalışmalarımıza. Belki bu, diğer komisyonlar için bugüne kadar pek öngörülme bir durum olabilir ama böyle bir çerçeve çizmemiz gerektiği kanaatindeyiz. Bu anlamda, kamu kurum ve kuruluşlarının çok kıymetli temsilcilerini önce Ankara'da dinledik, genel bir çerçeve sunum aldık. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının ilgili araştırmaları var, hatta bir dönemde kurucu Bakan Sayın Fatma Şahin'le beraber biz Bakanlıktayken yapılan araştırmaları bunlar, çok kıymetli veriler. Önce onları edindik, çerçeve sunumlar aldık fakat şu da gerçektir sosyal bilimlerde: Merkezlerde sosyal bilimlere ait çok doğru veriyi her zaman elde edemezsiniz, saha ziyaretleri çok kıymetlidir. Türkiye yedi coğrafi bölge ama bu anlamda her bir bölgenin sosyoekonomik yapısından, demografik yapısından, çeşitliliğinden, farklılığından dolayı hem sorunlar çeşitli olabilir hem de bu sorunlara önereceğimiz çözümlerin çeşitli olması gerekir. Bu anlamda, her bölgeye aşağı yukarı denk gelecek şekilde -belki takvimimiz yetişmez, yetiştiremeyeceğiz gibi görünüyor ama- yine de planlayalım istedik. Öncelikle, Urfa ve Kilis'i ziyaret ettik. Urfa demografik çeşitliliği açısından bizim için çok kıymetli bir şehir. O bölgeye ait önemli bir doku veriyor size, bilgi veriyor. Akabinde Kilis'e gittik çünkü Kilis nüfusundan çok daha fazla Suriyeli misafir barındıran bir şehir, o anlamda önemliydi bizim için. Daha sonra Antalya'yı ziyaret ettik. Antalya'da boşanma oranı son yıllarda, özellikle, ilk 1-2'de olan bir şehir, Türkiye ortalamasının üzerinde bir boşanma oranı var. Daha sonra da Bursa'ya gittik. Bursa'da özellikle yerel yönetimlerin uygulamaları noktasında üyelerimizden gelen talep -o bölgede yerel yönetimlerin farklı uygulamaları var- bunları görmemiz gerektiği yönündeydi. Onun için Marmara Bölgesi'nde de Bursa'yı ziyaret ettik. Şimdi, Karadeniz Bölgesi'nde iki günlük bir programımız var. Bugün Ordu'dayız, yarın sabah Giresun'da öyle bir toplantı yapacağız, aynı formatta. Akabinde de Trabzon'da programımız olacak. Burada hem aile mahkemesi hâkimlerimiz, akademisyenlerimiz, PDR öğretmenlerimiz, sosyolog ve psikologlarımız var Ordu'da görev yapan ve Ordu'yla ilgili bizi bilgilendirecek olan. Burada amacımız şu, sizlerden de özellikle beklentimiz: Toplantı ilerleyen zamanda basına kapalı olacak. Onun için toplantıyı sebep sonuçlarıyla daha konuşabileceğimiz bir ortamda olsun istiyoruz. Sahada gördüğümüz sorunları çok net konuşalım, akabinde yine sahayla ilgilenen sizler olarak bu sorunları nasıl çözelim, nasıl çözüm önerileriniz olabilir. Bu, mevzuata dönük çözüm önerileri olabilir yani uygulamalarda sıkıştığınız, "Ya, mevzuatın falanca maddesi bizim elimizi, kolumuzu şöyle bağlıyor." diyeceğiniz bir uygulama olabilir ya da ihdas edilmesini istediğiniz bir öneri ya da mevcut kurumların rehabilite

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 6

edilmesiyle ilgili bir öneri olabilir. Bu önerilerin her biri bizim için çok kıymetli. Çünkü sahayı siz biliyorsunuz, vakayla siz muhatapsınız, yerelde özellikle arz eden sorunları siz bizden iyi biliyorsunuz. Biz sizi dinlemeye geldik aslında bugün. Bu benim en uzun ve tek konuşmam olacak. Bundan sonra bu kadar uzun konuşmayacağım toplantının ilerleyen zamanlarında. Ben tekrar katılımcılara ve arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum, başınımıza teşekkür ediyorum.

ORDU VALİSİ İRFAN BALKANLIOĞLU – Ordu Valisi olarak hepinize hoş geldiniz diyorum.

Değerli Başkanım, değerli komisyon üyelerimiz, muhterem katılımcılar, Ordu'dan katılan, daha çok konusu kadınlar olan ve onların sorunlarını irdeleyen, aile sorunlarıyla ilgilenen sivil toplum örgütlerinin temsilcileri; hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de bir çok şey gelişti, baş döndürücü hızla ilerledik. Birçok açıdan eğitim kurumlarımız da ilerledi. 81 ilimizde üniversite var bugün. Bazı illerimizde de 3-4 tane üniversite var, hayal bile edilemezdi. Sağlık sistemimiz, yollar, köprüler, her şey gelişti. Artık, ekonomik refah seviyesinde de belli bir noktaya geldik. Ancak, bunun getirdiği sorunlarla belki aile sistemimizde, moral değerlerimizde, bizi biz yapan değerlerimizde aynı oranda gelişmeyi sergileyemedik, hatta tersine olduğu söyleniyor bunların. Yani, önceden çevremizde hiç boşanan, mutsuz aile göremezken kendi aile çevremizde bile boşanan insanlara rastlıyoruz ve gayet normal görülmeye başlandı. Dört-beş sene birbirleriyle, ağzından çıkan her şeyi emir telakki eden, sürekli çiçekler veren, iltifat eden ve dört, beş sene ilişki yaşayan insanlar evlendikten bir ay sonra boşanabiliyorlar; o da ilginç. İki ay sonra boşanıyorlar, herkes hayretler içinde kalıyor. Ve üç-beş sene içerisinde boşanan insanlar da bazen arkalarında mutsuz çocuklar bırakıyorlar, parçalanmış aileler. Dolayısıyla, ailenin temelleri sağlam atılmamışsa ve eşler birbirlerini anlayışla karşılamıyorlarsa boşanmalar hızla artıyor, bu da toplumun dengelerini sarsıyor. Ülkemiz geleceği açısından tehdit durumuna geliyor bu da. İnsanlar niye boşanır, niye boşanma eşiğine gelir? Neden boşanır evli çiftler? Birçok sosyolojik nedenleri var bunun, birçok nedenleri var. Bazen büyükler bile insanların boşanmasına etki edecek müdahalelerde bulunuyorlar, anne-babalar, akrabalar. Meclisimiz bunu gerekli görmüş, kendisi bir komisyon oluşturmuş. Şimdiden tedbirler alalım. Ne gibi tedbirler alabiliriz? İşte, mevzuatta değişiklikler olabilir. Mevzuat deyince buna Anayasa da dâhil. Anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, talimat, emir, hepsi mevzuat. Bunlar da değişikliğe gidilebilir, çeşitli tedbirler alınabilir. Tehlikenin boyutları büyüüp bizi sarıp ülkemizi tehdit eden boyutlara gelmeden önce tedbir almak icap eder, Meclis de buna el atmış, son derece mutlu olduk. Çünkü, sağlıkta da hastalıktan sonra tedavi olmak hem çok zor hem çok pahalı hem de kalıcı hasarlar bırakıyor ama hiç hastalanmamak, hastalıktan önce koruyucu hekimlik tedbirlerini yaygınlaştırıp iyice uygulanabilir hâle getirmek belki birçok açıdan toplum için çok daha faydalı sağlığımız açısından.

Ben tekrar çok teşekkür ediyorum. Arkadaşlarımızın da bazen böyle komisyonlarda veya toplantılarda umumi şey "Siz daha iyisini bilirsiniz." babında, "Siz ne diyorsanız, biz de ona katılıyoruz." gibi katkı sunmayan bir yapı ve dokular var. Böyle olmak yerine, içinizden böyle sadra şifa olsun, olmasın, böyle birtakım sorular veyahut da katkılarınız, katılımlarınız olursa da aslında Komisyonun görevi daha iyi yerine gelir ve kolaylaşır. Ben bundan dolayı değerli Başkanımıza, Ayşe Keşir Hanımefendi Milletvekilimize ve mahiyetindeki Türkiye'nin değişik yerlerden milletvekillerine -tabii iktidar ve muhalefet bir aradalar- ve onlara katkı ve katılım sağlayan uzman arkadaşlara, bütün katılımcılara çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Valim, şöyle yapalım basın buradan ayrılmadan evvel: Bugün aramızda farklı şehirleri temsil eden milletvekillerimiz var. Ben kendilerini takdim etmelerini arzu ederim. Sırasıyla arkadaşlarımız kendilerini tanıtırlarsa...

(Toplantıya katılanlar kendilerini tanıttı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 7

BAŞKAN – Şimdi, ben, ilk sözü Büyükşehir Belediye Başkanımıza vereceğim. Özellikle, Komisyon alanımızın çerçevesinde Parlamento tecrübesi de olan biri yani hepimizden daha tecrübelilerden biri şu an. Bu anlamda, o tecrübenin aslında yerel yönetimlere yansıdığı ya da projeler olarak devamında yansıtacağına çok eminim. O anlamda, Komisyon alanımız çerçevesindeki uygulamaları ya da planlanan projeler konusunda ilk sözü Sayın Büyükşehir Belediye Başkanımıza veriyorum.

Buyurunuz.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI ENVER YILMAZ – Çok teşekkür ederim.

Değerli Başkanım, çok kıymetli milletvekili arkadaşlarımız, değerli misafirlerimiz; öncelikle sizleri ilimizde ağırlamanın mutluluğunu yaşıyoruz. Böyle bir çalışmanın bir ayağının bölge olarak Ordu'da yapılması bizler için mutluluk verici. Komisyonun ismi, tabii, uzun ama genel hatlarıyla hem Parlamento bölümünde hem de yerel yönetimlere ilişkin, görmüş olduğum için özüne ilişkin birkaç noktaya değinip sözlerime son vermek istiyorum.

Tabii, iş alenileştikten sonra çok tedavisi ve çözümü olmuyor yani duyulduktan sonra, duyurulduktan sonra. Bu avukatlık zamanımda yapmış olduğum da bir teşhisti aynı zamanda. Epey bir boşanma davasına bakmıştım. İş avukatlık olduğu zaman ya da adliyelik olduğu zaman bu işin çözümü yok. Yani, biraz önce Sayın Valimizin bahsettiği ilk önleyici tedbir olarak önleyici aile hekimliği gibi daha öncesinden kesinlikle bilinmesi ve duyurulması lazım. Buna ilişkin de bizim bölgemizde yapmış olduğumuz halk gününde -artık sayısı da artarak çoğalmaya başlayan- kaçarak evlenen çiftlerin ailesiyle bir araya gelme hususunda kendi yöntemlerindeki başarısızlıklarını toplumun önündeki kitleleri, milletvekilleri, vali ve belediye başkanlarını devreye sokmak suretiyle bir sulh ortamı arayışları olmuştur. Her ay yaptığımız halk toplantılarının bir tanesinde yaklaşık 130 yakın vatandaşımızı dinledikten sonra bir kız kardeşimiz geldi, "Özel görüşmek istiyorum." dedi. Ben muhtemelen iş istiyordur dedim. "İş mi?" dedim, "Hayır." dedi, "Tayin mi?" dedim, "Hayır." dedi. Zaten yüzde 95'i bitmişti işin. "Nedir?" dedim, dedi ki: "Özel konuşmamız lazım." "Söyle bakayım." dedim. "Benim babam falanca muhtar." dedi, "Evet." dedim. "İki yıl önce kaçtım. Çocuklarımız oldu. Babam benimle bir türlü görüşmüyor, uyuyamıyorum. "Bayramlarda yanına gitmek istiyorum, elini öpmek istiyorum, araya girer misiniz?" dedi. Ben de dedim ki: "Ya, şimdi gideriz, karizmamızı da çizdirme, baban ters bir adam mı?" "Falanca köyün muhtarı." dedi. Tanıdığımız bir arkadaş. Aradık bizim Altınordu Belediye Başkanımızı, Engin Bey'i, dedim ki: "Engin Ağabey, nasıl bir adam?" "Ya, bizim falanca abimiz o." Çağırdık, buluşturduk, hep beraber öpüştüler, koklaştılar, ağlaştılar ve gittiler. Çok basit bir örnek. Bu yerel televizyonlara da ulusala da yansıdı. Duyurulunca halk gününde üçte 1'lik bir kısım, 5-10 kişilik bir talep bu mahiyetteki küskünleri barıştırma amaçlı yapılmış bir talep oldu.

Şimdi, devletimizin sosyal hizmetleri var, kaymakamlarımız var, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı var. Devletin birimleri esasen bu konularla ilgili resmî gözle baktığınız zaman yeterli. Fakat, arada kaçaklar var. O kaçaklar da bence esas facianın olduğu aile birimleri. İşte, o kaçaklara ulaşmanın yolu biraz da sivil inisiyatiften geçiyor. Hepimiz resmî sıfat taşıyan kimseleriz.

Şimdi, eşimin de bulunduğu, Altınordu Belediye Başkanımızın eşinin de bulunduğu bir dernek kuruldu. Biz daha ziyade bu türlü talepleri ve ihtiyaç sahiplerinin sorunlarını sivil dernekler üzerinden çözmeye çalışıyoruz. Burada "Sahra'da Açan Güller" diye bir derneğimiz var ve o tip sivil derneklerin sorunlu ailelere yönelik yapmış olduğu çalışmaları biraz daha geliştirip yaygınlaştırmamız lazım. Bizim kendi bünyemizde, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bünyesinden hariç olmak üzere, müstakil bir sosyal hizmetler birimimiz var. Ama, devletin takip ettiği ve bakanlıkların takip ettiği kişilerle bizim takip ettiğimiz kişiler için özünde aynıdır. O kişiler yoğunlaştığınız zaman maalesef -tırnak içinde söylüyorum- o kişiler de işi sektör hâline getiriyorlar, işi mağduriyet edebiyatı noktasına getiriyorlar, bu işi geçim hâline getirebiliyorlar. Burada yapılabilecekse, Komisyonun tutanaklarına özellikle geçsin diye tekrar söylüyorum: İşin bir sivil ayağı olmak zorunda. Bu,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 8

derneklerle, vakıflarla çok rahat kontrol edilebildiği takdirde... Devletimiz, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, kaymakamlıklar, valilikler, yerel yönetimler, belediyeler zaten sokakta fakir bırakmadı, kendi ilim açısından söylüyorum. Burada biz, sonuna kadar, nerede bir mağdur varsa o mağdurları alıyoruz, bakıyoruz, gözetiyoruz, otellerde yatırıyoruz. Bizim burada Suriyeli göçmenimiz hemen hemen yok denecek az. Saysanız 10, 20, 30'u geçmez. Kış döneminde bana bir telefon geldi, dediler ki: "Falanca kırmızı ışıkta kar yayıyor, Başkanım, arabanın önünde 1 çocuğu dilenir hâlde gördüm." Ben hemen ekiplerimi gönderdim, dedim ki: "Gidin takip edin." Aldım, falanca otele yerleştirdim, kar yayıyor. Otelden yarım saat sonra kaçtılar. Sonradan öğrendik ki adamların vazifesi dilenmek o sıfat altında, "Suriyeli göçmen" adı altında ya da "falanca göçmen" adı altında. Bunlara da devletimizin biraz daha kayıt tutması lazım.

Ben özellikle de şunu söylüyorum son söz olarak: Sivilleşmek bu işin çözümüdür, toplumun gözükmeyen yarasıdır. Bu işin ana mağduru bayanlardır. Bu yaraya yönelik ilçelerde de şunu yapıyoruz: 10 tane ilçemizde hanımlar lokali açtık ki burada köy yoğunluklu, mahalle yoğunluklu ilçelerimizde... Maalesef, kadın pazara geliyor, köyden geldi, abdest alacağı yer yok, çocuk emzireceği yer yok, namaz kılacağı yer yok, kendilerine mahsus bir lavabosu, bir tuvaletleri yok. Çocuklarının, ailesinin ihtiyacını gidereceği hiçbir alan yok. Şu anda köy yoğunluklu 10 tane ilçemizde -bazı ilçelerde 3'e kadar çoğalttığımız- hanımlar lokali açıyoruz. Burada bizim yetiştirdiğimiz elemanların Başkanlığında özellikle hafta günleri dediğimiz -çünkü bir gün yoğun oluyor orada- günlerde gelen köylülerimizi, mahallelilerimizi orada misafir ediyoruz, sosyalleştiriyoruz. İlçenin büyüklüğüne göre de -burada "fitness" aletleri dâhil olmak üzere- sosyalleşme yönünde elimizden gelen gayreti de gösteriyoruz. Ben faydalı olacağına inanıyorum çalışmalarımızın, raporu yayınladıktan sonra özellikle duyurulmasının ve Meclis tartışmalarının faydalı olacağına inanıyorum.

Bizim Karadeniz toplumu kapalı bir toplumdur, hatta doğu ve güneydoğuyla kıyaslandığında, tecrübe etmişimdir, özellikle kadınları daha antisosyaldir. Burası sosyalliğin çok plana çıktığı bir il değil. Buradaki özellikle kadın yönündeki mağduriyetlere ilişkin bizlerin üzerine düşeni yaptığını özellikle söylüyorum fakat yeterli midir, değil midir, inşallah sizin raporla birlikte hep beraber göreceğiz.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Altınordu Belediye Başkanımız burada. Hoş geldiniz Sayın Başkanım.

Ben de size bu minvalde söz vereyim.

Sizin konuşmanızdan sonra basın mensuplarından izin isteyeceğiz, toplantının kalan kısmına kapalı devam edeceğiz.

Buyurunuz.

ALTINORDU BELEDİYE BAŞKANI ENGİN TEKİNTAŞ – Sayın Başkan, öncelikle, şahsınızda tüm komisyon üyesi arkadaşlarımıza ilimize, ilçemize hoş geldiniz diyorum.

Tabii, bunun ne kadar faydalı olduğu noktasındaki kanaati çok söylemeye gerek yok çünkü netice itibarıyla bir sorunun varlığı ortada ve bunun çözümü için de hangi önlemlerin olması gerektiğini bulmaya çalışıyor komisyon olarak Meclisimiz bunu yapmaya çalışıyor. Öncelikle, teşekkür ediyoruz.

Tabii, Sayın Başkanım, ifade ettiler, biz genel olarak sorunların içinde yaşayan bir idareyiz. Yerel yönetimlerin temel özelliği bu. Bizim de ilçeler olarak en temel farkımız nikâhları biz gerçekleştiriyoruz ama boşanmaları biz takip etmiyoruz. Dolayısıyla, nikâhlar gerçekleştiğinde ne kadar mutluluk duymuşsak boşanmalar söz konusu olduğunda aynı derece üzüntümüzü ifade etmenin bir mahzuru olmadığını ifade ediyorum.

Ortalamaya baktığımız zaman maalesef gerçekleşen nikâh oranına il bazında baktığımızda neredeyse üçte 1'e yakında boşanmanın var olduğunu görüyorsunuz. Bu, çok doğru bir tablo değil. Yani, Türkiye genelinde belki bu temel sorunlardan bir tanesi ama biz de bir eksiğimizi fark ettik, Başkan da ifade etti, bir yandan problemlerin çözümü için mutlaka biz hem kaynak hem de sosyolojik ve psikolojik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 9

dengeleri sağlayan çözümler üretmeliyiz ama aynı noktada da bilhassa işsizlik vesaire eğer bunlar sorunsuz, maddi problemler sorunsuz devlet ve biz bunu yapmak durumundayız. Ama, diğer taraftan ailelerin buluşma noktasından önce mutlaka bir danışma merkezi niteliğinde gerek nikâh öncesi gerekse danışma sürecinde devam eden boyutuyla ya da evlilik hazırlığı yapanların mutlaka bir ön bilgiye sahip olması gerektiği kanaatindeyiz. Ben inşallah bu süreçte yeni hazırladığımız konseptte... Başkanım ifade ettiler, hanımlar lokali gibi bir merkez ama biz Altınordu Belediyesi olarak 200 bini aşkın nüfuslu bir ilçedeyiz. Hedefimiz yaklaşık bin metrekareye yakın bir alanı sadece hanımlar için özel bir mekâna dönüştürmeye gayret ediyoruz ama burada hem aile danışma merkezleri hem sosyal hayat itibarıyla hem mesleki yeterlilik itibarıyla ve biraz da toplumun temel problemlerinin çözümü olabilecek noktadaki seminerleriyle katkı sunmaya devam edeceğimizi ifade ediyoruz. Ancak, çok birim var tabii, bir yandan büyükşehirimiz, bizler, valiliğimiz, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, sivil toplum kuruluşları ki sivil özellikli hanım kardeşlerimizin yer aldığı birçok dernek ve vakıflar var. Hepsiyle ortak bir proje niteliğinde mutlaka bu problemin çözümünü yerelde üretebilecek argümanlarla bir yerde sonuca ulaşmamız lazım ama bunu yaparken de diğer taraftan da devlet eliyle yapılabilecek kanunla ilgili boyutunu da inşallah sizlerin yapmış olduğu bu çalışmanın sürecinde tamamlarız. Çünkü, bizim toplumumuzda aslında boşanma oranının çok az olması lazım birbirini anlayabilen toplumlar olarak gerek örf, âdeti, geleneği, inancı gerekse toplum yapısı itibarıyla. Ama, bunu başarabilmek için de bize düşen sorumlulukları, çalışmaları biz de kendimize göre yapıyoruz, bir manada bir kısmını yaptığımızı inanıyoruz. İnşallah, buradan çıkan sonuçları sizlerin de rapor sonuçları değerlendirmenizi biz de alabilirsek geleceği daha iyi inşa etmek, planlamak, ailelerin problemlerinin sadece maddi olmadığını bilerek hem maddi hem de yöresel problemleri de ön plana çıkararak onları çözmeye çalışırsak netice alırız diye düşünüyorum. Özellikle, ben öğleden önceki bölümde bulunamadım. Bizim de cenazedir, başka programlarımız var, onlara gittik, geldik.

Sizlere bir kez daha hoş geldiniz diyorum, çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Basın ayrılmadan, yalnız, sizin söylediğiniz bir şeye ben bir parantez açmak istiyorum Sayın Başkanım. Genelde bu konuda bir yanlış kanaat var. “Evlencilerin üçte 1’i oranında boşanma oluyor.” dedi Sayın Başkan. Şimdi, genelde şöyle bir şey yapılıyor, biz de bunu Bakanlıkta çalışırken fark ettik: İşte, bu yıl Türkiye’de 600 bin nikâh kıyılıyor 2015 için, TÜİK verileri öyle. 130 bin de boşanma var. İşte, bunun paralelinde bir oranda da Ordu’da ya da Altınordu’da böyle bir rakam karşımıza çıkıyor fakat şöyle bir kanaat oluşmasın: Yani, boşananlar o yıl evlenenler değil, o 600 bin evlenenin karşılığında 130 bin boşanan farklı yıllarda, yıllara sarıh evlilikler içinde boşanma. Buradan doğru bir rakama varamıyoruz, şunu diyebiliriz: “Geçen yıl 590 bin kişi evlendi, bu yıl 600 bin, işte, aradaki oran düşük, evlenme hızımız düşüyor belki.” diyebiliriz. Ya da “Geçen yıl 100 bin boşandı, bu yıl 130 bin oldu, aradaki oran yüksek, boşanmalar artıyor.” diyebiliriz. Ama, evlenenleri boşananlara bölmek bizi doğru bir veriyi götürmüyor. Bu anlamda, kaba evlenme ve kaba boşanma hızı denilen bir ölçüt var nüfusa bölünerek oluşan. Evet, doğru, boşanma hızımızda evlenme hızımızdan fazla bir artış söz konusu. Yani, işte, “Bu rakamı benim söylemem doğru değil de işte, yüzde 5 evleniyorsak yüzde 7 boşanıyoruz.” gibi öyle söyleyeyim. Yani, evlenme hızımızdan daha yüksek bir boşanma hızımız var artma trendi açısından, bu bir gerçek ama “Evlencilerin yüzde 25’i, yüzde 30’u boşanıyor.” demek çok sağlıklı olmuyor çünkü yıllara sarıh. Bir yıl, üç yıl, beş yıl, on sekiz yıllık boşanmalar oluyor o 130 binin içinde. Bu da özellikle basında buradayken kayda geçmiş olması açısından söylüyorum.

Yine, basın buradayken kayda geçsin. Ben az önce buraya biraz gecikerek geldim. Benim kökenim Ordu. Ordu’daki akrabalarımı görmek için Kabadüz’deydim. İlk defa, onlarla tanışıyorum çünkü yüz elli yıl olmuş bizim ailemiz buradan ayrılalı ama onlarla duygu dolu bir birliktelik geçirdik, yarım saat de olsa çaylarını içip ayrıldık. Onun için biraz gecikerek geldim, kusura bakmayın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 10

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Aile bütünlüğü, sülale bütünlüğüne dönüştü.
BAŞKAN – Biraz dönüştü, geniş aile bütünlüğü gibi.
FATMA KAPLAN HÜRRIYET (Kocaeli) – En azından bir sülaleyi kurtardınız.
BAŞKAN – Diyorsunuz.

Benim için de çok duygulu bir görüşme oldu. Onun için biraz geciktim kusura bakmayın.

Şimdi, basın mensubu arkadaşlardan izin isteyelim, biz toplantımızın kapalı bölümüne geçelim lütfen.

Öncelikle, il müdürümüz Recep Dizdar Bey, sizin sunumunuz var mı?

ORDU ASP İL MÜDÜRÜ RECEP DİZDAR – Sunumum var Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ne kadar sürecek sunumunuz.

ORDU ASP İL MÜDÜRÜ RECEP DİZDAR – Kısa sürecek.

BAŞKAN – Ordu'nun genel bir çerçevesini sizden önce bir dinleyelim. Bu, çerçeve sunum gibi olsun bizim için. Akabinde diğer konuşmacılarımıza söz verelim. Buyurunuz.

ORDU ASP İL MÜDÜRÜ RECEP DİZDAR – Sayın Valim, Sayın Komisyon Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz, sayın konuklar; şu anda bizim Altınordu Sosyal hizmet merkezimizle birlikte yürüttüğümüz çalışmalara kısaca değineceğim. Çözüm önerilerimiz ve önümüzdeki dönemde planladığımız faaliyetlere de kısaca sunumumda yer veriyorum.

2012 yılında çıkarılan Ailenin Korunması ve Kadına Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında bu hizmetleri yürütmeye devam ediyoruz. Bununla ilgili şiddeti önleme ve izleme merkezleri kurulmuştu 14 ilde biliyorsunuz. İlimizde de şiddeti önleme ve izleme merkezinin kurulmasına yönelik çalışmalarımız şu anda devam etmekte. En kısa zamanda bir yer bulduğumuzda bu merkezimizi de faaliyete geçireceğiz. Yine, sosyal hizmet merkezimizde evlilik öncesi eğitim programı, aile eğitim programı ve boşanma süreci danışmanlığı programlarını da yürütmekteyiz.

Kadın hizmetlerine değineceğim ilk önce. 2012 yılında ilimizde açtığımız kadın konuk evi 18 kadın ve 5 çocuk kapasiteli olmak üzere açıldı. 2015 yılında 348 kadın, 173 çocuk. 2016 yılı Ocak ve Şubat ayları itibarıyla da 48 kadın ve 34 çocuğu kadın konuk evi hizmetinden yararlandırdık.

Aile mahkemesinden 6284 sayılı Kanun kapsamında müdürlüğümüze gönderilen önleyici tedbir kararları, yılları itibarıyla 2013'te 738, 2014'te 662, 2015'te de 503 karar var. Koruyucu tedbir kararları da yıllar itibarıyla 100, 126, 70 ve 22 şeklinde sıralanıyor. Biz bunlarla ilgili kişileri arayarak eğer bir ihtiyaçları varsa danışmanlık hizmeti veya barınma hizmeti ya da farklı hizmetler olabilir, onları konuşuyoruz ve müdürlüğümüzde kendilerine bu hizmetleri sunuyoruz. Ama, tabii, sosyal hizmet merkezinde çok verimli bir şekilde yürümekte o yüzden ŞÖNİM'in öncelikle açılarak bu hizmetlerin daha kapsamlı hâle getirilmesi gerekiyor.

Şiddeti önleme ve izleme merkezini açıklamıyorum hepimiz bildiğimiz için neler yapılacağını, onları geçiyorum.

Eğitim ve rehberlik uygulamamız var. Sosyal hizmet merkezinde yürüttüğümüz çalışmalar bunlar. Evlilik öncesi eğitim programımız var. Bununla ilgili, Ulubey ilçesinde din görevlilerine yönelik olarak gerçekleştirdiğimiz bir eğitim oldu. 2016 yılı içerisinde de evlilik öncesi eğitim programının ilimizde yaygınlaştırılması için kaymakamlıklar ve belediyelerle görüşerek evlilik öncesi eğitim programı çerçevesinde çiftlerin bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu yönde de şu anda planlamamızı yapmaktayız.

Yine, danışmanlık hizmeti veriyoruz. 2015 yılı içerisinde 19 kişi aile içi danışmanlık hizmetinden yararlanmak için müdürlüğümüze başvurdu. 2016 yılında 14 kişinin başvurusunu aldık. 2016'daki rakamlarımız ilk iki ay içindeki rakamlar ve bu sayıyı daha da fazla artırmış olacağız yıl sonu itibarıyla, 2015'ten çok daha üst rakamlara ulaşmış olacağız.

Yaptığımız danışmanlık hizmetleri: Aile içi danışmanlık, evlilik öncesi danışmanlık, çatışma çözümü ve halkların iletişimi şeklinde.

Yine, aile eğitim programımız var. Bu programlar daha geniş katılımlı şekilde, danışmanlık gibi değil de kalabalık gruplara verdiğimiz programlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 11

2015 yılındaki 180 kişiye, 2016'ta da 187 kişiye bu eğitimi verdik. Aile eğitim programlarının uygulanabilmesi için personelimizi de yeniden aile eğitim programlarına alıp formatör olarak yetiştiriyoruz.

Boşanma süreci danışmanlığı: Bu sayı, şu anda, 2015 yılında 5 çift müdürlüğümüze başvurdu boşanma süreci danışmanlığı için. Tabii, danışmanlık kişilerin kendi başvurusuyla olduğu için sayı biraz az görülebilir ama 5 kişiden 1 kişiyi de boşanmadan vazgeçirdik yaptığımız çalışma sonucunda. Tabii, bu rakamları artırdığımızda 5'ten çok daha yukarıdaki sayılara getirdiğimizde boşanmadan vazgeçen aile sayısını artırmış olacağız inşallah.

TÜİK'in verileri var elimizde boşanmalara ilişkin. Ordu ilinde yıllar itibarıyla çok fazla bir farklılık görülüyor hatta 2012'den 2014'e kadar bir düşüş söz konusu. Yalnız, 2015 yılında, sayı tekrar 888'e yükselmiş ve bu boşanmaların büyük bir çoğunluğu ilk 0-5 yıl içinde gerçekleşen boşanmalar. Dolayısıyla, ilk yıllardaki danışmanlık hizmetinin de önemi burada anlaşılabilir. Türkiye geneli de yine aynı şekilde, 0-5 yıl içinde boşanmalar daha fazla. Oranlamaya baktığımızda Türkiye genelinde nüfusa oranı yüzde 0,17'yken Ordu ilinde nüfusa göre oranı yüzde 0,12. Bu, Türkiye genelinin ortalamasının altında Ordu için. Bizim açımızdan, ilimiz açısından sevindirici bir durum.

Yasal olarak yapılmasını düşündüğümüz önerilerimiz var. Zaten bunlar konuşuldu az önce de. Biz evlilik öncesi aile eğitim programlarının ve danışmanlığının zorunlu hâle getirilmesini yasal olarak istiyoruz. Eğer bu getirilemiyorsa -zorunlu olması belki Anayasa'ya aykırı olabilir- bunu teşvik edici önlemler olabilir. İşte, ne olabilir aklımıza gelen? Doğum yardımı, konut yardımı ve çeyiz yardımlarının evlenmeden önce evlilik danışmanlığı almış olan ailelere daha farklı bir şekilde ödenmesi söz konusu olabilir, daha yüksek bir rakamların ödenmesi söz konusu olabilir. Böylece teşvik edilmiş olur evlilik öncesi eğitimler.

Yine, dava sürecinde taraflara boşanma süreci danışmanlığı hizmetlerinden faydalandırma koşulu getirilebilir. Bu anlamda da az önce dedik işte, 5 kişiden 1 kişiyi boşanmadan vazgeçirdiysek 500'de bu rakamı 100 kişiye çıkarabiliriz, bu da önemli bir aşama olur.

Yine, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca yürütülmekte olan aile eğitim programının daha yaygın bir hâle getirilmesi... Bu anlamda tabii, personel desteğine de ihtiyacımız olacak. Hem evlilik öncesi danışmanlık hem boşanma süreci danışmanlığı ve aile eğitim programlarının uygulanabilmesi için nitelikli personele de ihtiyacımız var. Şu anda personelimize bunu uyguluyoruz ama bu yaygınlaştırıldığı takdirde daha fazla personel istihdamı da gerekecektir.

İlimizde düşündüğümüz, önümüzdeki dönemde düşündüğümüz ve planladığımız faaliyetler: 2016 yılı içerisinde elimizde boşanma süreci danışmanlığı hizmetini yaygınlaştırmak için aile mahkemeleriyle görüşerek basılı afiş ve broşür bastırarak kamu kuruluşlarına bu afiş ve broşürlerin dağıtımını sağlayıp boşanma süreci danışmanlığının hizmetine sunduğumuzun tanıtımını biraz daha yapmış olacağız çünkü bunu bilmiyor çoğu aile şu anda elimizde. Bu şekilde tanıtım yaptığımızda ulaşmış olacağız kendilerine.

Aile eğitim programı çerçevesinde formatör personelimiz tarafından meslek elemanlarına aile eğitim programı eğitimleri verip onları da bu program içine dâhil etmiş olacağız.

Evlenme sayıları var elimizde Ordu ilindeki yıllara göre. Rakamlar hemen hemen 5.100 civarında, pek değişkenlik göstermiyor. Yine, bu ailelere de evlenme öncesi aile eğitimi danışmanlığı vermeyi planlıyoruz ve onunla ilgili de yine belediyelerle ve kaymakamlıklarla görüşerek kendilerine nikâh tarihi verilen çiftlerin daha öncesinde bu aile danışmanlığı hizmetinden yararlandırılmasını amaçlıyoruz.

Aile Sosyal Destek Programı var şu anda gündemde olan programımız, Bakanlığımızın yürüttüğü program. Bununla ilgili, aile sosyal destek personeli istihdam edeceğiz ve o personelimize birlikte sorunun kaynağında çözümüne yönelik çalışmalarımız olacak. Bu arkadaşlarımız alanda çalışarak işte, muhtarla, köydeki imamlarla, öğretmenlerle veya sivil toplum örgütleriyle bağlantıya geçip alanında sorunlar ortaya çıkmadan önce, çözüm yollarını bulmak amacıyla bunların tespiti

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 12

yapılacak. Risk grubu olan kişilerle çalışmalarımızı gerçekleştireceğiz. Tabii, Aile Sosyal Destek Programı sadece evlenme öncesi veya boşanma yönelik çalışmalar olmayacak. Korunmaya muhtaç çocuk, aynı, nakdî yardım ve benzeri bizim hizmetlerimizin sunumuyla ilgili önceden oluşabilecek risklerin yerinde tespit edilmesine yönelik bir program olacak. Bunu yakın bir zamanda, Mayıs ayından sonra hizmete geçireceğiz inşallah.

Ben teşekkür ediyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Müdür Bey.

Üyelerimizden Müdür Bey'e soru sormak isteyen arkadaşımız var mı?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI ENVER YILMAZ – Ben bir katkı yapabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Başkanım.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI ENVER YILMAZ – Az önce söylemeyi unuttum.

Şimdi, tabii, basın da olmayınca biraz daha rahat konuşuruz, biraz önce de ihmal ettim söylemeyi. Biz de meslek edindirme kursları var. Bu meslek edindirme kurslarının burada eğiticisi olan öğretmenlerimiz, arkadaşlarımız da var. İnşallah, bir ay sonra evlilik kursları vermeyi planlıyoruz, evlilik kursları. Vatandaş evlendiğinde ne yapacağını bilmiyor. Yani, bu, teknik olarak bir incelenmesi gereken, onların bilgilendirilmesi gereken aile bölümüyle, sosyal bölümüyle... Yuva kurulduktan sonra, çocuk olduktan sonraki bölüme ilişkin şu anda bir profesyonel bir destek aldık. O destek çerçevesinde buranın inşallah Millî Eğitimle, Sosyal Hizmetler ve halk eğitimi de devreye sokmak suretiyle... Çünkü, eğiticilerin de resmî olması lazım. Farklı alanlardan farklı eğiticiler geldiği zaman hiç hesap edilmeyen sorunlar çıkıyor. Bu evlilik kurslarının da ben inşallah faydalı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Eski evlilere de verelim bence.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI ENVER YILMAZ – Açacağız, kim gelirse artık.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sayın Müdürüm, bu bahsettiğiniz...

Muhalefetin sesini mi kestiniz, ne yaptınız?

BAŞKAN – Tutanaklara saktunuz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – İşin şakası tabii ki, samimiyetten ibaret.

Bu başvurulardan bahsettiniz 2015 ve 2016 yılları itibarıyla, 5 kişi, 14 kişi, 16 kişi gibi çok az rakamlardan ki boşanma sayılarına baktığımızda arada çok ciddi bir fark var yani bunun nedeni ne, bu başvuru neden bu kadar az. İnsanlar derdini anlatmakta mı zorlanıyor ya da bu konuda bilgi eksikliği mi var ve bunu gidermek adına sizin sahada bir çalışmanız var mıdır, ekip gönderip bizzat tespit etme, başkasını beklemeden tespit etme anlamında bir interaktif uygulamanız var mıdır?

ORDU ASP İL MÜDÜRÜ RECEP DİZDAR – O çalışmayla ilgili sunumumun sonunda söyledim, ASDEP programı zaten hayata geçtiğinde sahada o çalışmayı gerçekleştireceğiz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Ama, şu anda yok.

ORDU ASP İL MÜDÜRÜ RECEP DİZDAR – Şu anda biz başvuru üzerine başvuru yapabiliyoruz çünkü zorunluluk olmadığı için boşanma süreci danışmanlığında. Aile mahkemelerine başvuran kişilerin ancak yönlendirilmesi söz konusu oluyor, “Bu şekilde, bir boşanma süreci danışmanlığı var, bunu alır mısınız?” diye ama takdir ederseniz ki o aşamaya gelmiş olan aileler “Bir an önce bu iş bitsin, birbirimizin yüzünü görmeyelim.” şeklinde bir yaklaşımı oluyor. O boşanma süreci aslında bir travma. O travmayı atlatabilseler, vazgeçebilecek bir süreç olacaktır muhakkak. Bu işte, yasal olarak zorunlu hâle getirilebilir ya da işte, biz bu danışmanlık hizmetimizin tanıtımını biraz daha fazla yapabilirsek daha faydalı sonuçları olacağını umuyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 13

İşte, 888 boşanma olmuş dediğiniz gibi 2015 yılı içinde. Bize sadece 5 kişi başvurmuş. Bu rakam tabii, çok düşük bir rakam ama biz...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Kendi sorunlarını daha rahat mı çözüyorlar?

ORDU ASP İL MÜDÜRÜ RECEP DİZDAR – İşte, çözemedikleri için boşanmış oluyorlar zaten.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Hayır, o boşanma süreçleri genelde çatışmalı geçer bazı bölgelerde. Çatışmalı olan yerlerde bu tür başvurular biraz daha fazla olabilir, çözebilmek için, o çatışmalı süreci daha rahat atlatabilmek için bu tür danışmanlık hizmetlerine daha yoğun başvurular olabilir. Burada o çatışmalı boşanma süreci daha mı azdır, daha mı çoktur? Tahmininiz ya da bununla ilgili bir istatistiğiniz var mı?

ORDU ASP İL MÜDÜRÜ RECEP DİZDAR – Onunla rakamlarımızı aile mahkemesi hâkimimiz burada. O daha sağlıklı verecektir. Biz sadece sayıları bilebiliyoruz. Bize başvurular üzerinden konuşabiliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurunuz Sayın Depboylu.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Ben de size bir soru yöneltmek istiyorum. Aile hâkimlerinden gelen boşanma davaları, yardım amacıyla gönderilenlerin sayısı oldukça düşük. Peki, bugüne kadar hiç rehber öğretmenler de okulda rehber öğretmen olarak görev yapan psikolojik danışman arkadaşlarımıza ya da psikolog danışman arkadaşlarımızla irtibata geçip -öğrenciler aracılığıyla boşanan, boşanmaya yakın aileleri tespit etmek daha kolay- böyle bir çalışma, böyle bir çaba ya da böyle bir adımınız oldu mu? Merak ediyorum.

ORDU ASP İL MÜDÜRÜ RECEP DİZDAR – Bundan sonraki çalışmalarımızda bunu planlıyoruz zaten. Sunumumda da bunu belirtmiştim. Geçmişe yönelik çok fazla yapılmış olan böyle bir şey yok, onu açık söylemekte fayda var. Biz başvuru üzerinden hep hareket ettik. Ama, daha kapsamlı, biz ilçe belediyelerini de işin işine katarak, kaymakamlıklardan, millî eğitimden bu bilgileri alarak onlarla ortak çalışmamız bundan sonra olacak inşallah.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Bir de Belediye Başkanımız bir şeyde bulundu, aile okulları açmayla ilgili. Bu, belediye kapsamında mı olacak yoksa Aile ve Sosyal Politikalara bağlı...

BAŞKAN – Ben ayrı anladım. Yani, Aile Bakanlığı ayrıca yapıyor zaten. Başkanımızinki ayrı.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI ENVER YILMAZ – “Aile okulu” demedim. Ben “evlilik kursları” dedim. Aile okulları gibi, öyle bir tarifimiz yok.

Bizim kurslarımız var zaten, meslek edindirme kursları. Biz 500’e yakın kurs veriyoruz. Farklılığımız şu: Bu kurstaki eğitmenlerin tamamı kamu görevlisi. Yani, ya Millî Eğitimin ya da halk eğitimin ya da sosyal hizmetlerin verdiği eğiticiler. Önümüzdeki ay -yani nisanda planladık onu- biz evlilik kursları açacağız. Buradaki kursun da eğiticileri yine kamu görevlisi. Yani, ya Millî Eğitim ya sosyal hizmetler ya da halk eğitim menşei olacak. Onu söylemeye çalıştım.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Aslında bu konuda benim özellikle durmak istediğim bir konu var. Özellikle, evlilik okulu söz konusu olduğunda bu konuda özel eğitim almış arkadaşların belli bir programa dâhil çalışması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü, bu çok hassas bir konu, herkesin yardım edebileceği bir konu değil. Bununla ilgili tek bir müfredat çıkarılır da çalışmacı arkadaşların niteliği, mesleği belirlenirse ve buna göre belediyelerimiz hareket ederse çok daha sağlıklı olacağını düşünüyorum yoksa hatalar yapılabilir ve bu konuda bence en yetkin kurum Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı müdürlüklerdir. Çünkü, Millî Eğitim ve sağlık müdürlüklerinde konuya ilişkin çok fazla öngörü olacağını zannetmiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, Aile Mahkemesi Hâkimimiz Mahir Kaya Bey, buyurunuz.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Öncelikle, hepiniz hoş geldiniz.

2012 Temmuz ayından bu yana Ordu’da aile hâkimi olarak görev yapmaktayım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 14

Tabii, elimde UYAP'tan almış olduğum veriler var. 2.204 tane boşanma davası görülmüş 2012 yılının...

BAŞKAN – Mahkemenin kuruluş tarihi mi 2012 aynı zamanda? Daha önce var mıydı?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Benim göreve başlama tarihim.

BAŞKAN – Sizin atanma tarihiniz.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – 2016 yılının Mart ayına kadar olanları söylüyorum: Bunun 55 tanesi anlaşmalı, 72 tanesi çekişmeli şeklinde ve diğer özel boşanma nedenleriyle. 2015 yılında 267 tane anlaşmalı, 278 tane çekişmeli, özel boşanma nedenlerine dayalı yaklaşık 10 tane boşanma davamız gözüküyor. 2014 yılında 227 tane anlaşmalı, 309 tane çekişmeli, toplam 552 dava. 2013 yılında 178 tane anlaşmalı, 297 tane çekişmeli, toplam 488 boşanma davası. 2012 yılında 151 tane anlaşmalı, 174 tane çekişmeli, toplam 478 boşanma davası gözüküyor UYAP'taki kayıtlarda.

Tabii, bizler kanunları uygulayıcılar olarak...

BAŞKAN – Hâkim Bey, şunu sorayım da başta: Sadece boşanma nedenlerinden ziyade size gelen nafaka, velayet konularını da derlerseniz konuşmanızda, sevinirim.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Tamam Sayın Başkanım.

Ama, özellikle boşanma konusunda şey yaptım. Senelik mahkememize bin dosya geliyor. Bunun yaklaşık 550 tanesi boşanma, nafaka ve velayete ilişkin dair olanları da topladığımız zaman 800, 900'ü bulabiliyor. Tabii, boşanma, sadece boşanma değil. Biliyorsunuz, boşanmadan sonra süreç yine devam ediyor; nafaka olarak, velayet olarak, velayetin değiştirilmesi olarak pek çok dava şekliyle tekrar karşı karşıya kalıyoruz. Benim tespit edebildiğim yani boşanma nedenlerini sorarsanız, bana kalırsa, en büyük neden, Ordu ili için söylüyorum, aile içi iletişimsizliğin yoğun olması.

Şimdi, iletişim iki insanın konuşması şeklinde basit olarak ifade edilebilir ancak evlilik, biliyorsunuz, farklı prosedürleri olan bir kurum. Evliliğe bakış açısı eşlerin... Öncelikle, bu konuda bir bilgilendirilme yapılmasının daha uygun olacağını düşünüyorum. Yani, bunda da işte, yerel yönetimler olabilir, merkezden kanun yapılarak insanların evlilik öncesi bir danışmanlık sürecine tabi tutulması gerekebiliyor, ben böyle düşünüyorum. “Evlilik nedir? Evlilikten beklentiler ne olmalıdır? İletişim nedir? Aile içi iletişim nedir, nasıl olur?” şeklinde evlilik öncesi bir danışmanlık...

İkincisi: Boşanma sürecinde danışmanlık süreci önemli. Bizler soruyoruz, “Danışmanlık almak istiyor musunuz?” “Hayır.” deyince biz tabii en fazla üç, beş dakika konuşma yapıp mevzuyu kapatıyoruz ama bu süreçte boşanma davası açılan vatandaşların -Müdür Bey dedi- zorunlu olmasa bile bir danışmanlık hizmetine tabi tutulması boşanmalardaki sayıları daha da azaltacağını düşünüyorum.

Şöyle bir düşüncem var: Şimdi, aile hekimliği kurumlarımız var. Biliyorsunuz, her mahallede hatta her sokakta neredeyse. Bu aile hekimlerinin olduğu her yerde bir aile danışmanı olabilir. Malum, vatandaş şiddete maruz kalınca hemen kolluğa başvuruyor. Kolluk, bu vatandaşlarımızı aile danışmanlıklarına yöneltirse ilk etapta, boşanma sayılarının daha da azalacağını düşünüyorum çünkü şöyle bir şey oluyor: 6284 sayılı Yasa kapsamında başvuruyor, kolluk, malum kadın cinayetleri, risk almamak diyelim ya da işte durum bazen çok daha vahim oluyor, uzaklaştırma kararı veriyor. Uzaklaştırma kararı verdiği zaman bu kesinlikle, yüzde 90, bize bir boşanma davası olarak geri dönüyor. Bu süreçte aile danışmanlığı devreye girerse, tabii, kolluk ile bu hizmeti verecek kurum arasında bir koordinasyon gerekiyor, hem 6284 sayılı Yasa'dan beklenen amaçlar daha etkin şekilde yerine getirilir hem de boşanma sayısındaki rakamların düşeceğine inanıyorum.

Arabuluculuk kurumu denenebilir. Şimdi, boşanma dosyalarında, malum, taraflar avukat tutuyor, avukatların yaptığı teklifler bazen şöyle algılanabiliyor: İşte, karşı tarafla anlaştı, bizi -affedersiniz, çok özür dilerim- davayı sattı gibi algılanabiliyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 15

Üçüncüsü: Objektif üçüncü kişilerin bu arabuluculuk faaliyetlerini yürütmesi şeklinde bir öneri olabilir.

Bunun haricinde aile mahkemesindeki uzman sayısı artırılabilir. Benim mahkememde yaklaşık bin dosya benim mahkememde var. Bir uzmanla bu danışmanlık sürecini vermemiz pek mümkün olmuyor, takdir edersiniz.

Benim tespit ettiğim başka bir husus şimdilik yok. Sormak istediğiniz sorular varsa...

BAŞKAN – Ben velayeti soracağım Hâkim Bey.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Buyurun.

BAŞKAN – Özellikle de kişisel ilişki tesis edilememesi durumunda icra marifetiyle çocukların görülmesi bizim Komisyonumuzun ilk günden itibaren üzerinde durduğu bir konu. Bu, nasıl Ordu’da? Nasıl profil çiziyorsunuz Ordu’da bu konuda?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Şimdi, öncelikle yani bir ebeveyn olarak ben kişisel ilişki kurarken babalık veya annelik duygularının tatminine yönelik en üst haddenden kuruyorum ve kesinlikle şunu da söylüyorum insanlara: Sizin savaşınız bitti, karı koca rolünüz bitti, anne baba rolünüz devam ediyor. Dolayısıyla, çocuğunuzu düşünerek mümkün olduğunca bu işi icraya dökmeden halletmeye çalışın diyorum. Genelde de geri bildirimler olumlu oluyor. Ordu’da icra daireleri bizden ayrı, malumunuz, ancak genelde bu tarz şikâyetlerle pek de karşı karşıya kalmıyorum. Ordu insanının bu anlamda çok olgun davrandığını da düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Hâkim Bey.

Üyelerimizin sorusu var mı?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Hâkimimize sorumuz.

Uzaklaştırmayı genel olarak ne kadar süre veriyorsunuz, hangi esaslara burada öncelik veriyorsunuz evden uzaklaştırmalarda? Bu konu bir.

İki: Boşanma davalarında hâkimlerin reddihâkimden kurtulmak için biraz daha geniş yetkili ihsasıreyi biraz daha yeniden tanımlasak, hâkimlere biraz daha arabuluculuk rolü versek doğru olur mu? Bu konudaki görüşünüz nedir?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Öncelikle, teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Uzaklaştırma kararında, öncelikle, kadının beyanlarına bakıyoruz. Biliyorsunuz, yasada “Delil aranmaz.” diyor. Tabii, çoğunlukla şöyle gelişiyor olay: İlk olarak kolluğa başvuruyor. Durumun vahametini kolluk takdir ediyor diye düşünüyoruz. Beyanlardan bakıyoruz, kadının özellikle “Evden uzaklaştırılmasını istiyorum.” gibi bir ibaresi varsa biz de uzaklaştırma kararını onaylıyoruz ya da veriyoruz. Öbür türlü, “Şikâyetim yoktur.” ya da işte “Tedbir kararı uygulansın.” dendiği zaman açıkça uzaklaştırmayı talep etmemişse uzaklaştırma kararı...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Süre burada ne kadar?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Üç ay.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – En az mı üç ay veriyorsunuz?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Yani, ben üç ay uyguluyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Burada mesela şiddeti arıyor musunuz? Basit bir fiilî, sözü mü esas alıyorsunuz? Yani, üç ay, şiddet varsa...

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Beyanı esas alıyorum çünkü yani bazen beyanın önemli olduğunu düşünüyoruz çünkü kadına karşı cinayetler de olabiliyor, biliyorsunuz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Mevzuat değiştirilmesi gerektiği kanaatinde misiniz bu konuda? Kanaatindeyseniz nasıl bir değişiklik olması gerekir, bu nasıl olmalı size göre?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Bana göre şöyle olmalı: kolluğa başvuru geldiği zaman kolluk hemen bu işi bir aile danışmanına götürmeli. Aile danışmanı mümkünse taraflarla görüşmeli. Görüştükten sonra tekrar vatandaşların beyanları alınmalı diye düşünüyorum. Yani ama ilk etapta, sıcağı sıcağına kadın şiddete maruz kalmış, hemen işte, “Uzaklaştırılsın istiyorum.” diyor. Biz de olası, telafisi güç, imkânsız bir zarar oluşmaması açısından uzaklaştırıyoruz ancak bu da bize bir boşanma davası olarak geri geliyor çoğunlukla.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 16

BAŞKAN – Ama, burada Ali Bey, risk faktörü önemli. Risk analizi yapıyor çünkü polis, tutanakla beraber risk analizi yapıyor. Risk analizinin derecesi sizin uzaklaştırma...

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Sayın Başkanım, risk analizinden ziyade sanki sorumluluk almama yani bu benim şahsi fikrim, ben kimseyi suçlamıyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Risk analizi nasıl yapılıyor? Orada sorun başlıyor. “En az üç ay.” diyor.

BAŞKAN – İşte, onu söylüyorum yani çoklu riskli gruplarda yüksek seviyeden...

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Altı ay veriyoruz.

BAŞKAN – ...düşük riskli gruplara aslında daha düşük seviyeden verilmesi lazım bunun.

BAŞKAN – Bu ayırım yapılmıyor anladığım kadarıyla şu anda.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Polisin bir ay da verdiği oluyor. Risk analizi yapıyor, bir ay verdiği de oluyor, vermediği de oluyor ancak genelde üç ay olarak uyguluyoruz, daha yüksek riskli olaylarda altı ay şeklinde de bizler veriyoruz.

İkincisi de...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İhsasırey sınırsız kalıyor, üçüncüde sınırsız nafaka.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Ben ihsasırey tanınması gerektiğini düşünüyorum çünkü insanlara açık açık neyle karşı karşıya oldukları, bu sürecin nasıl işlediği, sonuçlarının neler olduğu, ellerine geçebilecek ya da geçemeyecek şeylerin neler olduğu iyi anlatılırsa boşanma davası sürecinin daha sancısız geçtiğini şahsen ben çoğu kez müşahede ettim. Yasa da “Yasal sulh faaliyeti hiçbir tarafları bağlamaz, kayda geçmez.” diyor. Ben de bunu biraz geniş yorumlayarak çoğu zaman da böyle uyguluyorum. Aslında bazen ihsasıreye de giriyoruz. Ancak, bunun geri dönüşünün daha olumlu olduğunu gördüm. Bu şekilde de bir yasal düzenleme yapılmasının daha uygun olacağını kanaatindeyim.

Şahsi fikrimi soracak olursanız sınırsız nafakanın ben hakkaniyete uygun bir durum olduğunu düşünmüyorum. Tabii her olay kendi içinde değerlendirmeli. 50 yaşındaki bir kadının, 60 yaşındaki bir kadının boşanması ile iki ay evli kalmış, tabiri caizse eşinin burnundan getirmek düşüncesiyle hareket eden bir olaya bakış açısı da farklı olmalı diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Eşit kusur, belki burada belirleyici olabilir.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Eşit kusur da veriliyor nafaka.

BAŞKAN – Evet, yoksullukta veriliyor eşit kusurda.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Yani, burada da sanki daha yüksek kusur aranması daha uygun olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Üyelerimizin sorusu var mı?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Hâkim Bey, ihtiyati tedbirle alakalı özellikle velayet konusundaki ihtiyati tedbirle alakalı bir soru sormak istiyorum. Biz Kocaeli’de zaman zaman meslek hayatında bunu hâkimlere anlatmakta çok zorlandık. Özellikle, boşanma kesinleşmeden hükümlerle birlikte velayetin eşlerden herhangi birine verilmesi, hemen teslim edilmesi konusunda tedbir kararı veriyorsunuz, biliyorsunuz. Diyelim, çocuk babada ama anneye velayeti tedbiren hükümlerle birlikte veriliyor. Tabii, artık, babadan onu alabilmek için o tedbir kararında yine geçici bir icrada olsa... Bu tedbiren velayet verildiğinde çocuğun babadan alıp anneye verilmesi için yine icra vasıtasını kullanıyoruz. Alamadığımız takdirde aynı kesinleşmiş ilamların icrasında olduğu gibi ceza yoluna yani şikâyet etmek kaydıyla ceza yoluna gitmeye çalışıyoruz ama bazı icra hâkimlerine bu özellikli durumu anlatamadığımız için “Burada kesinleşmiş ilamlı icra yoktur. Burada tebligat yapılmamıştır.” diyerek reddediyorlar. Maalesef, Yargıtaydan da onanan kararlar oldu. Bununla ilgili benim adli yargı dosyam vardı, çok sorun yaşadık, çok da sıkıntı yaşadık. Çocuğu beş sene boyunca alamadık ve o çocuk beş sene boyunca anneye düşman yetiştirildi sırf bu sebeple ve böyle bir sürü dosya olduğunu gördüm bu dosyamdan sonra ve aile

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 17

hâkimlerine de özellikle HMK'da yapılan bu ihtiyati tedbirle ilgili ceza verme hakkı getirilen bir düzenleme var. Yeni bir düzenleme, gerçi şu anda eskidi artık o düzenleme ama o dönemde bu hükme dayalı aile hâkimlerinin o tarafa çocuğu teslim etmeyen, ihtiyati tedbir kararına uymayan tarafa ceza verme hakkı olduğu hâlde verdiremedik. "Ceza verme makamı ben değilim, icradır bunun görevi." diyen hâkimlerimiz oldu. Burada bir uygulama birliği oluştu mu? O zaman çok yeniydi bu düzenlemeler anlatamadık bunu ne icra hâkimine ne aile hâkimlerine anlatamadık. Var mı bununla alakalı başınıza gelen dosya?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Bu anlattığınız olaya ilişkin bende hiç somut bir olay olmadı. Genelde, dediğim gibi, Ordu insanı olgun bir şekilde çocuğu kime veriyorsak...

FATMA KAPLAN HÜRRIYET (Kocaeli) – Bununla alakalı hiç incelemeniz oldu mu? İhtiyati tedbire dayalı HMK'ta uyulmamasına... Çünkü, çocuğun ihtiyati tedbirle teslim edilmemesi de HMK'taki ihtiyati tedbire aykırılık maddesine dayanıyor aslında, aynı maddenin ihlali. Bununla alakalı bir araştırmamız, incelemeniz ya da buna ilişkin kararınız var mı?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Buna ilişkin sanırım, Yargıtayın kararı vardı "Ceza veremezsiniz." diye. Sanırsam bundan dolayı da hâkimler pek ceza vermeye yanaşmıyor. Benim hiç başıma gelen bir olay değil. O yüzden Türkiye'deki uygulama nedir? O konuda da çok bilgi sahibi değilim.

FATMA KAPLAN HÜRRIYET (Kocaeli) – Başkanım bu konu da aslında önemli bir konu, uygulamada özellikle. Yine, çocuğun alınıp verilmesiyle alakalı önemli pratik bir nokta aslında. Yasa var, hüküm var ama uygulamada hâkimler çekiniyor, korkuyor o alışlagelmiş karar verme düzeninden -işte, risk almaktan bahsetti hâkim bey sürekli- risk almak istemiyorlar, bununla alakalı oturmuş bir şey de yok. Aslında, yasa çok açık. Aslında, bunu da düşünmek lazım. Daha detayını daha sonrasında size de iletirim.

İkinci bir sorum da Sayın Belediye Başkanımız konuşmasında -yukarıda konuştuğumuz da burada değil- şöyle demişti: "Daha önce göç veriyorduk, şimdi göç alıyoruz." Boşanma oranlarını Sayın Hâkim Bey yıllara göre tasnif etmiş, rakamsal olarak verdi. Yıllara göç durumunuzu, nüfus artışını bilmiyorum. Sizce o oranlarla nüfus artışını karşılaştırdığımızda paralellik gösterir mi? Yani, boşanmadaki artış sayısını nüfus artışına bağlayabilir miyiz?

BAŞKAN – Tek başına söylenebilir mi böyle bir şey?

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI ENVER YILMAZ – Bu yıl için çok erken yani bir iki yılın geçmesi lazım. Tabii, bizim göçümüz de İstanbul, Kocaeli gibi böyle 100-200 bin göç değil. Mesela, biz bu yıl 14 bin almışız. Bu gelecek yıl muhtemelen 20 bin olur ama il ölçeğini nüfusa vurduğunuzda İstanbul ya da Kocaeli'nin oranını buluyor. Hiç o türlü bir verimiz yok ama gelecek yıl ve ondan sonraki yıllar rakamı ortaya çıkarır.

BAŞKAN – Hâkim Bey, bir şey daha soracağım, ben Ordu'ya ait bir fotoğraf almak için soruyorum. Genelde "aile içi iletişimsizlik" dediniz siz ama o hikâyeleri de dinliyorsunuz dava sürecinde. Birinci konu ne, niye geliyor insanlar? Farklı şehirlerde farklı şeyler gördük o birinci konuda. O iletişimsizliğin birinci sebebi ne? En çok ne için geliyorlar?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Şimdi, biliyorsunuz, insanlar iletişim kuramayınca tartışmaya başlarlar. Tartışma bir süre sonra kavgaya, şiddete dönüşür.

BAŞKAN – Şöyle söylüyorum bunu, daha açayım o zaman. Mesela, Bursa'da bunu şöyle söylediler bize: Aile içindeki üçüncü fertler -yani göçmen bir toplum- aynı apartmanda yaşıyorlar çocuklarıyla farklı katlarda. Çok müdahale etmesi, işte, "Kapının üzerine anahtar dahi bırakacaksın ve ben senin istediğim zaman evine gireceğim." diyen aile büyükleri... "Mesela, yüzde 50 bana öyle geldi yani aşağı yukarı rakamı böyle verebilirim." dedi bir hâkim hanım. Yani, bu anlamda, buraya özel, şiddetli geçimsizliği, aile içi iletişimsizliği tanımlayacağınız bir doku var mı, yapı var mı?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Yani, buraya has bir şey yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 18

BAŞKAN – Tamam, onu soruyorum.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Yani, burada aile müdahalesi çok fazla değil. İnsanlar genelde müstakil oturuyor.

BAŞKAN – O, oranın sorunuydu. Ben “Burada başka bir şey var mı?” diye soruyorum.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Burada buraya has, özellikle gözüme çarpan olayları soruyorsanız, sadakatsizlik var, aile içi şiddet, hakaret, aşağılama, o tarz şeyler var. Ama, sanırım, bu, Türkiye genelinde geçerli bir sorun artık. Özellikle, Ordu’ya has olduğunu da düşünmüyorum ama genel gözüme çarpan şeyler de bunlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Var mı üyelerimizden başka soru? Yoksa devam edeceğim.

Baro temsilcimiz aramızda, Birsen Uçar Hanım, hoş geldiniz.

ORDU BAROSU TEMSİLCİSİ AVUKAT BİRSEN UÇAR – Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; ben bu çalışmalara baro adına yaptığımız görüşleri, önerileri sunmak için buradayım. Umarım, bir katkısı olur. Tabii, biz hukukçular olarak yani avukatlar olarak boşanmanın daha çok karar verilme aşamasından sonraki kısmında yer alıyoruz. Bize boşanma davası talebiyle gelen eşler -kadın veya erkek- neler talep ettiklerini, neler alabileceklerini, neler isteyeceklerini daha çok soruyorlar. Boşanma terimsel anlamda evliliğin sona ermesidir. Bizim yasamız aslında aile temeli ve birliğin korunması ilkesini esas edinmiştir. Bir kadın ve bir erkek evlilik kararı aldığı gibi, boşanma kararını da aynı kararlar alamayabiliyorlar. Az önce Sayın Aile Hâkimimiz de bunlardan bahsetti.

Boşanma davası daha çok anlaşmalı ve çekişmeli olarak ikiye ayrılmasına rağmen, daha çok çekişmeli olarak görüyoruz örnekleri. Eğer boşanma sonrasında tarafların herhangi bir şekilde anlaşamadıkları bir husus yoksa yani her hususta anlaşmalı fakat anlaşmazlıklar mevcut ise -genelde karşılaştığımız örnekler- çekişmeli boşanma davaları açılmakta ve boşanmayla birlikte sadece evliliğin bitmesi değil, bundan kaynaklı olarak müşterek çocuk ve çocukların velayeti, nafaka, tazminat ve mal paylaşımı sorunları ortaya çıkıyor. İşte, bu velayet, nafaka ve tazminat konularında Medeni Kanun gereğince düzenlenmiş olan nafakanın, velayetin veya mal paylaşımının bize genelde sorun olarak “Hangisini talep edebilirim? Çocukların velayetini ben daha çok istiyorum ya da eşim daha çok istiyor. Acaba, mahkeme hangimize verir? Hangi yaşlarda kadına verilir, erkeğe verilir?” İşte, biz genelde bu sorularla daha çok karşılaşılıyor. Tabii, velayet 18 yaştan küçük ise çocuklar arasında söz konusu olabiliyor ve mahkeme boşanma aşamasına geçildiğinde ya da boşanma talebi mahkemeye yansıdığı anda geçici olarak bir velayet kararı veriyor ve müşterek çocuklar ile anne ya da babanın görüşmesinin sağlanması yönünde bir karar veriliyor.

Sayın Başkanım, az önce de sordunuz, bu velayet ilişkisini yani kişisel ilişkinin kurulması noktasında. Şunlarla karşılaşabiliyoruz: Genelde çocuklar anne baba arasında tehdit unsuru olarak kullanıyor. Biz bu örneklerle çok sık karşılaşılıyor. Yani, özellikle de kadınlar yönünden değerlendirirsek boşanma talep etmekle kadının çocuklardan uzaklaştırılma tehlikesi öne sürülüyor ve bu da tabii mutlaka çocuğun kişisel gelişimini, psikolojik gelişimini olumsuz yönde etkiliyor. Çünkü, her ne kadar bize yansıyan örneklerden yola çıkarak çocuklarla kişisel ilişki tesisi kurulmasına yönelik bir ara karar kurulduktan sonra -yani velayet annede veya babada- böyle bir karar kurulduktan sonra tabii ki bir kısmı çocuk menfaatlerini önünde tutarak babayla görüşmesini veya anneye görüşmesine müsaade edebiliyor. Fakat, birçok durumda da bu yönde talebin bulunmadığını görüyoruz. Yani, ben kendi gösterimimdeki örnekten bunu dile getirebilirim. Yani, çocuk anne veya babada kalmakla -bu yönde bir inceleme yapılıyor çünkü mahkeme aşamasında- anneyi tercih ettiği veya babayı tercih ettiği için kişisel ilişki yönünde talepte bulunmamayla cezalandırılıyor. Bu da çocuğun kişisel gelişimini olumsuz etkilediğini düşünüyoruz.

Medeni Kanunu’muzdaki boşanma sebepleri: Bu sebeplerden evlilik birliğini temelinden sarsılmasını -yani şiddetli geçimsizlik önceki yasada- bunu daha sık görüyoruz çünkü daha genel kapsamlı bir alan. Boşanma ve ayrılık sürecinde aile

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 19

mahkemeleri bu anlamda görevli, şehrimizde de mevcut uzun süreden bu yana. Eşler birlikte olarak veya vekil vasıtasıyla bu taleplerde bulanabiliyorlar. Benim şahsi düşüncem ve bizim komisyon olarak ortak düşüncemiz şudur ki: Bu kararın verilmesinde sosyal çevrenin, ailenin, komşunun baskılarının olduğunu görüyoruz yani olumlu veya olumsuz. “Boşanma kararı ver” veya “Boşanma kararı verme.” gibi. Evlilik bir kadın ya da erkeğin bireysel kararı olmasına karşın boşanma aşaması söz konusu olduğunda bu artık, toplumsal bir sürece dönüşüyor. Boşanma kararı onaylanıyor veya onaylanmıyor. Tabii ki buradaki çalışmaların amacı, boşanmaların sayısının artması ve bununla ilgili neler yapılabileceği konusu fakat hukuksal anlamda baktığımızda eğer artık fiilen kesinlikle sona ermiş ve taraflara ve çocuklara zarar verecek bir evlilik varsa bunun devam etmesinin toplum tarafından baskılanması maalesef çok konuştuğumuz kadın cinayetleri sonuçlarına veya şiddete de yol açabiliyor.

BAŞKAN – Burada ben bir katkı vermek istiyorum, yanlış geçmesin kanaatlere. Bu Komisyonun amacı boşanmaları azaltmak değil tek başına.

ORDU BAROSU TEMSİLCİSİ AVUKAT BİRSEN UÇAR – İncelemek.

BAŞKAN – Şöyle söyleyelim: İlk 0-5 yıllarında olan boşanmalar çok hızlı boşandığımızı gösteren bir veri. Bir diğeri de -genelde her toplantının başında bu rakamı veririm, burada vermedim- boşananların yüzde 80’i ikinci evlilik yapıyor, normal bu. Ama, bu yüzde 80’in yüzde 17’si boşandığı eşiyile evleniyor. Yani, bu yüzde 17 için hızlı boşandığını söyleyebiliriz. Bu bir konu bizim için. Yani, çok hızlı boşanan, işte, 0-5 yılları döneminde hızlı boşanan ya da tekrar evlenen gibi... Bu süreci aşağı çekmemiz tabii ki gerekiyor yani boşanmaları azaltmak açısından. Ama, bunun dışında boşanma gerçekleşmesi tabii ki mukadder bir konu, evlilik gibi doğal bir süreç. Burada asıl önemli amacımız bizim Komisyon olarak, ilk söylediğimin dışında asıl önemli amacımız: Minimum çekişmeli boşanma. Yani, ne kadar çekişmeyi sifıra çekebilirsek... Bu komisyon o anlamda bunu çok önemsiyor çünkü hele ebeveynlerse bu çekişmeli boşanma, çekişme ebeveyn ilişkilerine sonra yansıyor ve bizim burada taraf olacağımız en önemli faktör çocuk faktörü. Onun için icra marifetiyle çocuk görülmesi konularını özellikle önemsiyoruz. Bizim bir amacımız da “Boşanma sürecini minimum çekişmeye hangi mekanizmalarla getiririz?” Burada boşanma süreci danışmanlığı şöyle yanlış anlaşılıyor: İşte, “5 çift müracaat etti, 1’ini boşanmadan vazgeçirdik, biz bu danışmanlığı iyi yaptık.” bu değil. Belki o bir çift için iyi yaptık ama diğer 4 çift için de çekişmesiz boşanması yönünde bir destek vermemiz gerekiyor. Boşanma süreci danışmanlığı bu demek aslında. Bu danışmanlık hizmetini vermemiz ve yaygınlaştırmamız gerekiyor ki minimum çekişmeli boşansınlar. Diğer süreçler daha sonra çocuk konusu olabilir, mal paylaşımı olabilir, nafaka olabilir, bunlarda da medeni bir şekilde bu süreci yönetebilelim. Yani, bu komisyonun aslında geniş bir çerçevesi var. Öyle bir kanaat oluşsun istemem.

Teşekkür ediyorum.

Devam edelim.

ORDU BAROSU TEMSİLCİSİ AVUKAT BİRSEN UÇAR – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Aynı görüşleri desteklemek için biz tarafımıza boşanma talebiyle gelen kişileri -birlikte veya ayrı ayrı- en sancısız süreç olan anlaşmalı boşanmayı genelde tavsiye ediyoruz. Neden? Çünkü, boşanma davaları aşamasına gelindiğinde evliliğin artık birçok alanı mahkeme yansıyor ve bu da tarafların daha çok birbirinden uzaklaşmasına, daha fazla gerilmesine ve birbirlerini belki daha sonra düşman olarak görmesi sonucunu doğuruyor. Gerçekten anlaşmalı olarak çözülebilecek boşanma davaları çok basit olarak algılayabileceğimiz sebeplerden ötürü çekişmeli davalara dönüşüyor. Anlaşmalı olarak açılan davalar da daha sonra ufak bir sözden, bir cümleden, çevresel bir sebepten bu anlama dönüşüyor ve belki yıllarca sürüyor. Boşanma davalarının çekişmeli olarak açılması ve devamındaki daha sonraki Yargıtay süreci oldukça uzun bir süreç ve belki iki yıl belki üç yıla varan bu sürede hem tarafların -kadın ve erkek olarak- hem de çocukların bunlardan çok olumsuz bir şekilde etkilendiğini görüyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 20

İlimizin verileri var. Boşanma davaları 2006'ta 259'la başlamış ve 2015 yılında 555 gibi bir rakam var. Koruma kararları da var 2006'tan 2015 yılına kadar, ki bu alınan koruma kararlarının bir kısmı daha sonra boşanma davalarında bir dayanak, bir delil olarak gösterilebiliyor. Bu koruma kararlarını biz şöyle değerlendiriyoruz: Koruma kararları ülkemizde yasanın yorumlanmasıyla birlikte hem medyanın hem baronun faaliyetleri ve sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri oldukça yaygınlaştı. Koruma tedbir verilmesi artık, kolluk ve idari makamlarında verebileceği bir uygulama olduktan sonra bu anlamda çok ciddi sayılar olduğunu görüyoruz. Tabii, bu koruma kararlarına riayetsizlik de bazen çok istenmeyen sonuçları doğurabiliyor, şöyle ki: Koruma kararına aykırı davalardan dolayı alınan herhangi bir ceza, aslında taraflar barışmış olmasına rağmen veya sorunları çözülmüş olmasına rağmen kendisine bir cezai yaptırım uygulamasıyla karşılaşılıyor.

BAŞKAN – Koruma tedbir kararlarının dağılımı var mı elinizde? Ne kadarı evden uzaklaştırma ya da ne kadarı farklı...

ORDU BAROSU TEMSİLCİSİ AVUKAT BİRSEN UÇAR – Dağılımı yok Başkanım.

BAŞKAN – Tamam.

ORDU BAROSU TEMSİLCİSİ AVUKAT BİRSEN UÇAR – Sadece sayı olarak artışı var. Bunu bu şekilde değerlendiriyoruz.

Daha çok bahsettiğim gibi evliliklerinin temelden sarsılması yönünde. Arabuluculuk faaliyetleri konusunda da şehrimizde arabuluculuk faaliyeti henüz hayata geçmiş değil. Bu yönde baro tarafından düzenlenmiş bir arabuluculuk eğitimi yeni verildi fakat henüz bu sistem oluşmadı. Dolayısıyla, böyle bir örneğimiz de maalesef mevcut değil. Biz baro olarak çözüm önerilerinden bahsetmek istiyoruz.

Evlilik ve boşanmanın bireysel kararlar olduğu gerçeği yönünde cinsiyet ayrımcılığının bir insan hakları ihlali olduğunu ve eğitim ve sağlık kurumlarında ve sivil toplum kuruluşlarında bu tarz programlar yapılması önerimiz var.

Yine, aynı şekilde, evliliğin erken yaşta yapılmasının önlenmesi yani çocuk yaşta evliliğin önlenmesi yönünde çalışmaların artırılması yönünde bir çözüm önerimiz var.

Bir de bunu çok önemsiyoruz: Yasada yer alan boşanma davası açılmasında sosyal hizmet uzmanına ya da uzmana başvuruyla, sevkle bir destek alınması -ki bu yasada mevcut- uzman psikologdan veya pedagoğdan, Bu tarafların takdirine bırakılmaması gerekir diye düşünüyoruz yani mutlaka aile mahkemesine başvuran kişilerin -anlaşmalı boşanma dışında- böyle bir uzman yardımının alınmasını yargının sürecinde ihtiyaridir fakat zorunlu olması gibi bir önerimiz var. Bunun çünkü çok etkili olacağını düşünüyoruz.

Yine, şiddetle ilgili bu süreçte yani çekişmeli dava açma sürecinde, dava öncesinde ve sonrasında sığınma evimiz Ordu'da mevcut. Bunun da çok güzel bir çalışma düşünüyoruz, belki sayıları artırılabilir çünkü kısa süreli bir konaklama söz konusu.

Yine, boşanma aşamasında -az önce de bahsedildi- boşanma öncesinde yani evlilik öncesinde bir eğitim çalışması eşlere, bir kadın ve bir erkeğe birlikte olabilir, ayrı ayrı olabilir, zorunlu bir eğitim çalışması yapılmasını öneriyoruz. Sayın Büyükşehir Belediye Başkanımız da aynı şeyi söyledi, bu da bizim önerimiz.

Yine, boşanma sürecinde de aile hekimlerinde olduğu gibi -bu da dile getirildi- her ailenin belli periyotlarla görüşme sağladığı, sağlaması gereken bu süreyi yine uzmanların belirlediği bir aile danışma merkezinin olmasının gerektiğini düşünüyoruz ve boşanma sonrası da ve boşanma sürecinde de özellikle çocuklar, velayet ve nafaka konusunda hukuki desteğin kadınlara ve erkeklere mümkün olduğunca sağlanması yönünde çalışmalar yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Üyelerimizden var mı soru sormak isteyen?

Devam ediyoruz.

Kolluktan arkadaşlarımız burada.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 21

İl Jandarma Komutanlığından Jandarma Yarbay Atamer Yeşil Bey aramızdalar mı? Siz mi yapacaksınız ekibiniz adına sunumu?

ORDU İL JANDARMA KOMUTANLIĞI JANDARMA YARBAY ATAMER YEŞİL – Bayan astsubayımız yapacak Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gök Nur Arpacı Hanım, buyurunuz.

ORDU İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ÜSTÇAVUŞ GÖKNUR ARPAÇ – Sayın Valim, Sayın Komisyon Başkanı ve üyeleri, değerli katılımcılar; hepiniz hoş geldiniz. Ordu İl Jandarma Komutanlığı Kadın ve Çocuk İşlem Astsubayı görevini yapıyorum.

Ordu İl Jandarma Komutanlığında suça sürüklenen ve koruma ihtiyacı olan çocuklar ile kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet mağduru kadınlarla ilgili işlemlerin ulusal ve uluslararası boyuttaki gelişmeler ve mevzuatta yapılan düzenlemeler çerçevesinde yürütülmesi maksadıyla 2 Haziran 2015 tarihinde Çocuk ve Kadın Kısım Amirliği teşkil edilmiştir. Yine, bu görevi ilçe ve jandarma karakol komutanlıklarında ikiz görevli olarak çocuk ve kadın suçları astsubayı ve elemanları yürütmektedir.

Kadına yönelik şiddet olayları istatistiklerimize baktığımızda jandarma sorumluluk sahasında 2014 yılında 856 olay meydana gelirken 2015 yılında 761 olay meydana gelmiş ve yüzde 11 oranında bir azalma görülmektedir. Kadına yönelik şiddet mağdurları 2014 yılında 1.510 iken 2015 yılında 1.444 kadın mağdur olmuş ve yüzde 4 oranında bir azalma meydana gelmiştir. Kasten öldürme olaylarında iki şiddet mağduru kadın hayatını kaybetmiştir 2014 ve 2015 yılları arasında. Bu hayatını kaybeden kadınların daha önce jandarmaya şiddetten dolayı müracaatı olmadığı ve yine haklarında bulunan bir tedbir kararı olmadığı tespit edilmiştir. 2014 yılında 17, 2015 yılında 13 kadın, sığınma evine teslim edilmiştir. Kasten yaralama olaylarında 239 kadın mağdur olmuştur. 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen koruyucu ve önleyici tedbir kararlarına baktığımızda 2014 yılında 112 iken, 2015 yılında 133 kadın hakkında koruyucu ve önleyici tedbir kararı almış bulunmaktayız ve bu sayı da yüzde 19 oranında bir artış olduğu görülmektedir. Yine, 2014 yılında 76 kadın intihar olaylarında mağdur olurken 2015 yılında 75 kadın intihar olaylarında mağdur olmuştur. Bunların 6'sı intihar, 69'u intihara teşebbüs olayıdır.

Önleyici hizmetler kapsamında 2015 yılında Ordu Valiliği koordinesinde kamuoyunda farkındalık yaratmak maksadıyla broşür dağıtımı yapılmıştır. Yine, kadına karşı şiddetin önlenmesine dikkat çekmek ve meydana gelen olayların önlenmesine katkı sağlaması maksadıyla 2013-2015 yılları arasında Mesudiye Çavdar Jandarma Karakol Komutanlığına Jandarma Astsubay Üstçavuş Şenay Haydar atandırılmış olup bölgedeki kadına karşı şiddet olaylarının azalmasında etkin bir rol oynamıştır. Ordu İl Jandarma Komutanlığı tarafından vatandaşların kısa mesaj yoluyla bilgilendirilmesine devam edilmektedir. 2015 yılında kadına karşı şiddetin önlenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda kurs verilmiştir ve önleyici hizmet kapsamında devriyeler vasıtasıyla kadınlara bilgilendirilme yapılmıştır. Eğitim faaliyetlerimiz: 2014 ve 2015 yıllarında toplam 177 askerî personele eğitim, 3.255 vatandaşa bilgilendirme yapılmıştır. Emniyet ve asayişin sağlanmasında en önemli görev suçun oluşmasını önlemektir. Bu sorunun çözümünde toplumsal bilinçlendirme büyük önem arz etmektedir. Jandarma teşkilatı olarak sorunun bir insan hakkı çerçevesinde değerlendirilmesine ve şiddetin daha doğmadan önlenmesi için gereken tedbirlerin alınmasında ve konuyla ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliğinin sürdürülmesine devam edilmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Üyelerimizden soru var mı?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Benim bir sorum var.

BAŞKAN – Evet, Ali Bey.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Evden uzaklaştırmada sürenin uzadıkça veya artıkça ailenin boşanmasına sebep olup olmadığıyla ilgili tespitleriniz nelerdir? Bu konudaki gözlemleriniz nedir?

ORDU İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ÜSTÇAVUŞ GÖKNUR ARPAÇ – Biz öncelikle, jandarmaya müracaat eden mağdur kadınların ifadesinin alınması esnasında aile şiddet kayıt formu risk analizi yapıyoruz. Burada bayan eşinin ölüm

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 22

tehdidi yapıp yapmadığı veya daha önce şiddette bulunup bulunmadığı veya daha önce herhangi bir cisimle saldırıp saldırmadığı sorularına “evet” yanıtını verdiğinde evden uzaklaştırma veriyoruz çünkü risk durumu kadının canıyla ölçülebilir. Bu durumda da ilk önce risk durumuna göre bir aydan başlıyoruz. Hemen altı ay olarak tedbir kararı talebinde bulunmuyoruz. Evet, süre uzadıkça bu durumda boşanma oranı artıyor ama bayanlar bu konuda eşlerinden şiddet gördüklerinde “Görmek istemiyoruz.” gibi beyanlarda bulunuyor ve “Can güvenliğim tehdit altında, korkuyorum.” gibi beyanlarda bulunuyor ama yine de ailenin bütünlüğü açısından ilk etapta bir ay gibi bir süre zarfında tedbir kararı alıyoruz.

(Oturum Başkanlığına Başkan vekili Bayram Özçelik geçti)

BAŞKAN – Sizin de vardı Deniz Hanım.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Öncelikle, sunumuz için çok teşekkür ediyorum.

Ayrıca, bu güzel mikrofONU icat eden arkadaşşa teşekkür ediyorum. Karadenizli olduğunuz belli.

BAŞKAN – Komisyon olarak icatlarımız var.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Kadınlar içerisinde intihar oranının çok yükseldiğini görüyorum ben. Bilmiyorum, önceki döneme göre Ordu’da nasıldı ama 69 intihara teşebbüs söz konusu. İki sorum olacak, biri budur. Bunların sebebi hakkında hiç çalışmanız var mı?

ORDU İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ÜSTÇAVUŞ GÖKNUR ARPAÇ – 6 intihar eden bayanın da 50 yaş üstü olduğu, daha önce psikolojik tedavi gördüğü ve bu nedenle ruhi bunalım sonucu intiharlar gerçekleşmiştir. İntihara teşebbüs olaylarında da ailevi nedenlerden çok, ifadelerinde ruhi bunalım nedeniyle intihara teşebbüs ettiklerini beyan ediyorlar bayanlar.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Bir de özellikle ben -aslında bu bir soru değil, bir rica gibi olacak- ben de psikolojik danışmanım, aile ve evlilik terapileriyle de ilgilendim, erkeklerin bu konuda ne kadar çekimser olduğunu, isteksiz olduğunu biz çalışanlar olarak biliyoruz, belki sizler de dikkat etmişsinizdir. Bu konuya kendileri isteksiz ve çekimser şekilde yaklaştıkları için acaba biz beyleri askerlik döneminde düzenli bir şekilde bu konuyla ilgili eğitime alabilir miyiz? Terapi almalarını önermiyorum, tabii ki yanlış anlaşılmasın da en azından evlilik danışmanlığı, aile danışmanlığı, yine toplumsal cinsiyet... Ama, bu Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından sürekli yapılan bir organizasyon değil. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının genelde bir uygulama yöntemiymi ve çok sınırlı tutuldu. Bu, ortak bir çalışmayla daha etkin hâle getirilebilir diye düşünüyorum. Nasıl olsa kadınlar kendileri gelip danışmanlık alıyorlar hiçbir sorun olmuyor da erkekleri biraz alıştırsak diyorum.

Teşekkür ederim.

ORDU İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ÜSTÇAVUŞ GÖKNUR ARPAÇ – Bu kapsamda, erbaş ve erlere rehberlik, danışmanlık faaliyetleri kapsamında bilgilendirme yapıyoruz. Ayrıca, yine, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına karşı şiddetin önlenmesi konusunda eğitim veriyoruz.

BAŞKAN – Fatma Hanım, buyurun.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkürler.

Deniz Hanım’ın söylediğini ben de çok önemsiyorum çünkü en nihayetinde erkeklerin hepsi askerlik görevi için sizin alanınıza giriyorlar ve bugüne kadar yapılan tüm toplumsal çalışmalarda gerek cinsiyet eşitliğiyle alakalı gerek farkındalık ve bilinçlendirme ve içselleştirmeye alakalı tüm eğitimlerde hep kadının eğitim üzerine daha yoğun çaba sarf ediyoruz ama sonuçta şiddete uygulayan genellikle erkekler. “Erkeklerin eğitimi konusunda ne yapıyoruz?” noktasında yerelde de genelde de yaptığımız birçok şeyde eksik kalıyoruz çünkü ulaşmakta zorlanıyoruz. Fabrikadaki erkeğe, tarladaki erkeğe, sokaktaki, kahvedeki, cemaatteki, camideki erkeğe ulaşmakta, ulaşmanın da ötesinde onu alıp eğitmekte daha da zorlanıyoruz. Bu noktada, aslında, siz çok etkin bir rol oynayabilirsiniz yani özellikle tam genç döneminde, 20’li yaşlarda sizin elinize geliyorlar, askeriyenin eline geliyorlar. Orada sadece anlatıp geçmek değil de şimdi siz “yapıyoruz” dediniz ama bu genel bir uygulama mıdır, sadece sizin yaptığınız bir şey midir? Bu çok önemli midir ya da bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 23

zorunluluk mudur ya da değilse de zorunluluk hâline getirebilir miyiz böyle bir şeyi siz ne dersiniz?

ORDU İL JANDARMA KOMUTANLIĞI JANDARMA YARBAY ATAMER YEŞİL – Bu, genel bir uygulama. Genelde zaten askere gelen erbaş ve erlerimize bizim bütün devreler bazında vermiş olduğumuz eğitimlerdir, az önce bayan astsubayımızın da ifade ettiği gibi. Bir de her olaya müdahale de, malumları olduğu üzere, erbaş ve erlerimiz de devriyede görevli oldukları için zaten bunu görüyorlar, her olayda da yaşıyorlar. Bunu da aynı zamanda herhâlde bir görev başı eğitimi olarak düşünüyoruz. Uygulamalarımızı biraz daha artırarak, elbette, konunun da önemine biraz daha düşerek devam etmeyi düşünüyoruz Sayın Vekilim.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bir sorum daha olacak.

Bu bahsettiğiniz çalışmalarını yaparken gerek emniyet güçleri gerekse askeriye diğer sivil uygulayıcılardan, sosyal çalışmacılardan, yerel yönetimlerden ya da il müdürlüklerinden yeterli destek, etkili iş birliği içerisinde gerçekleştirebiliyor musunuz, aranızda bir iş bölümü, bir paylaşma ve birlikte daha güçlü uygulama konusunda eylemsellikte ortak bir eylemde bulunabiliyor musunuz?

ORDU İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ÜSTÇAVUŞ GÖKNUR ARPAÇ – Bu konuda, tabii ki mağdur bir kadının ihtiyaçlarını tek bir kurumun karşılaması imkânsız. Bu durumda, eğitimlerimizi de de Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünden psikolog, danışman eşliğinde sunuyoruz ve diğer birimlerle de koordine kuruyoruz. Alt komisyon toplantılarımız oluyor Valilik toplantısında. O şekilde faaliyetlerimizi sürdürüyoruz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Güzel.

Son olarak Sayın Başkanım, sadece askeriye yönelik bir şey merak ediyorum. Hep dikkatimi çeken bir konudur, tabii istatistiki anlamda bir çalışma bugüne kadar görmedim ama özellikle askerlik dönemi sonrasında gelişen bunalım, askerliğini yaptıktan sonra gelişen bir psikolojik rahatsızlığı çok duyuyoruz. Ben en basitinden kendi kardeşimde de yaşadım bunu. Özellikle, askerden sonra ciddi psikolojik rahatsızlıklar geçirdi. Gördüğüm davalarda çok karşıma geldi. Dediğim gibi, yoğun bir istatistik çalışmasına dayanarak bunu söylemiyorum, sadece kendi karşıma gelen olaylar bazında söylüyorum. Neden özellikle bu asker sonrası, askerlik sonrasında erkeklerde böyle bir yoğun depresyon mu nedir, artık ya da bunalım, buhran mı denir, yoğun yaşanıyor. Bununla alakalı bir çalışma var mıdır askeriye dönük? Emniyet güçlerinde de var çünkü böyle bir şey. Polislerin intiharı çok arttı giderek. Bu da bir sosyal olgudur diye düşünüyorum.

ORDU İL JANDARMA KOMUTANLIĞI JANDARMA YARBAY ATAMER YEŞİL – Sayın Vekilim, bunu ölçmedik ama askerden sonra. Yalnız, malumları olduğu üzere, bizim erbaş ve erlerimize özellikle eğitim birliğine girdiğinden itibaren terhis olana kadar geçen süre içerisinde rehberlik ve değerlendirme faaliyetlerimiz de var. Özellikle, işte, madde bağımlılığı konusunda veya sivilden askere gelirken yanlarında beraber getirdiği birtakım sıkıntılarının çözümü konusunda. Vallahi, şu yirmi seneyi aşkın meslek yaşantımda bilakis askerden sonra kötü olmaktan ziyade, askerden sonra daha da iyileştiklerini düşünüyorum erbaş ve erlerimizin sivil topluma atılırlarken.

Arz ederim Sayın Vekilim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu sebeple Anadolu'da askerlik yapmaya kız vermezler. Bu doğru bir tespit yani.

(Oturum Başkanlığına Başkan Ayşe Keşir geçti)

BAŞKAN – Peki, Yarbayım buyurun.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI PERSONEL ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY ÖZLEM YILMAZ – Şimdi, Sayın Vekilim, sorusuna cevabi olarak, "Sistematik olarak bu toplumsal düzenin eşitliği ve kadına yönelik şiddet konusunda erbaş ve erlere eğitim veriliyor mu?" sorusuna ilave olarak şunu söylemek istiyorum: Millî Savunma Bakanlığı ile Genelkurmay Başkanlığı arasında yapılan protokol vardı. Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin. Bu konuda, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınızın uzmanları bizim rütbeli personelimizi eğitiyor, uzman eğitici personel ve eğitici eğitimi zinciri şeklinde bu devam ediyor. İkincisini

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 24

de biz tamamladık. Yaklaşık 73 bin erbaş ve erimizi toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda eğittik. Üçüncü dönemi başlayacak ve sonlanacak. Ama, şu anda Genelkurmayın kendi yapmış olduğu bir çalışma çerçevesinde Mehmetçik için yurttaşlık eğitimi kapsamında verilen eğitimler içerisinde yine o da düzenli olarak ilerleyecek. "Komutanlık Saati" demiş olduğumuz saatlerde Mehmetçiklere yönelik olarak çocuk hakları olsun, kadın hakları olsun, işte, çevre bilinci, toplumda duyarlı vatandaş olmaları noktasında belirlenen 8 tane ana başlık var, bu başlıklar altında da eğitimler vermeye başlandı.

Arz ederim.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Bu eğitimlere evlilik öncesi eğitimini eklemek mümkün mü?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI PERSONEL ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY ÖZLEM YILMAZ – Şöyle: Evlilik içi iletişim konusunda da eğitim var. Komutanımın bahsettiği gibi rehberlik ve danışma merkezi faaliyetleri içerisinde de zaten hem rütbelilere hem erbaş ve erlere yönelik olarak evlilik öncesi eğitim, öfke kontrolü, çatışma, iletişim becerileri gibi konularda da yine eğitim veriliyor.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Tülay Hanım, buyurun.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben bir tebrik etmek için söz aldım çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun kuruluş yıldönümünde az önce de adı geçen Şenay Haydar Karakol Komutanımıza bir ödül takdim ettik. Niye? Çünkü, burada, Ordu'da yapılan bu pilot bölge çalışmalarında kadına yönelik şiddetle ilgili çok başarılı sonuçlar çıktı ve sifıra kadar yaklaşan yani uzun bir süre etkili ve önemli sonuçları itibarıyla. Demek ki jandarma, kolluk kuvvetleri önleyici tedbirlerle ilgili çok samimi ve değerli çalışmalar yaptığında sonuca ulaşabiliyor. Bir öncesi, koruma kararlarıyla ilgili ben az önce söz almadım ama onu ilave ettirmek istiyorum tutanaklara. Koruma kararlarının sınırlarının artmasıyla alakalı ben farkındalığın da artmasıyla doğru orantılı olduğunu düşünüyorum.

Bir de son olarak şunu söylemek istiyorum, soru olarak da aslında: Uzaklaştırmalar veriliyor ya, o da kolluk kuvvetlerinden alınacak verilerle aile mahkemelerindeki hâkimleri buna göre kararlar alıyorlar. Oradaki ciddiyete göre kararlar alınıyor. Dolayısıyla, burada üç ay gibi, altı ay gibi uzun süreli uzaklaştırmalarda geri döndüğünde yeniden aile bütünlüğü sağlanamayabiliyor yani o zaman dilimi içerisinde çok daha farklı etkenler devreye giriyor ve bir süre sonra o üç aylık ve altı aylık uzaklaştırmalar -özellikle uzun vade olanları söylüyorum- süreler ailenin parçalanmasına neden olabiliyor. Buradaki örneklerde böyle bir cümleyi okeyleyebilecek veriler var mı? Çünkü, ben iki gündür buradayım, birkaç boşanma olayıyla ilgili bize ifade edilen de örnek olaylar oldu ve benzer cümleler söylendi. Buradaki verilerde de bu istatistiği doğrulayacak örnekler var mı? Onu soracaktım.

Teşekkür ederim.

ORDU İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ÜSTÇAVUŞ GÖKNUR ARPAÇ – Tarafların, mağdur kadının şikâyeti üzerine tedbir kararının öncelikle bir ay olarak alınması için talepte bulunuyoruz. Bu durumda, bayan bize tekrardan müracaat ediyor. Altı ay gibi bir süre için tedbir kararı almışsak, barışmaları durumunda... Zaten haftada bir ziyaret ediyoruz, komşularıyla, akrabalarıyla, kendisiyle görüşme sağlıyoruz. Eğer mağduriyeti devam ediyorsa, şikâyeti devam ediyorsa tedbir kararının devamına bir aydan sonra da devam ediyoruz ama boşanma konusunda hâkim bey daha doğru bilgi verir. Boşanma konusunda bir istatistik bilgimiz bizde mevcut değil.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Devam edelim.

Ordu İl Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürü Murat Petek Bey aramızda mı?

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Buradayım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 25

BAŞKAN – Hoş geldiniz.

Buyurunuz.

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Sayın Başkanım, kıymetli sayın milletvekillerim; hepiniz hoş geldiniz. Boşanma vakalarındaki en önemli ve başlıca sorunu oluşturan aile içi şiddet verileriyle ilgili ben sunum yapacağım.

Ağustos 2011 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğümüz bünyesinde, Asayiş Daire Başkanlığı bünyesinde Aile İçi Şiddetle Mücadele Şube Müdürlüğü kurulmuş, bunun yansıması olarak da ilimizde 11 Kasım 2015 tarihinde bu büronun kurulumu sağlanmıştır. İl Emniyet Müdürlüğümüz bünyesinde bir kadın komiser yardımcısı bir de başpolis memuru olmak üzere 2 personelle bu büromuzun iş ve işlemlerini takip etmekteyiz. Aile içi ve kadına karşı şiddetin önlenmesi konusunda Emniyet Müdürlüğümüzde kendi personelimize, 587 kişiye eğitim planlaması yaptık. Bu, 2016 Mart ve Nisan aylarında aile içi şiddet büromuzca bütün ilçelerimizde, 19 tane ilçemizde yerinde hizmet verilmesi adına görevlendirme yapıldı. Bunda, aile içi şiddette görevli olan komiser yardımcısı arkadaşımız tarafından yerinde hizmet verilmektedir. 2014-2015 yılları arasında 7 eğitimli bir seminer düzenledik, bununla ilgili 1.362 tane vatandaşımıza gerekli bilgilendirmeleri yaptık. 2014-2015 yılları içerisinde aile içi şiddetten mağdur olan 2.080 kişi ziyaret edildi. 2014 ve 2015 yılında yaklaşık 2 bin adet broşür çalışmalarımız yapıldı, bunlar yapılmaya da devam edilecektir.

Polis birimine aile içi şiddetin intikal şekli: Yüzde 45'i 155 ihbarı vasıtasıyla aile içi şiddeti bize geliyor. Yüzde 50'si bizzat kadının müracaat yoluyla intikal ediyor. Yüzde 5'i de farklı olarak cumhuriyet savcılarımızın talimatları doğrultusunda bizlere intikal şekilleri var. Şiddete maruz kalan mağdur sayılarından bilgi vermek istiyorum. 2014 yılında 379 yetişkin kadını bu suçtan mağdur olmuş, 20 tane çocuğumuz bu suçtan mağdur olmuştur. 2015 yılında 481 yetişkin kadın, 2015 yılında yine 28 çocuğumuz şiddete maruz kalarak bize müracaatta bulunmuşlardır. Erkeklerle ilgili vereceğimiz bilgilerde de 2014 yılında 34 yetişkin, 2015 yılında 77 yetişkin, 2014 yılında 9 çocuk, 2015 yılında da 10 çocuk şiddete maruz kalarak polis birimlerine intikal etmiştir. Kasten yaralama olaylarındaki mağdur olan kadın sayılarından bilgi vereceğim. 2014 yılında kasten yaralama olayına toplamda 88 kadın maruz kalmışken 2015 yılında 150 kadın bu suçta maruz kalmıştır. Bir önceki yıla göre yüzde 70 oranında bir artış söz konusudur. 2014 yılı içerisinde Altınordu ilçemizde 1 kadın aile şiddet mağduru olarak eşi tarafından cinayete kurban gitmiştir. Ordu emniyet müdürlüğümüz sorunlu...

BAŞKAN – Bir cinayet 2014. 2015'te yok mu?

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Yok efendim.

BAŞKAN – Emniyet bölgesinde kadın cinayeti yok.

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Emniyet bölgesinde kadın cinayetimiz yok.

BAŞKAN – Evet, tamam.

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Sorumluluk bölgemizde kötü muamele olaylarına maruz kalan kadınların sayısı da 2015 yılında bir önceki yıla göre yani 2015 yılında 240 kötü muamele suçundan maruz kalan kadın sayımız vardır. 2014 yılında bu sayı 250'dir. Yüzde 4'lük bir düşüş bu bölümde sağlanmıştır.

İntihar vakalarına bakacak olursak Emniyet Müdürlüğümüz sorumluluk bölgesinde: 2011 yılında toplamda 11 tane intihar eden 18 yaşından küçük çocuğumuz vardır, 8 tane 18 yaşından büyük intihar eden kadını vardır. İntihara teşebbüs olaylarında 2014 yılında yaklaşık 350 oranında olan sayı, 2015 yılında yaklaşık 240-250 arasındadır. Burada da intihara teşebbüs olaylarında yüzde 25'lik bir düşüşümüz vardır. 2015 yılında da intihar olaylarında da yüzde 28'lik bir düşüşümüz söz konusudur. 2014, 2015 yılı tedbir kararlarını ihlal eden şüpheli sayıları: Hakaret ve tehditte 2014'te 84 iken 2015'te 123 tedbir kararlarını ihlal eden

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 26

şahıs olmuştur. Kasten yaralamada 87'ye 155'tir. Kötü muamelede de düşüş vardır, 264'e 176'dır efendim.

Önleyici ve koruyucu tedbir sayılarımız: 2014 yılında önleyici tedbirimiz 939, koruyucu tedbirimiz 958 olmak üzere toplamda 1.897 tedbir kararımız var. 2015 yılında önleyici tedbirimiz 844, koruyucu tedbirimiz 687 olmak üzere 1.531 tedbir kararımız bulunmaktadır. Tedbir kararına aykırılık 2014 yılında toplamda 435 iken 2015 yılında yüzde 4'lük bir artışla 454 olmuştur. Boşanmak için bu verilerimizi...

BAŞKAN – Zorlama hapsi var mı 2014-2015 verilerinizde?

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Zorlama hapsimiz var, uyguluyoruz efendim ama sayı olarak elimizde mevcut değil, çıkarmadık.

BAŞKAN – Tamam.

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Boşanma sayılarımızı Sayın Hâkimimizde, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürümüz de verdiler. 2014 yılında toplamda 552 olan müracaat sayısı 2015 yılında 558'e yükselmiştir. Toplam iki yıllık da 1.110 adet boşanmaya müracaat sayısı vardır. Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünden aldığımız verilere göre, 2014 yılında kadın sığınmaevine polis ve jandarma bölgesi birlikte olmak üzere toplamda 85 kişi yerleştirilmişken 2015 yılında toplamda 67 kişi yerleştirilmiştir. Bu iki yılın toplam kişi sayısı 152'dir.

Sahada görev yapan kolluk güçleri olarak karşılaştığımız sorunları arz etmek istiyorum. Aile içi şiddet konusunda kolluğun en büyük sorunu olaya ilk muhatap birim olmamız sebebiyle olayın ilk başta bize gelmesi ve yüzde 80 ve yüzde 90 olarak bu hadisenin polisin elinde çok fazla beklemesi bizim için en büyük sorunlardan. Mağdur ve şüphelinin ilk etapta ifadelerinin alınması, alınan ifadelerden sonra alınan kararlarının tebliğinin kendilerine yapılması, tedbir kararlarının takibi amacıyla haftalık ziyaretlerin yapılması ki bu bizim için en büyük yoğunluğumuzdan bir tanesi. Yani, konusunda uzman olmayan bazı arkadaşlarımız tarafından ziyaretler tertip ediliyor, burada ev ortamı görülüyor, evde kadınla görüşülüyor, çocuklarla görüşülüyor. Jandarmadaki arkadaşımızın da bahsettiği gibi komşularıyla görüşüyoruz ama bizim bu konuda herhangi bir uzmanlığımız, herhangi bir donanımız yok. Bu yönde bir sıkıntımız var, biz bunun çözümünün de şöyle yapılmasını uygun olacağını düşünüyoruz sahadaki insanlar olarak: Bunu illerde oluşturulacak bir komisyon vasıtasıyla mağdur olan kişileri ziyaret edersek burada hem çocuklarıyla hem kendileriyle görüşüp karar alınması gerekiyorsa ve alınacak bir kararı bu komisyon vasıtasıyla alırsak bizim için daha güzel ve hedefe ulaşacak bir çözüm önerisi olur diye düşünüyoruz efendim. Bununla ilgili ilk müracaat ve adli safahatın yine polis merkezlerinde değil de şiddet önleme merkezlerinde aynı çocuk izleme merkezlerinin yapısı gibi veya çocuk koruma merkezlerinin yapısı gibi bir birim oluşturulup da ilde, burada yine konusunda uzman olan psikologlar, sosyal hizmet uzmanları, doktorlardan oluşan bir birim tarafından iş ve işlemlerinin takip edilmesi, burada verilecek tedbir kararlarının da buradaki komisyondaki uzman arkadaşlar tarafından değerlendirilerek verilmesinin faydalı olacağını düşünüyoruz.

Benim bu hususla ilgili arzım bu kadar.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Müdür Bey.

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Sağ olun.

BAŞKAN – Tülay Hanım, buyurun.

BAŞKAN – Siz sadece Altınordu'nun rakamlarını mı verdiniz?

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Hayır, 19 polis ilçesinin rakamları var Sayın Başkanım burada.

BAŞKAN – Tüm Ordu sınırları içindeki emniyet bölgesini verdiniz.

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Ordu il genelini, polis bölgesini.

BAŞKAN – Aramızda anlaşamadık, ben öyle anladım, arkadaşlar "Altınordu" dediler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 27

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Çünkü, rakamlar çok iyi. Yani, Ordu da büyükşehir, 750 bin nüfusa göre oranların çok daha iyi olduğunu fark ettik. Ben bu konuda gerçekten nüfusa oranladığımız zaman mevcut verilerin diğer illere ölçekle daha az olduğunu ifade edeceğim. Onu soracaktım, Başkanımız ifade etti.

Ben kırsalla merkez arasındaki farkı öğrenmek istiyorum. Kırsalın nüfusu az olmasına rağmen farklı oldu. Bunun nedenleri konusunda... Gerçi jandarmaya yönelik olacak ama emniyeti aldıktan sonra onu fark ettim. Acaba özel bir gerekçesi olabilir mi?

BAŞKAN – Kırsal nüfus ile emniyet bölgesi nüfusu nasıl aşağı yukarı?

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Polis sorumluluk bölgesi nüfusumuzun, 752 binin yaklaşık 450 bini polis bölgesi, 300 bini...

BAŞKAN – 75'e 25 gibi aşağı yukarı ama.

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Yüzde 60'a yüzde 40 olabilir Sayın Başkanım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bir de hem jandarmaya hem emniyete ortak olarak "Acaba mevzuatta şu değişiklik olsa biz daha faydalı iş yaparız." dediğiniz bir konu var mı?

ORDU İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Sayın milletvekilim, ben az önceki sorduğunuz sorularda da bunu düşündüm. Biz bu vermiş olduğumuz tedbir kararına aykırılıkta sürelerin uzamasından rahatsızız. Neden rahatsızız? Bire bir yaşadığım örnekten bahsetmek istiyorum. Biz tedbir kararı verdik, kendisine bir aylık bir tedbir uyguladık, daha sonra kendisiyle yaptığımız görüşmede tedbirin durumu nasıl gidiyor yani eşinizle ilgili bir sıkıntı var mı, şikâyetiniz var mı? "Ben çok mutluyum, eşim hiç gelmese de olur." diyor ama bu süre içerisinde biz eşiyile de onuştuk, eşine de gittik söyledik. Eşinin sıkıntısı da şu: "Ben eve gidemiyorum, eve gitmediğimden dolayı kendi annemin babamın yanında kalıyorum. Annem ve babam bana sürekli "Bir daha o eve gitme, o kadını bir daha kendine eş olarak kabul etme. Bırak, ne yaparsa yapsın." diye bir düşünceleri var. Bunun çoğu ailede de böyle olduğunu düşünüyoruz. Onun için tedbir sürelerinin uzun tutulmasının boşanmayı tetikleyen bir süreç olduğunu değerlendiriyoruz Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Ben bunu daha öncede söyledim. Aslında, risk analizine göre tedbir kararının uygulanması lazım ama ne yazık ki burada herkes -af buyurun, bu kelime doğru değil belki ama- kolaycılık olarak yukarıdan vermeyi tercih ediyor yani yüksek riske üst sınıftan vermek lazım o tedbir kararını. Belki de üç günde geçecek bir konu yani üç günlük, beş günlük ya da bir haftalık bir tedbirle çözeceğimiz bir konu varken... Bir de mutlaka uzaklaştırma tedbir kararının yan tedbir kararlarıyla beraber verilmesi lazım. Yani öfke kontrolü gibi, neyse bu. Yoksa, tek başına yaptığınızda öfkeyi artıran da bir şey oluyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ama, kamu görevlileri haklı çünkü risk almaz ise Allah korusun bir olay olduğunda hesap ondan sorulduğu için en üstten başlıyor. Dolayısıyla, bunu devlet olarak, Meclis olarak bizim mevzuatta derecelendirmemiz gerekir ki kamu görevlisi daha rahat çalışsın. Buradan anlaşılan...

BAŞKAN – Kanun o konuda son derece açık ama biz burada şeyi sıkıntı yaptık: Hâkim eğitimlerimizi tamamlayamadık Bakanlık sürecinde. Biraz güçler ayrılığı var. "Yasayı çıkarana bizi nasıl eğitecek?" diye bir taassubu oldu yargının. Aslında yasayı çıkarana irade uygulayıcılara bunu niye çıkardığını anlatabilseydi doğru olarak orada bu sorunu belki daha az yaşardık. İsrarla "Güçler ayrılığı var. Siz yasayı çıkardınız, biz uygulayacağız. Sizin bize öğreteceğiniz bir şeyiniz yok." dedi hâkimlerimiz özetle. Öyle olunca biz bu eğitimleri tamamlayamadık. Onu yapabilseydik belki bu sorunu aşabilirdik. Bunu tekrar değerlendirmemiz lazım, tekrar görüşmemiz lazım. Yasa koyucu iradenin buradaki risk analizi çok önemli bir analiz. Onu doğru yapabilirsek farklı risk gruplarına göre farklı tedbir kararları... Mutlaka uzaklaştırma tedbir kararının da diğer yan tedbir kararlarıyla beraber verilmesi ve onların da infazının sağlanması lazım. Bir de infaz sorunumuz var. Burada ne durumdayız biz infaz konusunda?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 28

ORDU EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK –
İnfaz derken?

BAŞKAN – Koruma tedbir kararı... Diğer koruma tedbir konusunda sağlık tedbir kararı alındı. Hâkim Bey burada mı?

Madde bağımlılığı var, öfke kontrolü var ya da silahını bırakacak, bu infazlarda ne durumdayız, bunların uygulanmasında?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Şu ana kadar gayet olumlu.

BAŞKAN – İnfazı yapılabilir mi hepsinin?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Yani, yazıyoruz.

BAŞKAN – Siz yazıyorsunuz da infaz edilebiliyor mu? Gerçi, sizin konunuz değil tabii infaz edilip edilmemesi ama.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MAHİR KAYA – Uygulama noktasında da bize gelen herhangi bir şikâyet olmadı bugüne kadar, sağlık tedbirleri açısından diyorsanız. Onun haricinde de az önce müdür bey söyledi, tefhim ve tebliğde bazen sıkıntılar yaşanabiliyor. Biliyorsunuz, işte, koruma kararı veriliyor, tarafa tebliğ edilmesi gerekiyor. Ordu'daki kadın cinayeti de tebliğ edilmişti, hapis cezası da verilmişti ancak o, hapis cezasının kesinleşmesi için gereken on dört günlük süre zarfında işlendi. Yani, bazen tefhim ve tebliğ süreleri noktasında süreleri beklememiz gerekiyor. Onun haricinde de uygulama aşamasında bize gelen bir şey olmadı.

BAŞKAN – Anladım, tamam.

Teşekkür ediyorum.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Şimdi, Sayın Başkanım, çok kısa, risk analiziyle ilgili görüşümü paylaşmak istiyorum tutanaklara geçmesi açısından. Birkaç yerde de hep bu konu gündeme geldi. Özellikle tedbir sürelerinin uzun tutulması nedeniyle boşanmayı daha fazla tetiklediğini hep konuştuk. Bu sebeple bu konuda risk analizlerini hep masaya yatırdık. Evet, boşanmaları tetikliyor belki ama en önemlisi öfke kontrolü ya da öfkenin şiddeti artırıp artırmadığı yönünde ele almanın, referans itibarıyla onu ele almanın daha doğru olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Benim söylediğim nokta da aynı nokta. Yani, yüksek olduğunu diyoruz. On beş gün verilecek yerde altı ay verdiğinde kontrolden çıkıp adam cinayete mi gidiyor? Ben onu söylüyorum.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Aslında o konuyu ele alsak daha doğru sonuca gideriz diye düşünüyorum. Çünkü, yüksek riskler koruma tedbiri...

BAŞKAN – Pardon, sözünüz de tutanaklara geçiyor diye söylüyorum. Burada kastettiğim şu: Polisin şiddet müracaatında yani kadının şiddet için müracaat ettiği bir risk analizi yapılıyor, kastettiğim risk analizi o, şiddetin risk analizi. Yani, düşük şiddet “Bir tokat oldu, kavga ettik.” başka bir şey, “On gündür beni dövüyor.” başka bir risk analizini gerektiriyor.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Anladım.

Koruma kararlarında yüksek ya da uzun tutmaları tabii bu kadına karşı şiddetin, kadının en doğal hakkı olan, insan hakkı olan yaşama hakkının elinden alınması olaylarının çok artık gündemde olması ve çok sayıda yaşanıyor olması, artıyor olması aslında onları da bir anlamda haklı kılıyor. İşte, bu noktaları da daha bütüncül değerlendirmeliyiz diye düşünüyorum Komisyon çalışmalarını itibarıyla.

Bir de Sayın Müdürüm, görüş itibarıyla sizin de görüşünüzü merak ediyorum. Bugüne kadar yaptığımız incelemelerde sosyal bilimlere, il müdürlüklerine, bu konuda sosyal çalışmacılara başvurular Emniyete başvurulardan daha az, Emniyet birimlerine başvurular daha fazla. Yani, ilk akla gelen oralar oluyor. İşte, şiddet gören kadın korunmak için hemen polise sığınıyor, onun yardımına ihtiyacı oluyor. Siz sözlerinizin arasında ŞÖNİM’lerin de bu noktada devreye girmesinin olumlu olacağını söylediniz. Ben de önemsiyorum onu çünkü orada bu konuda daha uzman arkadaşlarımız olacaktık. Tabii ki can güvenliğini sağlama noktasında size sığınmaları çok normal ama şu olayları da çok yaşıyoruz, günümüzde özellikle giderek artıyor: Evinden çıkıp karakola gelene kadar bile katledilen kadınlarımız var ya da şikâyet ediyor, daha koruma kararı uygulamaya geçmeden bile karakoldan çıkar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 29

çıkamaz katledilen, yaşama hakkı elinden alınan ya da şiddet gören kadın arkadaşlarımız oluyor. Fiziki koşulları da değerlendirdiğimizde bu çerçevede emniyet müdürlükleri ile ŞÖNİM'lerin merkez hizmet verdikleri binaları ayrı ayrı mesafelerde. İşte, diyelim size başvurdu kadın, siz ŞÖNİM'e yönlendirdiniz, oraya gidip gelene kadar bile sonuçta o anlık öfke kontrolünü sağlayamayan eşi, aileden birisi ya da herhangi birisi tarafından katledilebilir, şiddet görebilir, herhangi bir şeye maruz kalabilir. Bu noktada -kâğıt üzerinde, lafta her şey çok güzeldir de- bir de işin fiziki koşullarını göze alarak da uygulanabilir hâle getirmek çok önemli. Mesela, ŞÖNİM'de görev yapan bu konuda daha uzman sosyal çalışmacı arkadaşlarımızın, psikologların sizinle irtibatının daha güçlenmesi için ne yapmak lazım. Size onları fiziki koşullar itibarıyla da yaklaştırmak için ne yapmak lazım? Size onları fiziki koşullar itibarıyla de yaklaştırmak için ne yapılabilir? Onlardan bir temsilci mesela sizin birimlerinizde bulursa nasıl olur ya da başka türlü bir önlem, bu konuda sizin bir düşünceniz var mı?

ORDU EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT PETEK – Ben şunu söyleyebilirim Sayın Vekilim: Onların bizim yanımızda bulunmasından ziyade, biz onların yanında bulunursak daha faydalı olur diye düşünüyorum. Açıklamamı yaparken ŞÖNİM, çocuk izleme merkezleri veya çocuk koruma merkezlerinin de aynı statüde olabilir demiştim. Bunu şu şekliyle anlatabilirim, çocuk şube müdürlüğü de yaptım geçmişte: İstismara uğrayan bir çocuğu biz ilk etapta kolluğa değil de çocuk izleme merkezine götürüyoruz. Orada adli olsun, idari olsun, bütün iş ve işlemlerini yaptıktan sonra ailesine veya sosyal hizmet merkezine teslimini yapıyoruz, çocuğun orada işi bitiyordu. Aynı şekilde de şiddet mağduru olan bir bayanın işlemlerinin polis merkezinde veya polis karakolunda yapılmasındansa şiddet önleme merkezi, bunun adı her ne olursa olsun, kolluktan ayrı bir yerde konunun uzmanlarının olduğu, sosyal çalışmacıların, psikologların veya daha farklı uzmanların bulunduğu bir birime biz polis göndererek... Mesela, diyelim vatandaş geldi polis merkezine, dedi ki: "Ben şiddete maruz kaldım." Orada hiçbir işlem yapmadan ekip otomuza alarak bunu şiddet önleme merkezine götürebiliriz. Yani, bu hususta transfer işlemi olsun, adli raporlama süreci olsun, bunların hepsinde bulunabiliriz ama şu an bu kadına karşı olan şiddetin en büyük yükü kollukta, bizde. Bunun rakamsal olarak da yüzde 70, yüzde 80'ini söyleyebilirim ki şiddetten dolayı işlem yaptığımız bir bayanın bir hafta veya on gün sonra evini ziyarete gidiyoruz yani polis olarak bunları bile yapıyoruz. Bu yönden biz sosyal hizmet kurumlarının yanında olursak daha faydalı olacağını düşünüyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi saha uzmanı arkadaşımız rehberlik öğretmeni Funda Bardak, hoş geldiniz.

Buyurun.

Ben özellikle -daha önceki toplantılarımızda da söylemiştik- rehberlik öğretmenlerinin sahaya hâkimiyetlerinin önemli olduğunu düşünüyorum. Son yıllar basına yansıyan pek çok olay da aslında sizin meslekteki arkadaşlarımızın gözlem becerisiyle ortaya çıktı. O anlamda önemsiyorum.

Buyurunuz.

PDR ÖĞRETMENİ FUNDA BARDAK – Değerli milletvekillerim, Değerli Başkanım, değerli belediye başkanlarımız; öncelikle teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tabii, sadece boşanma ekseninde görmeyelim lütfen sizin konunuzu. Yani, madde bağımlılığı, suça sürüklenen çocuk, suçun mağdur çocuk, hepsini sizin görme şansınız var. Onun için, bizim bütüncül bir beklentimiz var sizden.

PDR ÖĞRETMENİ FUNDA BARDAK – Ben de zaten dinlediklerimden de birleştirme yaptım ve mümkün olduğu kadar böyle yapmaya çalışacağım.

Şimdi, öncelikle biz alanın sadece başında değiliz, sonrasında da yani evliliğin başlangıcında, sonrasında, sürecinde bu konunun içindeyiz. Aile bir toplumun temel birimi ve en eski kurumu, evrensel bir kurum ve kendi varlığının devamı için mutlak bir ihtiyaç. Tabii, sanayileşme, kentleşme, teknolojik gelişmeler aile ve diğer kurumları etkiledi ve bu roller, fonksiyonlar değişti. Bunların değişimiyle beraber,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 30

boşanma ve diğer problemler beraberce gelmiştir. Boşanmanın etkilediği pek çok alan vardır ancak en çok, en olumsuz etkileri gördüğümüz çocuklardır.

Medeni Kanun çerçevesinde evlilik hukuku içinde sınırları çizilen bu hukuki ilişkinin sürdürülebilmesi de yine ailenin işlevlerinin sağlıklı bir şekilde yerine getirilebilmesi veya bu bağın kurulması kadar önemli. Tam da bu bağın kurulmasına yani boşanmaya sebep olarak aile kurumunun bütünlüğünü etkileyen veya onu tamamen ortadan kaldıran nedenlerin anlaşılması için yapılan çalışmalar bizler için oldukça değerli.

Boşanmanın sebeplerinin araştırılması ve buna uygun tabii sosyal politikalar geliştirmek de çok önemli ve değerli. Biz Rehberlik ve Araştırma Merkezi çalışanları olarak bu araştırmalar içerisinde niteliksel verilerle ziyadesiyle ilgileniyoruz. Çünkü, sadece sayısal istatistikler bize net nedenleri ve çözümleri sunmamakta. Boşanmış bireylerin hikâyeleri, niteliksel araştırma yöntemleriyle ele alınarak sosyal ve demografik veriler ışığında incelenmeli ve psikolojik kökenleri nasıl bir örüntü gösterdiği ve buna ilişkin önlemler, bu anlamda olumlu katkılar vereceği düşüncesindeyiz.

Boşanmayı deneyimlemiş insanların yanı sıra, bu alanda çalışmakta olan bizler de etkilerini ve sonuçlarını gözlemlemiş en yakın kişileriz. Boşanma süreci ve sonrası aile bireylerinin yaşamları hakkında önemsenerek dönütler biriktirmekteyiz. Burada yapılacak yorumlar ve dayanaklar ve bundan sonraki çözüm önerileri bu dayanakla yapılacaktır.

Bazı veriler izledik hep birlikte. Bizim verilerimiz Türkiye İstatistik Enstitüsü rakamlarıyla ve kaba boşanma veya evlilik değerleriyle daha çok alakalıdır ve biz farklı olarak başvuru sayılarıyla da çok ilgiliz. Sonuçlanmamış boşanmışlık dışında, ne kadar başvuru olduğuyla da alakalıyız. 2014-2015 yılı bir farklılık göstermiştir özellikle bu DOKA bölgesinde. Ordu bu anlamda bu 2014 yılında bir artış içindedir. Bunun nedeni düşündürücüdür bizim için. Ancak, Türkiye İstatistik Kurumu verilerinden derlenen bilgilere göre, evlilik içi şiddetin boşanmaları tetiklediği ortaya çıkmıştır. Boşanma verilerinde de her yıl bir önceki yıla göre son on yılda artış görmekteyiz özellikle başvurularda. Tabii, bunlar boşanmayla neticelenmemiş olabilir, vazgeçilmiş, diğer tedbirlerle ortadan kaldırılmış olabilir ancak başvuruda bulunulmuş ve geri çekilmiş davalar da var. Her yıl bir önceki yıla göre Altınordu ilçesinde son on yılda 4.782 kadının şiddet gördüğü gerekçesiyle koruma altına alındığını demin avukatımız da verileriyle belirtti. Ben şimdi bu verileri geçiyorum o yüzden, aynı rakamlar çünkü. Yine, burada DOKA Bölgesinde 2010'dan 2015'e kadar yıllar arasındaki boşanma sayıları verildiğinde Ordu bu bölgede çok daha iyi rakamlarla gözümüze görünmedi özellikle başvuru sayıları için.

Nedenleri -biz hukukçu olmadığımız için- evet, hukuki nedenler açıklanmıştır ancak Medeni Kanun'un belirttiği boşanma nedenleri genel ve özel olarak gruplandırılmış olup demin sayıldığı üzere zina, cana kastetmek ve benzeri biçiminde sıralanmıştır. Bireylerle yapılan görüşmelerde TÜİK verileri ve SAGEM verileriyle birlikte incelendiğinde ise sebeplerde farklılaşma ve farklılıkların ortaya koyduğu başka detaylar öne çıkmakta. İşsizlik, sorunların çözümü için kişilerin yalnız kalması, yeterli duygusal desteği alamamak, kendi doğrularının doğru olduğu düşüncesiyle yeterince dinlenmeme, suçlayıcı çirkin sözler sarf etme, önemsenmeme denilme oranı yani "Bu nedenle boşandım." denilme oranı ya da "Boşanmaya başvurdum." denilme oranı yüzde 65 ile 68 arasındadır. Bu sonuçlar yaşam gözlemlerimizle birlikte değerlendirildiğinde bir aynılık görülmektedir. Ayrıca ilimiz için işsizlik, geleneksel aile yapısının, çekirdek aile modelinin yerleşmemiş oluşu -burada aslında asıl kastettiğimiz yakın aile çevresinin evliliğe müdahalesi- toplumda cinsel yasakların giderek azalması, evlilik öncesi veya dışı yasak cinsel ilişkinin kolaylığı, bu nedenle yapılmış evlilikler ve ardından boşanmalar... Benzer bir konuyla Niğde Üniversitesinin bir yüksek lisans tezinin konusunu oluşturmuş olup aynı şeyleri Ordu'da da görmekteyiz.

Sosyal medya kullanımının da yine ilişkileri bozduğu düşüncesindeyiz. Bu anlamda da Ordu küçümsenmeyecek bir hâl almıştır. En azından, bize gelen veriler ve vakalar açısından bu önemlidir. Burada güven, uzlaşma ve dürüstlük bağının

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 31

kurulmamış olması, iletişim becerilerinin yetersizliği ve en büyük tehlike olarak gördüklerimizden aile olmak ve ortak hedef kurmak ki bir evliliğin devamı için ön şart, olmazsa olmaz gibi gördüğümüz anlamlı bir ilişkinin gelişmemiş olması durumunu gündeme getirmiştir. Akabinde, ekonomik sorunların artmasına ve sosyal medya yoluyla aile bütünlüğünü bozacak ilişkilerin de yaygın hâle gelmesine ve pek tabii kredi kartı kullanımlarının değişmesine ve yanlış kullanımının artmasına neden olmuştur.

Bunlar hukuki neden değildir, hukuki bir sonuç doğurmaz ama bizim gördüğümüz çerçevedeki boşanmaların artmasında, boşanmayı mümkün kılan faktörlerin güçlenmesi açısından önemlidir. Bu başlıklar altında kadının iş gücüne katılarak yine maddi özgürlüğünü elde etmesi de modernleşmeyle beraber artan bireyselleşme, boşanmanın toplum içinde gittikçe daha yaygın ve kabul edilebilir hâle gelen konuları olmuştur.

Evet, çözüm önerileri noktasında...

BAŞKAN – Çözümüne geçmeden bir de çocuklarla ilgili biraz bilgi alalım sizden. Siz çünkü PDR'cisiniz. Yani, çocuk istismarı, çocuk mağduriyeti konusunda size gelen vakalarda sizin gözlemleriniz nedir bu konuda?

PDR ÖĞRETMENİ FUNDA BARDAK – İstatistiki bir bilgi vermem gerekirse bu anlamda konu istismar olmadığı için istatistiki bir veriyle gelmedim. Boşanma rakamlarını inceledim ve o şekilde geldim. Ancak, genel kanımı soruyorsanız, evet, böyle bir durum var. Özellikle Altınordu ile kırsal kesimi birbirinden ayırmak gerekiyor. Ordu'nun -burada basın yok- belli bir kısmının yani il jandarma daha iyi bilir, iç kesimlerine doğru daha çok vakayla karşılaştığımızı söyleyebiliriz. Bu anlamda daha çok, aile içinde yakın evlilikler yapma ve benzeri olaylardan kaynaklı yani Türkiye'deki verilerle hemen hemen örtüşüyor, öyle söyleyebilirim.

Çözüm önerileri olarak öncelikle evliliğin amacı bireyin beklenti ve ihtiyaçlarını psikolojik açıdan da karşılamalıdır ve diğer açılardan da. Çünkü, evlilik sadece bireyler açısından değil, toplum açısından da önemli bir kurumdur, hukuki bir eylem doğurmaktadır. Öncelikle, kendileri üzerinde gerçekleşecek türde amaçlar olmalıdır. Kişilerin kendileri için değil de ana babaları ya da kardeşlerinin ihtiyacı vesaire bunun hatırı için evlenmemiş olması baştan yapılmış bir yanlışın önüne geçmek olur. Evlenen kişilerin amacı sadece cinsel sonuçları olan bir ortaklık kurmak değil, hayatın acı tatlı bütün olaylarını birlikte oluşturmak ve bu ortaklığıyla birlikte iyi kötü günlerde yan yana durabilmektir. Maddi manevi yönden destek olacak, gülüp beraber ağlayacak... Bu unsurun gerçekleşmesi için belediye başkanımız da sanırım bu konuda hemfikir olacak ki böyle bir önlem almışlar, çok sevindiricidir. Evlilik birliği gerçekleşmeden bireyin evlilikle kazanacağı rolleri, sorumlulukları kişisel beklentisi içinde yer verebilmesi gereğidir. Bu anlamda kurumsal ve kamusal önlemler alınması önerisinde bulunmuştuk ama bir önerinin kabul edildiğini görmek de güzel.

Eş adayları birbirlerini yeterince tanımış olmalı. Buradaki tanımaktan kasıt, tanıyan ve tanınan kişinin özelliklerine göre değişen subjektif bir kavram elbette. Tanıma, eş adaylarının karşı taraftan bakıldığında aile hayatını yürütebilmesi için gerekli denkliği sağlama bakımından asgari müştereklerde anlaşmayı gerekli kılmakta. Sadece ekonomik, mesleksi vesaire olarak bakmamalı, tabii olduğu örfler, âdetler ve sonradan beraber yaşanacak aile, akrabalık, arkadaşlık ilişkilerini de unutmamak gerekir. Bu bakımdan, eşlerin birbirlerini tanımaları için hem hukuken hem de örfümüz, âdetimiz gereği öngörülmüş olan kurum, sözlenme veya nişanlanmadır. Bu iyi değerlendirilmeli. Evlenmek için karar vermiş, bu aşamaya gelmiş, birbirine söz vermiş olan bu bireyler için de mutlaka bir merkez kurulmalı ve bunun içinde bir hekim olmalı, psikolog veya psikolojik danışman yer almalı. Çeşitli şekilde bunlar artık sizlerin takdirinde bir şekilde oluşturulup hizmete geçirilmeli diye düşünüyoruz.

Tabii, evlilikte uyum çok önemli, eşlerin birbirlerini biyolojik, sosyal, psikolojik açıdan tatmini önemli. Bu bakımdan sürecin de kontrol altında tutulması gerekmekte. Burada yine psikolojik ihtiyaçlarının da doyurulmasını istiyor bireyler. Bu bakımdan da kendilerine önlem alınmalıdır diye düşünüyoruz. Psikolojik destekler... Medya çok önemli bize göre çünkü medya, ülkemizde izlediğimiz TV programları, benzeri sanal

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 32

ortamlar, kaynağını bizden almayan, örfler, gelenekler, bunlarla örtüşmeyen ve aile yapımıza zarar veren programlara maruz bırakıyoruz. Bunlar gelişigüzel saatlerde çocukların özellikle maruz kalması veya halkın belli kesimlerine özendirici olması bakımından son derece zarar vericidir. Onun yerine, ulusal ve yerel basında örneklendirilebilir, aynı bize dayatıldığı gibi, planlı bir biçimde iyi örnekler de oluşturulup halkın izlenimine sunulabilir. Bu bakımdan, yasal tedbir de alınabilir diye düşünüyorum. Yasal tedbir alınmasa da en azından belli saatlere sınırlama getirilebilir.

Yine, toplumsal kurumların ortaklaşa uğraşları çok değerli. Bugün burada hep birlikte oluşumuz bile çok değerli. Çünkü, istismar konusu olsun, şiddet konusu olsun, rehberlik araştırma merkezleri olarak son derece bizim üzerinde durduğumuz ve sürekli zaten araştırdığımız konular bunlar ve çözüm önerileri noktasında hep böyle sesimizi duyuracak birilerini arıyoruz ancak gene aynı alanda çalışan insanlarla bir arada olup konuşabiliyoruz. Burada yerel ve ülke genelinde düşünülebilecek bir çalışma olarak bu rehberlik araştırma merkezlerine ve benzer kurumlara belli yasal düzenlemelerle, sosyal çalışmacılara ve Diyanet personeline... Çok önemlidir çünkü onlarla beraber çalıştığımız pek çok konuda, özellikle bağımlılık konusunda çok faydalı sonuçlar aldık. Bu bakımdan yer verilebilir.

Sonuç olarak şunu söylemeliyim ki: 2004'ten 2015'e kadar TÜİK verilerine göre mutluluğun kaynağını herkes ailede bulmuştur. Yani, 2004'te bütün veriler değişmiş olsa da "Size mutluluk kaynağı olan kişiler kimdir?" sorusuna verilen cevap ailedir. Bu oran 2015'te yine artarak aile olmuştur. Demek ki aile aslında bizim için çok önemlidir. O yüzden, aileye verilecek eğitim ve sorunları karşısında verilecek hizmetler ekonomik kaygı olmaksızın kamusal bir destekle ve mutlaka evliliğin öncesinde de verilmeye başlanmalıdır diye düşünüyorum.

Hepinize teşekkür ederim, saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Funda Hanım.

Selma Hasdemir Hanım, sizin var mı bir sunumunuz?

ÜNYE ÇATOM BAŞKANI SELMA HASDEMİR – Yok.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi sivil toplum kuruluşlarıyla bir araya geleceğiz. Sivil toplum kuruluşu temsilcisi arkadaşlarımızı dinleyeceğiz. 4-5 sivil toplum kuruluşu temsilcimiz var burada.

Avukat Fatma Duygu Genç, buyurun.

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KENT KONSEYİ KADIN MECLİSİ TEMSİLCİSİ AV. FATMA DUYGU GENÇ – Sayın milletvekilleri, Sayın Başkanımız ve değerli katılımcılar; Ordu Büyükşehir Kent Konseyi Kadın Meclisini temsilen aranızda bulunmaktayım. Ben de bir avukatım.

Öncelikle, kısaca sizlere kadın meclisimizin bugüne kadar yapmış olduklarından, hedeflerinden ve kuruluş amaçlarında bahsetmek istiyorum. Meclis olarak kadınların sosyal hayattaki hedeflerinin yükseltilmesi ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesi, kadınlar arası beraberliğin sağlanması, kadınlarla ilgili her türlü proje geliştirilmesi, kadınların eğitim seviyesinin yükseltilmesi ve yine toplumumuzda kanayan bir yara hâline gelen kadına karşı şiddetin önlenmesi için çalışmalar yapmaktayız. Bizim kuruluş amacımız ve yapmış olduğumuz çalışmalar uyarınca eğitimi temel prensip hâline getirmiş olmamız öne çıkmaktadır. Bu sebeple toplumda kadınlarımıza yönelik olarak birçok konferanslar düzenlemekteyiz. Bunlardan birkaç tanesini ekranda görmekteyiz. "Başarılı Kadın Girişimciler Yaşam Öyküleri" konulu konferans tertip ettik. Yine, Ordu Barosu Başkanlığıyla yapılan iş birliğinde "Türkiye'de Kadın ve Çocuk Sorunları" konulu sempozyum düzenledik ve Ordu Tabipler Birliğiyle yapılan iş birliğiyle de Meme Kanseri Farkındalık Sempozyumunu düzenlemiş bulunmaktayız.

Toplumda aile bütünlüğünün bozulmasının nedenlerini, boşanma davaları, aile içi şiddet ve özellikle kadına yönelik şiddet olarak iki başlık altında incelemek istedim. Türkiye'de boşanma sebepleri genel olarak irdelendiğinde, Türk Medeni Kanunu'nun 166'ncı maddesinde belirtilen evlilik birliğinin temelden sarsılması nedeninin ön plana çıktığını görüyoruz. Burada bu evlilik birliğinin temelden sarsılmasının

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 33

sebepleri olarak da yine sorumsuz ve ilgisiz davranma, ailenin ekonomik geçimini sağlayamama, aldatma, dayak ve kötü muamele, içki ve kumar, eşlerin ailelere saygısız davranması, terk etme, eşin ailesinin aile içi ilişkilere karışması ve çocuk olmaması gibi sebepler yer almaktadır.

Ordu ilinde geçmiş yıllardan 2015 yılına kadar yapılmış olan boşanma istatistiklerini ekranda görüyorsunuz. Bu sayıya bakıldığında, 2006 yılında 259 boşanma davası açılmış iken 2015 yılında bu sayı 555'e kadar yükselmektedir. Ordu ilinde bir boşanma davası yaklaşık bir buçuk-iki yıl kadar sürmektedir.

Boşanma davalarının, boşanmanın engellenmesi ve aile birliğini güçlendirmeye yönelik çalışmalar neler olabilir konusuna değindiğimizde de boşanmaların temel sebepleri eşler arasındaki iletişim eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Aynı zamanda, eşlerde empati yapma gibi bir husus söz konusu değildir. Bu sebeple, aile kurumunun güçlendirilmesi için bireyleri evlilik hususunda bilinçlendirmek adına bireylere bu konuda profesyonel evlilik danışmanları, sosyologlar ve psikologlar tarafından eğitim verilmesi gerekliliği şarttır. Bildiğiniz üzere, taraflar evlilik başvurusunda bulunduğu kan testi yapılması zorunlu hâle getirilmiştir. Nasıl ki bu zorunlu hâle getirilmiş ise eğitimin de evlilik başvurusu yapıldığında zorunlu hâle getirilmesi şarttır. Ancak, sadece evlilik başvurusu yapıldığındaki eğitim tabii ki yeterli olmayacaktır. Bu sebeple eşlere evlilik devamı sürecinde altı aylık, bir yıllık gibi periyotlar hâlinde de yine evlilik danışmanları tarafından eğitimler verilmelidir.

Ben de hukukçu olduğum için bir konuya daha değinmek istiyorum. Ara buluculuk her ne kadar Ordu ilinde şu anda başlanmamış ve yaygın hâle getirilmemiş olsa da ara buluculuğun da yine boşanma davalarının önlenmesi hususunda büyük bir etkiye sahip olabileceğini düşünmekteyim. Şöyle ki: Ara buluculuğun asıl temel prensibi incelendiğinde, ara buluculuk, tamamen tarafların iletişim eksikliğini gidermek amacıyla kurulmuş kurumlardan bir tanesidir. Yani, taraflar birbiriyle iletişim sağlayamadığı için dava yoluna gitmektedir. Ara buluculuk sisteminin Ordu iline geldiğinde, yine eşler arasında iletişimin sağlanması ve boşanma davalarının açılma sayılarının azalacağını öngörüyoruz.

Yine, boşanma konusunun temel sebeplerinden bir tanesi de aile içi şiddet ve maalesef, fazlasıyla kadına yönelik şiddettir. Ekranda gördüğünüz koruma kararı istatistikleri de yine 2006 yılından 2015 yılına kadar verilen verilerdir. 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, bildiğiniz üzere, 8 Mart 2012 tarihinde kabul edilmiştir. Bu kanun kabul edildikten sonra yani ekranda verilere bakarsanız, 2012 yılında koruma kararı sayısı 849'a yükselmiştir. 2006 yılında 6 iken 2012 yılında 849 ve giderek de artmıştır. Bu da gösteriyor ki yasalarımızın caydırıcılığının artırılması, yasalarımızın kişileri korumaya yönelik caydırıcılıklarının ve yaptırımlarının artması sonucunda kadına yönelik şiddetin de engelleneceği hususu göz önünde tutulmalıdır. Aynı zamanda, bizim toplumumuz ataerkil yapıda bir toplumdur. Bizim öncelikle temel olarak ataerkil yapıda olan toplumumuzu tanıyıp bu kadına yönelik şiddette, zihniyet değişim sürecine geçilmesi gerektiğini de düşünmekteyim. Tabii ki bunun yanında kurumlar arası iş birliği de boşanma olsun, şiddet olsun, bu konuların engellenmesi bakımından çok önemlidir. Her kurumun birbirine çeşitli istatistikler vererek, çeşitli bilgiler vererek bu boşanma ve kadına yönelik şiddetin azaltılması yoluna gidebilir.

Herkese çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Yalnız, biz özellikle risk faktörleri konusunda da bilgi almak isterdik sizlerden ama mesela, işte, madde bağımlılığı ya da çocuk istismarı gibi, o konularda. Komisyonun adı Aile Bütünlüğü olunca hep aile merkezli geldi sunumlar. Çünkü, risk faktörleri önemli. Yani, yereldeki risk faktörünü bilirsek o anlamda çözüm üretme şansımız olacak. Genel olarak böyle bir... Belki de bizim iletişimimizden kaynaklanan bir sorun oldu, onu da ifade edeyim.

Şimdi sivil toplum kuruluşlarına devam edeceğiz.

Nurten Kelebekli Hanım, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 34

SAHRADA AÇAN GÜLLER KALPLERİN AHENGİ DERNEĞİ BAŞKANI NURTEN KELEBEKLİ – Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım, istişare heyetinin başkanı Sayın Ayşe Hanım, sayın milletvekillerim, sayın katılımcı üyelerimiz ve sivil toplum örgütünden bütün temsilci arkadaşlarım; sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

27 Mart 2016 tarihi bizim için çok önemlidir diye düşünüyorum çünkü böylesi bir üst akıl bizim burada toplanmamıza vesile oldu ve bu çağrıya icabet etmelerinden dolayı kendim şahsım adına burada bulunan bütün arkadaşlarıma teşekkür etmek istiyorum konuşmama başlamadan önce.

Öncelikle, maksadımızın şu olduğuna inanıyorum: Sözün doğrusunu söylemek, sözün doğrusunu bulmak ve sözün doğrusuna uymak kastıyla buradayız. Özellikle, Hükümetimizin 2012 yılından itibaren başlayan sosyal hizmetler il müdürlükleri ve Bakanlığı dâhilinde illerde ve Türkiye genelinde sosyal hizmetlerin kapasitesini artırmak ve sosyal hizmetlerde çalışan bütün fert ve bireylerin farkındalık şuurlarını artırmaya dair girişimlerde bulunduğu biz sivil toplum örgütleri olarak ali şahitler olduğumuzu belirtmek istiyorum. Biz bunu kendi ilimiz Ordu içerisinde de görmekteyiz. Kültür ve sosyal faaliyetler olarak Sayın Ordu Büyükşehir Belediye Başkanımız, Altınordu Belediye Başkanımız sivil toplum örgütleriyle beraber bu gayretin içerisindeyiz.

İkinci olarak üzerinde durmak istediğim konu, benim kendi şahsi gözlemim, gördüğüm ve gözlemlediğim husus: Özellikle devletimizin, Hükümetimizin yapmak istediği, yıllardan beri buraya bu zamana kadar gelen Sosyal Hizmetler Kurumunun içerisinde devamlılığını sürdüren ama zaman içerisinde biraz hantallaşmış yapının tadilatına dair. İkincisi olarak da içinde bulunduğumuz ve güncel gelişmeye bağlı olarak yeniden bir insanın çabası içerisinde olduğunu gözlemlemekteyim kendi şahsi fikrim olarak. Kendim kurum içerisinde bulunduğum zaman içinde -burada rehber arkadaşımızın sunumundan da kaynaklanarak tasdik etmek istediğimi dile getirmek istiyorum- öncelikle benim gözlemim: Toplumumuzun varlık yani ontolojik sorunu var birinci olarak. Felsefi bir kelime olarak kullanmak gerekirse varlık sorunumuz var. Kimlik bilincine dair problemler yaşıyoruz yani “Ben kimim?” Bu kimlik bilincini de maalesef, medya üzerinden yoğun bir şekilde Türkiye ve dünya gündemi üzerinde üzerimize yağın bu bilinç, bizi cinsiyet ayrımı üzerinden yönlendiriyor ve bu da giderek kişinin kimlik bilincinin oluşmasından ziyade, cinsiyet ayrımına dayalı kişilik değil, dişilik öncelikli bir yaşam modelini dayatmaya başlıyor. Bunu vurgulamamın altında yatan neden, kendi gözlemlerimin girdiğim kurum içerisinde genç kızların, kadınların görmüş oldukları taciz, baskı ve kendilerinin beklentileri arasındaki yeterli bilgi donanımına sahip olmaması, modernizeyle, modern kültür ile geleneksel kültüre dayanan iki yaşam modeli arasında neyi, nasıl, ne şekilde tercih edeceğiyle ilgili yeterli bir donanıma sahip olmamasıyla ilgili bir gidişatta olduğumuzu görüyorum. Bununla alakalı olarak kendi gözlemlerimiz üzerinden varlık bilincinin doğru bir şekilde geliştirilerek maddeyi ve manayı birbirinden ayırmadan... Çünkü, konuşmamızın başından itibaren sunumlarımızı yapan bu alanda uzman olan kişiler bizlere önleyici olmaktan ziyade sorunun üzerinde ve sorun oluşuktan sonra yapılan uygulamalar üzerinde ağırlıklı olarak konuştular. Ancak, sorun meydana geldikten sonra, şöyle örneklendirebilirsek: Kangren olmuş bir uzvun aciliyetli olarak vücuttan uzaklaştırılması, var olan organların da korunmasına dair acil bir çaba var buna dair. Fakat, bunun aşamasına gelene kadar toplumun içinde bulunduğu birey ve aile, toplumun en küçük çekirdeği olan birey ve aile üzerinden önleyici, bu aşamaya gelmeden bunun şuurunu ve bilincini oluşturacak sistemli, planlı, bireyde başlayan, aileyle devam eden bir bilinçli madde ve manayı birbirinden ayırmadan bir eğitime ihtiyacımız var. Çünkü, boşanmanın temellerine baktığımız zaman öncelikle şunu ayırmamız gerekiyor: Zaruri ihtiyaçlara dayalı bir boşanma mı tetikleniyor bizim ülkemizde öncelikli olarak, yoksa zaruretten dolayı dış faktörler ve olmak istenilen kimlikler üzerinden gelişen tepkisel bir davranış modelliği mi var yani taklide dayalı bir davranış modelliği mi var? Bunun teşhisinin doğru yapılması gerektiğini düşünüyorum. Benim duyduğum ve takip ettiğim kadarıyla ve buradaki katılımcılardan dinlediğim kadarıyla bunun aslen zaruri olan barınmaktan ziyade, kişilerin medya etkisiyle, modernizmin kişiler üzerinde gelişmesiyle, etkilemesiyle beraber, daha çok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 35

iletişim bozukluğu, kendisini ifade edememekten kaynaklanan benliğine duyulmayan saygıya karşı gelişen tepki ve bununla beraber de gelenekten beslenen ataerkil modelin bireyler arasında uyuşmamasından kaynaklandığını gözlemlemekteyiz. Ölüm vakalarına baktığımız zaman da -bizim tezimizi doğrulaması açısından bunları söylüyorum- ruhi bunalıma bağlı olarak ölüm oranlarının da yükseldiğini dile getirdiniz. Peki, nasıl bir çözüm bulunabilir? Dediğim gibi, farkındalığı merkeze alan, kendi kimliğiyle çatışmayan, kendi varlık bilincinin farkına varan ve önce insan ortak paydası üzerinden yol alınabilecek eğitilmiş fakat ehil insanların elinde, ehliyetli insanların elinde ve de hayatın içinde olan insanların elinde gönüllülük esaslı bir projenin geliştirilmesi gerekiyor. Şöyle bir zorluk görüyorum ben kurumlar ile halk arasında: Kurumlara yansıyan durum yani Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve müdürlüğü olsun, il emniyet müdürlüğü veyahut da Sağlık Bakanlığıyla alakalı olan durumlarda gözlemlediğimiz şey, gene sorun merkezli, sorunla yüzleştirdiğimiz zaman biz hasta bir uzuv üzerinden çözüm bulmaya çalışıyoruz. Yani, tadilata ihtiyaç duyan bir alan üzerinden çözüm bulmaya başlıyoruz. Bu da biraz zaman kaybı, emek kaybı, enerji kaybı, nesil kaybı, birçok şey demek. Bundan dolayı, öncelikle, bizim kendi kimliğimize yakışan bir eğitimin öncelenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Üzerimizde siber saldırıların olduğunu ve gerekirse bu kişisel sivil toplum kaynaklı ve kurumsal, devletimizin öncülüğünde bunun önüne geçecek unsurların oluşturulmasından yanayız. "Neden?" diye sorarsanız, dünyada savaş teknolojilerine yapılan büyük yatırım sadece bu boyutta olmadığını gösteriyor bize. İkinci olarak da Amerika'nın pornografi üzerinde maddi, büyük milyar dolar boyutunda bir ödenek ayırdığını ve bir saniyede dünyada 30 bin insanın pornografik sitelere girdiğini, bunların beklentilerinin kirlenmiş duygusal dünya üzerinden insanlara baskı -eğer şiddet dersek- psikolojik baskı, beklentisel baskı şeklinde ilerlediğini görüyoruz. Peki, ne yapılabilir? Kelimeler ve kavramlar üzerinden algı inşa etmemiz gerekiyor diye düşünüyorum. Kelimeler ve kavramlar üzerinden seçilmiş algı inşası projesi başlatılmalı. Bunu okullar, bunu bütün kurumlar, sivil toplum örgütleri birbiriyle etle kemik misali, birbirinden ayrılmayacak bir şekilde organize hâlde yürütürlerse ve de dünyanın önemli bir kuvveti olan medya üzerinden seçilmiş sinemalar, seçilmiş diziler, seçilmiş müzikler, seçilmiş sanatsal faaliyetlerle gençlerin ihtiyaçlarına çözüm bulacak şekilde yapılacağına inanıyor ve bunun ana eksen olduğunu düşünüyorum.

Kimlikle ilgili vurgulamamızın nedeni, kimlik bilinci oluşmadan otokontrolün oluşmayacağına olan inancımızdan kaynaklanıyor bu. Otokontrol oluşmadığı takdirde insanın duyguları muhakkak olacaktır, bunu varsayamayız, zaafı da olacaktır. Bu, insan tabiatına ters olan bir durum değil; var olanı kabul edip, var olanın doğal, yaratılışa uygun, insani olanını bulmak ve bunu geliştirmek zorundayız. Nasıl ki birey kendi başına var olmak zorundaysa, evlilik de bir psikolojik, sosyolojik ve neslin devamı için bir ihtiyaçsa ve bunu dengeleyen unsur sevgi ve saygıya dayanıyor ise bireylerin kendi içlerinde otokontrollerini geliştirmesi için iki dünyalı farkındalık bilincinin oluşturulması gerekiyor. Bunun için de çok farklı yöntem ve teknikler teorik ve pratik olarak kullanılabilir diye düşünüyorum. Zaten PDR temsilcisi olarak arkadaşımız tamamen söylemek istediklerimizin ana hatlarını çizdi. Ben ona ilave olsun diye, bir yan alan oluşsun maksadıyla bunları dile getirmeye çalıştım. Özellikle de Hükümetimizin bu noktadaki girişimleri de katkı verici bir boyutta. Ben ümitliyim, daha iyi olacağına inanıyorum.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Nurten Hanım.

Nurşen Hanım, hoş geldiniz.

Buyurun.

GÜL SULTAN KADINI GELİŞTİRME DERNEĞİ BAŞKANI NURŞEN GÜNEY – Değerli Meclis üyelerimiz, belediye başkanlarımız, kamu kurum kuruluşlarından ve STK'lardan katılım gösteren değerli arkadaşlarımız; hoş geldiniz. Teşekkür ederim bize de fırsat verdiğiniz için.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 36

Burada bir STK temsilcisi ve on dört yıl il müftülüğü aile irşat dinî rehberlik bürosu koordinatörü görevim sebebiyle birikim ve tecrübelerimden yola çıkarak sizlerle paylaşımım olacak.

Tabii, veriler biraz farklı, bizim kaynağımız biraz daha yerel basın oldu. 2014 yılında 818 boşanma Ordu il ve ilçelerinde söz konusu. Bu nedenlerin 804'ünde şiddetli geçimsizlik olarak sebep bildirilmiştir. Bu "şiddetli geçimsizlik" yuvarlak bir ifade. Bize gelen hem üyelerimizin hem danışmak için gelenlerimizin bu şiddetli geçimsizlik noktasındaki sebepleri nedir, bunlara değinmek istiyorum. En büyük sebebi Ordu ilimiz içinde, ekonomik sebep olarak görüyoruz. İşsiz olan, geliri olmayan, ekonomik sıkıntı yaşayan eşler arasında sorunlar, tartışmalar, kavgalar oluyor. Artan kredi borçları, artan ihtiyaçlar, bunlar boşanmanın büyük sebepleri içerisinde. Tabii, sadece işsizlik olduğunu da düşünmüyorum. Ordu özelinde gözlemlediğim maddiyata düşkünlük, aşırı harcama, lüks harcamalar bunun da ekonomik beklentiyi artırdığı ve karşılanamayan bu ekonomik beklentinin aile içerisinde boşanmaya ve aile içerisinde huzursuzluğa sebebiyet verdiğini düşünüyoruz. Aile içi şiddet tabii ki boşanma sebeplerinden biri. Bu noktada, aile içi şiddetin sebebi ekonomik sıkıntılar olmakla beraber, bunun yanında, erkeğin ev ve evlilikle ilgili sorumluluklarını yeterince yerine getirememesi, Karadeniz insanının biraz daha çabuk öfkeleniyor olması, bu bazdan biraz daha ferdiyetçi yapının getirdiği şeyler, aile içi paylaşımların yeterince sağlanamamış olması, küfürlü konuşmalar, iletişim ve sorun çözme becerilerinin azlığı, aile büyüklerinin müdahalesi, alkol tüketimi, yalan aile içi şiddeti maalesef artırıyor.

Eşlerin birbirlerine sadakat yükümlülüğüne aykırı davranışı da maalesef son dönemde arttı. Tabii ki aile içi aldatma ve sadakatin azalması, aile içi huzursuzluğu ve boşanmayı artırmasında il genelinde en büyük sebebin il içerisindeki parçalanmış aile olduğunu düşünüyorum. Göç sebebiyle, geçimi sağlama sebebiyle inşaatta çalışma, balıkçılık gibi gurbette çalışmışlık, maalesef, bu aldatma olaylarını artırıyor diye düşünüyorum.

Tabii, bunun yanında, Almanya gibi bazı Batı ülkelerindeki çalışma ve orada yerleşmenin getirdiği, oradaki kültürden etkilenmişliğin de aile içerisindeki aldatma olaylarındaki bakış açısını değiştirmesi ve bunun da aile içinde huzursuzluk oluşturduğu söz konusudur.

Yine, bununla ilgili medyanın, özellikle televizyon dizilerinin ve evlendirme programlarının da olumsuz etkilemesi söz konusu. Tabii, sosyal paylaşım sitelerin yanlış kullanımı, toplum baskısı, bireylerin eskiye göre daha az dikkate alınması sadakatsizliğin en büyük sebeplerini oluşturuyor.

Bunlar dışında, ilgisizlik, aile sırlarının dışarıya vurulması, akrabaların aileye olan dışarıdan müdahaleleri, ilimizde eskiye oranla düşmüş olmakla beraber içki, kumar, yalan söylemenin fazla olması, çok az da olsa bedensel ve ruhsal sağlığın bozuk olması da aile içi şiddeti, boşanmaları artıran sebepler içerisinde.

İlimizde boşanmalar, evet, verilen istatistiklere göre ilk bir ve beşinci yıllarda oluyor. Tabii, burada, evlilik öncesi, evliliğin sağlıklı bireylerden oluşmaması ve iletişim becerilerinin zayıflığı ve eşlerin birbirini tanımıyor olmasının faktör olduğu göz önündedir. İlimizde erken evlilik bir doğu illerinde olduğu şekilde değil, bizim ilimizde kızlar 18 yaşını bekliyorlar ve kendi istekleriyle kaçıyorlar. Başkanım vurgu yaptı. Ama, 18 yaşını bekliyor ve kendileri kaçıyorlar. Bunun yanında, hiçbir şey olmamış gibi, birkaç gün sonra aynen normal bir düğünmüş gibi yine onlara çeyizleri alınıyor, evleri düzenleniyor ve düğünleri şaşaalı yapılıyor. Bunun da kaçma olaylarını artırdığını düşünüyorum.

Boşanma talebinde bulunmanın eğitim seviyesi yüksek olan kimselerde daha yoğun olduğu göze çarpıyor. Evet, eğitim seviyesi yüksek olanlar daha çok bu talepte bulunuyor çünkü eğitim seviyesi düşük olan kimseler toplum ne der, çevre ne der baskısından boşanma talebinde biraz daha çekimser kalıyorlar.

Görünen şu ki: Boşanma talebinde verilen istatistiklere göre, kadınlar boşanma talebinde daha çok bulunuyor. Yuvayı dişi kuş yaptığı gibi, öyle de gözüküyor ki yuvayı dişi kuş da yıkıyor. Tabii, kadının daha çok boşanma talebinde bulunmasının sebebinde kadının eğitiminin artması ve kadının ekonomik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 37

bağımsızlığını elde etmesinin de katkısı olduğunu, haklarını daha da iyi bilmesi noktasında katkıları olduğunu düşünüyorum.

Peki, ne yapılabilir? Özellikle aile yapısını korumaya yönelik çalışmalar yürütülmeli, bu konuda Aile ve Sosyal Politikalar daha aktif çalışma götürmeli ve bu çalışmalar götürülürken müftülüklerdeki aile dinî rehberlik büroları ile kamu daha sıkı iş birliği içerisinde bulunmalı. Müdürüm bir rakam verdi "Bize başvuru 4 tane oldu." diyor. On dört yıllık çalışmamız esnasında sadece bir sene başvurular 46'ydı, onun haricinde başvurular 70'in üzerinde oldu. Bu tabii ki bizim kartelalara iş yoğunluğu sebebiyle işlemedeki zorluklarımız göz önünde bulundurulduğunda yani bu sayı aslında bize başvurularda çok daha fazla. Çünkü, insanlar müftülüğe güveniyor, bunun yanında, bu güvenin yanında sorunun çözümünü biraz daha manevi kaynaklarda arıyor. Bu noktada, bu tür sorunların çözümünde kültürel, manevi değerlerimizi de öne çıkaracak çalışmalar yürütülmeli diye düşünüyorum.

Bir yandan da kadın STK sorumlusu olarak da bir özeleştiri yapmak istiyorum: Kadın STK'lar çalışmalarını sadece kadın hakları üzerinden yürütmemeli, çalışmalar kadın, aile ve çocuğu koruma odaklı olmalı. Kadınlar eğitiliyor, kadınlar haklarını öğreniyor, erkek sıfırda, başladığı yerde, kadın yükseliyor, bu aile içi şiddeti ve boşanmaları artırıyor. Bu noktada, çalışmalar kadın, aile ve çocuk odaklı yürütülmeli diye düşünüyorum. Aynı zamanda, kadınlara haklarının yanında sorumluluklarının da olduğu vurgulanarak öğretilmeli. Tabii, aile danışma merkezleri kurulmalı. Bu merkezler sadece danışma işi değil, boşanma olmadan önce tedbir alacak iletişim becerileri, sorun çözme becerileri noktasında yoğun bir şekilde eğitim faaliyetlerini çoğaltmalı. Medyanın ve bunun yanında, MSN, Facebook gibi sosyal paylaşım sitelerinin bilinçli kullanımı noktasında bilgilendirmeler olmalı. Erkekler de eğitilecek şekilde projeler geliştirilmeli. Kamu-STK ve yerel iş birliği içerisinde verimli çalışmalar yürütülmeli.

Evlilik öncesi eğitimler önemli. Güzel bir teklif geldi, "Askere gidenler eğitilmeli mi?" Çok güzel bir fikir. Bunun üzerine de çalışılmalı diye düşünüyorum.

Ben bize de fırsat verdiğiniz için ve bizleri de dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Nurşen Hanım.

Hemen her gittiğimiz şehirde erkek eğitimlerinin yapılması konusu önümüze çıkıyor. Bu anlamda, STK'ları aslında kadın STK'lar diye ayırmayıp sivil toplum her alanda bu etkinliği göstermeli. Kadının güçlendirilmesi de aslında bir anlamda erkeğin eğitilmesinden geçiyor. Hakikaten tek kanatlı kuş uçmuyor evlilikte. Onun için, erkek eğitimlerinin, özellikle kahvede, camide, asker ocağında yapılacak olan erkek eğitimlerinin önemli olduğunu ben de ifade etmek isterim.

GÜL SULTAN KADINI GELİŞTİRME DERNEĞİ BAŞKANI NURŞEN GÜNEY – Çok özür dilerim.

Az önce bir sorunuz olmuştu Altınordu merkez ve diğer ilçelerdeki boşanma oranıyla ilgili. 2015 yılında Ordu genelinde yaşanan 993 boşanmanın 482'si Altınordu'da, 181'i Ünye'de, 167'si Çaybaşı'nda gerçekleşmiş olup diğer ilçelerimizde boşanma resmî kayıtlara geçmemiştir. Tabii, bu kaynak bizim yerel basından aldığımız.

Bir de çocuk istismarıyla ilgili bir vurgunuz oldu. Geçen yıl derneğimiz İçişlerinden aldığı hibe desteğiyle Çocuk İstismarını Önleme Projesi'ni yürüttü. Sekiz aylık bir projeydi. Bu proje sonucunda Karadeniz'de diğer bölgelerimize göre çocuğa yönelik istismarın oranının yüksek olduğu ama bu oranın Ordu'nun diğer Karadeniz illerinden farklı olmadığını gördük. Altınordu'dan ziyade, kırsal bölgelerde böyle bir sorun daha fazla ve artarak devam etmekte. Bunun sebebinin de Karadeniz'deki yerleşim alanının dağınık olmasından kaynaklı olup sosyalleşmenin ve paylaşımların daha az olmasından kaynaklandığını tecrübe ettik.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Bu son söylediklerinizi önemsiyorum, özellikle çocukla ilgili bölümünü.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 38

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Başkanım, o projeyi açtırabilir miyiz biraz.

BAŞKAN – Evet, o projeyi biraz daha anlatabilir misiniz, ne yaptınız projede?

GÜL SULTAN KADINI GELİŞTİRME DERNEĞİ BAŞKANI NURŞEN GÜNEY – Tabii ki.

Projemizin ismi “Bağırsam Sesimi Duyar Mısın?” isimli bir projeydi. Bu proje çocuk istismarı olmadan önce neler yapılır, bu çözüm arayışı şeklindeydi. Yaptığımız araştırmalar bize şunu gösterdi: Çocuk istismarını önleme noktasında anne kilit nokta. Anne her şeyi biliyor, anne farkında veya bir istismar olacaksa ya da olmadan önce de olduktan sonra da çözüm annede. Bunun için proje de anneyi eğitime noktasında oldu. Anneye çocuk istismarı nedir, anne istismara uğrama konusunda çocuğu nasıl eğitebilir, anne çocuğu kendisini koruma noktasında nasıl eğitebilir ve istismara uğramış çocuğuna anne nasıl psikolojik destek verebilir, bu noktadaydı projemiz. Ve bu projemizde özellikle biz şunu iddia ettik: Ailede mahremiyet eğitiminin cinsel istismarı önleyeceğini. Çocuk kendisini korumasını bilmezse bu diğer çözümler boşa kalacak çözümler olacak. Çocuğun kendisini korumasında kendi özelini koruması, iyi dokunuş, kötü dokunuş ve ona müdahale edildiğinde nasıl davranacağını öğretilmesiyle başlar. Bu noktada anne eğitimleri şeklinde devam etti. Bunun yanında, kadın STK'lara, rehberlik öğretmenlerine ve din görevlilerini bu konuda bilgilendirme seminerlerimiz oldu. Halka afiş, broşür ve bunun yanında halka da konferans, seminer çalışmalarımız yürütüldü.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bir de bu çocuk istismarı ile özellikle aile içi istismarlarda bazı vakalarda, tabii, annenin bunu konduramadığı ve sakladığı yönünde de bilgiler var yani bu, sizin söylediğinizi de doğruluyor. Her zaman için söylemiyoruz ama vaka nezdinde bu var. Onun için, annenin duyarlılığı ve farkındalığı önemli.

Teşekkür ediyorum.

Var mı başka sorunuz?

Buyurun.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sayın Başkanım, bu bahsettiğiniz projeyi bire bir kaç kişiye uyguladınız? Böyle bir veri var mı elinizde ve bire bir uyguladığınız şeylerde tespit ettiğiniz bu tür vakalar oldu mu?

GÜL SULTAN KADINI GELİŞTİRME DERNEĞİ BAŞKANI NURŞEN GÜNEY – 500 anneyi eğittik. 500 anne üzerinden 2 bin çocuğun eğitimini sağladık. İlimiz içerisindeki 120 rehber öğretmenine ve bütün il ve ilçe merkezlerindeki din görevlilerimize bu eğitimi verdik. Bize ulaşan vakalar biraz daha eskimiş vakalar oldu. Elbette ki bu tür vakalar bize ulaştı.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Ben de bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Deniz Hanım.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Rehber öğretmenlere ve din görevlilerine eğitim verdiğinizizi söylediniz. Peki, bu eğitimleri kim verdi, uzmanlık alanı neydi veren kişinin?

GÜL SULTAN KADINI GELİŞTİRME DERNEĞİ BAŞKANI NURŞEN GÜNEY – Rehber öğretmenlerine ve din görevlilerine, özellikle din görevlilerine eğitimi vermemizin sebebi şuydu: İstismarı yapan erkek. Ona nasıl ulaşabileceğimizi sorduk ve din görevlileriyle daha kolay ulaşacağımızı düşündük. Rehber öğretmenleri üzerinden de öğrencilere ulaşmayı hedefledik. Bu eğitimleri oluşturduğumuz eğitimci havuzuyla verdik. Eğitimci havuzumuz içerisinde Ordu Üniversitesi psikiyatri hemşiresi, Ordu Üniversitesi Rehberlik Araştırma Bölümünden doçent, Rehberlik Araştırmadan 2 rehberlik uzmanımız, Aile ve Sosyal Politikalardan psikolojik danışmanımız ve il müftülüğünden aile dinî rehberlik bürosu koordinatörümüz vardı. İçimizde eğitimleri hazırlarken bir avukat arkadaşımız bizimle beraber bulundu. Bu eğitimlerde de yasal süreci anlatmak için bir avukatımız da bizimle beraber eğitime devam etti.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Çok güzel bir çalışma olmuş bence, çok da fazla sayıda anneye ulaşılmış. Tabii ki bir anneye ulaştığınızda ailede çok kişiye

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 39

ulaşırsınız ve eğitimcilerinizi de çok iyi seçmişsiniz. Ben tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben açık söyleyeyim yani çok beklediğim bir şeydi. Bu projeden ve bu projeyi sahiplenmenizden de ben de çok memnun oldum. Aslında bu projeleri farklı STK'larla yaygınlaştırmak bence önemli. Hazırda bir prototip var şu an elinizde, nasıl yapılacağını biliyorsunuz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Biz alabilecek miyiz onları?

BAŞKAN – Aslında, bizimle paylaşırsanız seviniriz onları.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bu kadar detay bugüne kadar yaptığımız toplantılarda...

BAŞKAN – Şöyle yapalım: Sizin şu anki sunumunuzdan hariç, projenizin de sunumunu bize yazılı olarak -arkadaşlarımız lütfen mail adreslerini versinler Gürsel Bey- onu alalım. Yani, bu kadar derli toplu bunu bugüne kadar çok duymadık gittiğimiz illerde. O anlamda, bunu yerel uygulayıcılara aslında önermemiz... Atıyorum, işte, yerel yönetimler marifetiyle de belki ilgili belediyeler, taşra belediyelerimiz belki, bunlara anlatmak noktasında bu projeyi prototip olarak alıp yaygınlaştırılmasını sağlayabilirler. Bize ulaştırırsanız sevinirim.

Nurşen Hanım, çok teşekkür ediyorum.

GÜL SULTAN KADINI GELİŞTİRME DERNEĞİ BAŞKANI NURŞEN GÜNEY – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Duymak istediğim şeyi duydum sonunda, çok mutlu oldum. Ben bir saattir burada...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – “Yapılmalı.”dan ziyade, “Yapılıyor.”

BAŞKAN – Bunu duymak güzel ve sayı iyi bir sayı, 500 anne az bir sayı değil, mütevazı bir STK için 500 anne iyi bir sayı.

Kadınlar çalışıyor, erkekler övünüyor burada gördüğünüz gibi. Ordu, Ordu diyorlar deminden beri, kadınlar çalışıyor, erkekler övünüyor burada.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Destek oluyorlar.

BAŞKAN – Belediye başkanlarımız bu eğitimleri yaygınlaştıracaklar, buna inanıyorum.

2 kurum kaldı.

Mihriban Hanım, burada mı?

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Onun İstanbul'da başka bir toplantısı olduğu için onun yerine ben geldim. Fakat, benim de toplantıdan bir saat önce haberim olduğu için özel bir sunumum yok ama sözlü olarak...

BAŞKAN – Şöyle yapabiliriz: Eğer bize sunmak istediğiniz bir şey varsa yazılı olarak gönderebilirsiniz şu an sunmayacaksınız.

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Sunmasam da birkaç bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, buyurun dinliyorum.

Eğer “Eksik kaldı.” dersiniz yazılı olarak da gönderebilirsiniz. Bu tüm katılımcılarımız için geçerli yani “Şu konuyu eksik bıraktık.” diyeceğiniz bir şey varsa yazılı olarak bize gönderebilirsiniz. Sizden de bekliyorum, ikinizden de.

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Burada olmayı beklemiyordum, onun için biraz farklı oldu benim için, biraz da heyecanlıyım kusura bakmayın ama.

Şimdi hep kadının eğitimiyle ilgili konuştuk, erkeklerin eğitilmediğiyle ilgili şikâyetlerimiz oldu. Ben kendi adıma çok yüksek bir rakam olmasa da... Bakanlığımızın bize verdiği Aile Eğitime Programı var, 0-18 yaş arası Aile Eğitimi Programı. Ben kendi cezaevimde, Trabzon Cezaevinde erkek mahkûmlara, mesela, bu eğitimi uyguladım, 10-15 kişilik gruptan oluşan erkek mahkûmlara. Bu Aile Eğitimi Programı'nı 7-11 yaş arası çocukları olan mahkûmlara uyguladım. Çok da güzel geri bildirimler aldım. Gerçekten bu eğitimlerin sadece kadınlara verilmesi eksik kalıyor. Erkeklerle yani babalara bu eğitimler verildiğinde ne kadar güzel sonuçlar alınabileceğini kendim bizzat gördüm. Bu eğitimler, evet, aile eğitimi, nasıl anne baba olunurla ilgili ama yani iletişimi de çok etkiliyor. Kendini ifade edemeyen birçok mahkûm bu eğitim süresi boyunca, mesela, kendini ifade etmeye başladı, duygularını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 40

ifade etmeye başladı, aileleriyle ilişkileri düzelmeye başladı. Ama, tabii ki çok da yeterli değil çünkü cezaevinde 2 uzmandık biz, bu eğitimi hepsine uygulamamız çok zor, zaten belli kriterleri var. Mesela, o yaş aralığında çocukları olması gereken aileler. Daha sonra Ünye Cezaevinde kadınlara da uyguladım ben bu eğitimi. Sadece annelere değil, kayınvalidelere yani mesela, çocuğu olması gerektiği için yetersiz olunca grubum babaanneleri, anneanneleri de ekledim ben bu gruba. Orada da çok güzel geri bildirimler aldım. Bu konuda, maalesef, toplumumuzda aile eğitimi eksik ve gerekiyor. Bu eğitimleri verecek uzman sayısı, maalesef, az. Mesela, "Ordu'da kaç psikolog var?" dediğimizde çok fazla yok açıkçası, insanlar ulaşamıyorlar bu tarz kişilere. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız tabii ki çalışmalar yapıyor ama birçok aile nereye danışması gerektiğini bilmiyor, bu konuda kime danışması gerektiğini bilmiyor. Biz mahkûmları, mahkûm yakınlarını tabii ki yönlendiriyoruz ama bu bilgilere ulaşamayan, nereden yardım istemesi gerektiğini bilmeyen çok fazla insan var. Öncelikle, nereden yardım istemeleri gerektiğini de bence insanlara göstermemiz gerekiyor. İşte, maddi olarak da psikolojik destek konusunda da kimlerden yardım isteyeceklerini pek bilemiyorlar ve bu konuda uzmanların, artık, sayılarının artması gerektiğini düşünüyorum. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızda da evet, uzmanlarımız var ama sayıları çok az. Yani, çok geniş bir popülasyon ve sayımız az, yetişmemiz çok zor. Kişisel anlamda bana da çok talep geliyor. Mesela, işte, "Ücretini verelim, bize yardım edin, destek olun." falan ama ben devlet memuruyum, sonuçta benim de uymam gereken şeyler var, bunu yapamıyorum. Yapmayı planlıyorum ilerleyen zamanda kendi adıma ama uzmanların sayısının artırılması gerektiğini düşünüyorum. Aile hekimliklerinde -daha önce arkadaşlarım söylediler- mesela psikologlar olsa bu konuda çok faydası olacağını düşünüyorum topluma. Çünkü, sağlık konusunda insanlar bilinçlendiler, herkes kendi aile hekimini biliyor, onlarla dostça ilişkiler geliştiriyor, hatta kendi psikolojik problemlerini gidip aile hekimlerine anlattıklarını biliyorum. Oralarda uzmanlar olsa aslında daha da fazla faydalanacak toplum, daha fazla bilgilenecek ya da şiddete maruz kaldığında ya da maddi yetersizliği olduğunda nereye başvuracağı konusunda da oradaki uzmanlarımız en azından yönlendirebilirler diye düşünüyorum.

Şunu da söylemeden geçemeyeceğim: Cezaevinde, tabii, insanların suç profillerine bakarken benim en çok dikkatimi çeken ve hepsinde de bulunan sebep şu, parçalanmış aileler. Yani, bir çoğu parçalanmış aileden geliyor, ailede şiddet görmüş, psikolojik şiddet, fiziksel şiddet, şiddetin birçok türüne maruz kalmış, nereden yardım isteyeceğini bilememiş, maddeye başvurmuş, alkole başvurmuş, doğal olarak bu onu daha da kötüye itmiş ve suça itmiş. Bir de bu taraftan baktığımızda da gerçekten aile eğitimlerinin, evlilikle ilgili yardımların topluma arttığına, suç oranının da ben azalacağını düşünüyorum kendi şahsi fikrim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum. İyi bir derlediniz toparlandınız aslında tüm konuşulanları.

Sizin mi var sorunuz?

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Biz bugün çok soru sorduk ama.

BAŞKAN – Demokratik bir yönetim sergileyerek ben de bütün söz hakkını muhalefete vermiş gibi oldum.

Buyurun.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Öncelikle, bu mikrofon hakkı için teşekkür ediyoruz.

Ben merak ediyorum, aile ve evlilik danışmanlığı ya da eğitimleri gerçekten çok iyi cezaevlerinde. Peki, öfke kontrolü, çatışma ve problem çözme yöntemleri ya da daha farklı konularda sürekli uygulanan, almak isteyenlere tabii ki verilen bir program var mıdır?

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Ben, isterseniz, genel bir bilgi vereyim size.

Şimdi, Bakanlığımızın yeni yaptığı bir çalışma bu bir yıllık neredeyse. Her yeni gelen mahkûma bizim uyguladığımız psikolojik bir test var. Her yeni gelene -tabii ki yine kendi kabulü doğrultusunda ki kabul etmeyen çok az oluyor açıkladığınızda,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 41

kabul etmeyen çok az gerçekten, kabul ediyorlar- psikolojik problemlerini belirleyen bir test uyguluyoruz. Bu test sonucunda da bireysel tedaviye başlıyoruz. Yani, öfke kontrol problemi mi var, işte, patolojik sorunları mı var, kişilik bozukluğu mu var, depresyon mu var, uyku problemi mi var, bu tarz sorunları belirlendikten sonra biz bireysel çalışmalarla zaten bu tedaviyi uyguluyoruz. Onun haricinde de yine programlarımız var, grup çalışmalarımız, öfke kontrol, önce düşün gibi daha problem çözmeye yönelik, onun haricinde aile eğitimi programlarımız, birçok grup çalışmamız var, SAMBA gibi, madde, alkol programları. Bunları zaten uyguluyoruz, evet yani hem grup çalışmalarıyla hem bireysel çalışmalarla.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Teşekkür ederim.

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Rica ederim.

BAŞKAN – Fatma Hanım, buyurun.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

“Erkek mahkûmlara aile eğitimini verdik ve iyi sonuçlar aldık.” dediniz. Özellikle içselleştirme noktasını ben merak ediyorum. Çünkü, çocuklara ya da kadınlara insan hakları boyutunda verilen -sadece kadın-erkek hakları yani ayırıştırarak değil ama kadının insan hakkı ya da insan hakları boyutunda verilen- eğitimlerde içselleştirme sorunu olduğu noktasında uzmanların görüşü var. Erkekler daha zor içselleştiriyor, daha zor kabul ediyor. Bu biraz geleneklerimizden, biraz yaşam biçimimizden, alışkanlıklarımızdan ya da rol model üzerimize yapışan etiketlerden, toplumun bize biçtiği rollerden kaynaklı. Bu içselleştirme konusunda sizin görüşünüz nedir erkeklerde?

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Aslında benim gözlemime dayanarak bu söylediğiniz tam tersini ben tecrübe ettim. Çünkü, mesela, bu sistemden önce yani kişilerin kendi başvurusu haricinde, bu bizim uyguladığımız test sonuçlarından önce mesela, evet, ilk gelene bir form oluşturuyorduk ama o form psikolojik problemlerini belirlemeye yönelik değil, genel bilgi almaya yönelik bir formdu ve o zaman bu uygulamadan önce kişiler dilekçeyle “Bireysel görüşme yapmak istiyorum psikologla.” şeklinde başvuruyorlardı. Bu başvuruları yapanlar genelde erkekler. Yani, şöyle de bir şey var: Tabii ki cezaevinde kadın oranı ile erkek oranı arasında çok büyük fark var. Yani, 15-20 kadın varken diğer devamı erkeklerden oluşuyor ama aslında o kadar ön yargılı değiller artık. Bence çalışılınca da oluyor. Yani, ben mesela bugüne kadar neredeyse dört yıldır cezaevinde çalışıyorum, erkek egemen bir toplum, hiç öyle ciddi bir dirençle karşılaşmadım erkeklerle ilgili.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Peki, bu eğitimi verdiğiniz kişileri cezaevinden çıktuktan sonra takibi gibi sonuçlarını görmek anlamında da bir sistem var mı yürüttüğünüz?

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Şöyle: Bizim değil yani cezaevinin değil ama açık cezaevinden çıktuktan sonra denetimli serbestlik müdürlüklerinin yürüttüğü bir çalışma var. Belli bir süre denetime tabi oluyorlar.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sizin yaptığınız eğitim modeli bazında da mı bir denetim?

BAŞKAN – Eğitim ölçme değerlendirme anlamında bir artış ya da.

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Hayır, onlarınki daha farklı, ben tam da bilemiyorum içeriğini ama onların daha farklı uygulamaları var.

BAŞKAN – Yani, sizin o verdiğiniz eğitim onun sivil hayatını, cezaevinden çıktuktan sonraki hayatını ne kadar olumlu etkiliyor ya da kullanabiliyor mu o bilgiyi kısmı aslında önemli. O ölçülebiliyor mu?

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Onu ölçmek zor ama benim kişisel görüşüm şu: Bu, tek başına, bizim cezaevinde verdiğimiz birkaç aylık bir eğitimle tabii ki mümkün değil. O anda çok güzel geri bildirimler alıyoruz, değişim görüyoruz ama aynı koşullara maruz kaldıktan sonra kişi tabii ki de aynı ekonomik yetersizlikler, aynı işsizlik süreci ya da aynı ailevi problemler dışarı çıktığında devam ettikten sonra tabii ki o birkaç aylık bir eğitim çok fazla uzun süreli olmayabilir yani devamı gerekiyor. Onun için diyorum ya toplumda aile hekimlikleriyle beraber bu uygulamaların devam etmesi lazım.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bütün olması lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 42

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Evet.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Son olarak şunu da merak ediyorum: Bu yaptığınız eğitimlere ziyarete gelen aileler ya da işte yakın bireyler, onları katabiliyor musunuz?

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Tabii ki. Şöyle: Aile çalışmalarımız da oluyor yani onlardan gelen talepler doğrultusunda ya da bizim gerekli gördüğümüz taktirde biz ailelere ulaşıp onlara da psikolojik destek veriyoruz.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Buyurun Tülay Hanım.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sadece bir tespit yapacağım, o da şu: Ankara'daki ŞÖNİM'lerde öfke kontrolü tedavisi sonrası etki analizi yapılmış devamında ve onların devamında suç işlemediği ortaya çıkmış.

BAŞKAN – “Tekrar şiddet şikâyetiyle gelmedi.” dediler, “suç” demediler de “Şiddet şikâyetiyle gelmedi.” dediler.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Ha, “Aynı şikâyetle gelmedi.”

Dolayısıyla, yapılan her eğitimin, verilen her emeğin bu anlamda mutlaka pozitif dönüşü olacağına inanıyorum.

Ben tebrik ediyorum.

Bu arada, Sahrada Açan Güller Derneğine, hem size hem de bir sonraki Gül Sultan Kadın Derneğine -gerçekten çok etkileyici ve faydalandığımız da bir sunum oldu- teşekkür edeyim, bir daha mikrofonu almayacağım çünkü, not almıştım.

Hüsnüye Hanım, buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Öncelikle, bütün katılımcılara teşekkür ediyorum.

Buradaki birlik ve beraberlik -Türkiye'de gittiğimiz illerde de gördük ki- bizim merkezde yapacağımız politikalara, gerçekten yapacağımız, geliştireceğimiz, bu yönetmelik olur, kanun olur vesaire olur, hepsine ışık tutacağına eminim. Çünkü, sahada biz bunu gördük. Yani, buradaki birlik ve beraberlik fikirlerin olgunlaşmasına katkıda bulunuyor. Öncelikle hepinize teşekkür ediyorum.

Ben belki konunun dışına çıkacağım ama özellikle size sormak istiyorum: Cezaevlerinde hep erkekler ve kadınlar dedik ama özellikle küçük çocuklar için, 1-6 yaş grubu çocuklar için yapılan bir şeyler var mı? Çok önemli o.

Bir de aile hekimliğini vurguladınız, ben de bir aile hekimliğinden gelen vekil olarak bu konuda çalışmanın yapılması gerektiğine inanıyorum, zaten de var, şu anda yapılan bir çalışma var. Gerçekten, hastalar bize geldiği zaman sadece fiziki sorunlarına değil, ruhi, psikolojik sorunlarına çare de arıyorlar, bizimle her şeylerini paylaşıyorlar gerçekten.

Tekrar, hepinize teşekkür ediyorum katkı sunduğunuz için.

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Şimdi, şöyle: Cezaevinde annesinin yanında kalan çocuklar var, bir de 12-18 yaş arası tutuklu çocukların bulunduğu koşullarımız var. Annesinin yanında kalan çocuklarımızla ben açıkçası çok karşılaşmadım yani sayısı az oluyor, birkaç tane oluyor, onları da genelde bir içeri gönderiyorlar, bir geri alıyorlar falan ama kaldıklarında kreş yardımı ya da işte, kişisel ihtiyaçlarının, beslenmeyle ilgili ihtiyaçlarının karşılanması şeklinde birçok şey yapılıyor.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Mesela, o çocukların, hani, kreştir, ana okuldur vesairedir, o tür ihtiyaçları nasıl karşılanıyor, eğitimleri nasıl yapılıyor? Bu çok önemli. Zaten oraya giren anne bir suç unsuru yani bir suç işleyerek oraya girmiş, potansiyel de bir tehlike olarak çocuğun yanında, onu büyütüyor. Aslında onun yanından alınıp daha farklı yetiştirilmesi, eğitilmesi gerekiyor. Biz olayı içeriden göremediğimiz için siz bu noktada bilgi sahibisiniz diye sormak istedim.

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOĞU PINAR AŞÇIL EZGİ – Yani, şöyle: Şimdi, o yaştaki çocuğun anneye ihtiyacı var. Evet, suç işlemiş ama şimdi bu genel bir kanı. Evet, suç işlemiş ama mağdur olduğu için suç işleyen anneler de var. Yani, birçoğu da aslında kadınların bu şekilde.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 43

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Aslında ayırmadan katkı sunmayı kastediyorum, ayıralım demiyorum. Ayırmadan katkı sunmayı kastediyorum yani beraber olacaklar ama çocuğu biz içeride eğiteceğiz.

ÜNYE CEZAEVİ PSİKOLOGU PINAR AŞÇIL EZGİ – Evet, ben onu anlatacaktım şimdi. Çocukların eğer kreş yaşıysa -kreş yaşına gelen çocukları yani 3-6 yaş arası, yanlış hatırlamıyorsam çünkü biz uygulayamadık, öyle bir çocuğumuz olmadı- bir kreşle bağlantı kuruluyor ve çocuk kreşe gidip geliyor, kurumda refakatçilerle kreşe gidiyor, geliyor, bu şekilde eğitim alıyor.

ORDU ASP İL MÜDÜRÜ RECEP DİZDAR – Bir şey söyleyebilir miyim Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun.

ORDU ASP İL MÜDÜRÜ RECEP DİZDAR – Kreşlerden ücretsiz yararlanıyor zaten bizim Bakanlığımız. Cezaevlerinde kalan kadınların çocukları yanlarındaysa kreşlerden ücretsiz yararlanılıyor bizim Bakanlığın ücretsiz kontenjanından. Sevgi Zinciri Projesi diyorduk, yıllardır süren bir uygulama zaten.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Fatma Madran Hanım, buyurun.

FATSA MÜFTÜLÜĞÜ AİLE VE DİNİ REHBERLİK BÜROSU ÜYESİ FATMA MADRAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın vekillerimiz, Sayın Başkanım ve değerli katılımcılar; ben de Fatsa adına, Fatsa ilçemiz adına birkaç hususu belirtmek istiyorum.

Bizler de ailenin toplumun temel taşı olduğunu kabul ediyoruz. Ben de bir anne olduğum için ve mesleğim icabı da yine ailelerle iç içe olduğum için ve kurduğumuz derneklerle de ailelerle sürekli beraber olduğumuz için ailenin toplumun temel taşı olduğu noktasında büyük bir doğruluk payı olduğunu görüyorum. Bizler de Sayın Başkanımızın “İşin bir sivil ayağı olmak zorunda.” fikrine katılıyoruz. Çünkü, göçmen ailelerimize, gerek Suriyeli gerekse yabancı uyruklu göçmen ailelerimize maddi olanaklar açısından devletimizin birçok imkânlar tanıdığını gözlemledik ve bizler de dernek olarak hem Fatsa Kaymakamlığımızın arkamızda olduğunu hissederek kaymakamlığımızla beraber bu ailelerimize gerek maddi gerekse manevi desteklerimizi sürekli yapıyoruz. Arkadaşlarımızla birlikte maddi imkânlarımızı ve manevi alandaki yardımlarımızı sürekli arkalarında hissetmelerini sağlıyoruz.

Mesleğim icabı ben de Fatsa Müftülüğünde Aile ve Dinî Rehberlik Bürosunda çalışıyorum. Dinî danışmanlık üzerine yüksek lisansımı tamamladım. Kadınların mağduriyeti konusu bürolarımıza açıkça yansımakta. Çünkü, bize gelen, danışanların çoğunu kadınlar oluşturmakta. Burada konuşulan, işte, kadınların büyük yükü olduğu konusunda gerçekten her hafta bize başvuran, danışanlar arasında büyük çoğunluğu kadınların oluşturduğunu görüyoruz ve biz bunlara elimizden geldiğince yardımcı olmaya çalışıyoruz.

Bürolarımıza yansıyan sorunların yansıtıcısı çoğunlukla orta yaş kadınlarımız. Aldatma ve aldatılma esas sorunların başında geliyor.

Danışma merkezi konusunda Fatsa Kaymakamlığı olarak Aile Okulu Projesi’ni başlattık. Evlenmek üzere olan gençlerimize ve evli çiftlerimize her türlü desteği vermek üzere çalışmalarımız devam etmekte.

Madde bağımlılığıyla ilgili bizler de hem geçen sene bir projeyi yürütmekteydik. Bu sene de Fatsa Kaymakamlığımız olarak gençlerde uyuşturucu ve madde bağımlılığı ve aynı zamanda her türlü bağımlılığı kapsamakta olan projemiz devam ediyor. Hatta, biz Aile Okulu Projemizle birlikte 2 projemizi de bir dernek çatısı altında birleştirmeyi uygun gördük ve Kaymakamımız da bunu onayladılar.

Aile içi iletişim sorununun en baş sorun olarak kabul edilmesi gerektiği fikrindeyiz ki ben bir dinî danışman olarak da aynı şeyi düşünüyorum. Çünkü, bürolarımıza gelen sorunların en başında aile içi iletişim sorunları geliyor.

Evlilik öncesi danışmanlığın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Nurşen Hanım’ın fikirlerine katılıyorum çünkü uzun süre beraber de çalıştık ve kendilerinin projelerinde yer almaya çalıştık. Gelen sorunların esas kaynağında evlilik öncesi danışmanlığın halledebileceği sorun olduğunu düşünülüyor. Çünkü, bu danışmanlığın içerisinde eğer bu danışmanlık yaygınlaştırılırsa psikolojik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 44

danışmanlığın, dinî danışmanlığın, adli danışmanlığın ve boşanma danışmanlığının hepsinin bir arada çalışacağını düşünüyoruz. Ve konuşmalar arasında aldığım notlarda -biraz kısa olarak geçiyorum- çekişmeli ebeveyn boşanma sürecini çekişmesiz hâle getirmek için boşanma danışmanlığının çok önemli olduğu söylendi. Gerçekten bu çok önemli bir konu ve bence çözüm odaklı süreçlerin içerisinde en baş konu olarak değerlendirilmeli. Çünkü, anne ve baba tartışırken en fazla sorun aradaki çocuklar arasında ve bu çocukların geleceği açısından bu çok önemli bir sorun teşkil ediyor.

Yasal tedbirler konusunda benim kendi gözlemlerim ve grubumuzun fikrî olarak şunu söylemek istiyorum, bir öneri tabii ki bu bizimki: Medya ve diziler, sosyal paylaşım siteleri, özellikle yasal düzenlemeler konusunda gerçekten gerçekçi adımlar atmalılar. Çünkü, sağlam aileler sağlam nesillerle kurulabiliyor. Eğer biz çocuklarımıza aile yapısı, bütünlüğü, güzel aile profilli diziler seyrettirmez isek veya da sağlam aileler profilini önüne koymazsak bu çocukların tabii ki gelecekte nasıl bir aile oluşturacaklarını tasarlayabiliriz, tasavvur edebiliriz diye düşünüyorum.

Bizler sivil toplum kuruluşları ve kendi görevlerimiz olarak elimizden geldiğince aile kurumumuz için çalışıyoruz. Bizleri de buraya davet ettiğiniz için çok teşekkür ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Bayram Özçelik geçti)

BAŞKAN – Fatma Hanım, çok teşekkür ediyoruz.

Buyurun Şule Hanım.

FATSA SÜRİYELİ MUHACİRLERE YARDIM DERNEĞİ VE DAMLA DERNEĞİ BAŞKANI ŞULE KİBAR – Teşekkür ederim.

Sayın vekillerim; hepiniz hoş geldiniz.

Bu çok güzel bir birliktelik. İnşallah buradan Meclisimize güzel şeyler çıkacaktır ülkemiz adına, inanıyoruz buna.

Son söz bana kaldı. Zaten söylenmesi gereken şeyleri büyüklerimiz, arkadaşlarımız söyledi. Birçok fikrimiz ortak bu konuda. Ben birkaç şeyin üzerinde durulması gerektiğini düşünüyorum. Bu ASM'lerde, aile sağlığı merkezleri hekimliklerinde muhakkak bir aile danışmanı psikolog ve bir dinî danışman bulundurulmalı diye düşünüyorum. Çünkü, insanlar bire bir sürekli aynı kişiyle temas hâlinde olduğunda ona daha fazla açıldığını düşünüyorum. Biz dernek olarak da yardım amaçlı bir derneğiz ama tabii ki hitap ettiğimiz alan kadınlar. On senedir hizmet vermekteyiz Damla Derneği olarak Fatsa'da ve dertlerini bire bir dinliyoruz. Hep çok güzel şeyler dinledik, çözüm odaklı ya da yapılması gereken şeyleri ama pratikte bu çok böyle olmuyor. Biz dinlediğimizde bu çok daha farklı oluyor. Yani, mesela, uzaklaştırma önlemini -sayın hâkimim de orada belirtti zaten- bu uzaklaştırmayı yapıyorsunuz ama bu adam bu kadını ya sokakta ya bu uzaklaştırma bittiğinde evde tekrar yakalıyor. Yani, bu uzaklaştırma bir anlamda bu adama dış biletiyor. Yani, uzaklaştırma önlemini almadan önce bence ara buluculuk hizmetleri araya girmeli diye düşünüyorum. Çünkü, bizim yaşadığımız, bire bir tanık olduğumuz hadiselerde uzaklaştırmaya aldıktan sonra şiddetin daha artarak devam ettiği ailelere ve kadınlara da rastladık.

Eğitimin küçük yaştan başladığını, ağacın yaşken eğileceğini düşünerekten din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinin daha doldurulmasının faydalı olacağı kanaatindeyim ve dernek olarak biz de 2013 yılında "Kar Çiçekleri Anne Gelişim Projesi" adında İçişleri Bakanlığından onaylı bir proje yürüttük. Projemizde 25 boşanmış bayana ev eksenli ekonomik katkı sağlayabilecek gelişim, takı tasarımı, ev tekstili üzerine eğitimler, bunun yanında kişisel gelişim, öfke yönetimi, ev ekonomisi vesaire bu bazda eğitimler verdik. Sekiz ay süren bir projeydi. Geri dönüşünü de güzel aldık ve onlarla o sekiz ay süresince, işte, çocuklarıyla, evleriyle, ev ortamlarına girerek sürekli birlikte olduk, psikolojik danışmanlarımızla çalıştık. Boşanmış bayanların psikolojisi gerçekten çok farklı yani kendileri bile kendi aralarında 25 bayan birçok zaman anlaşamıyordu. Yani, bu kadınlara boşandıktan sonra da psikolojik desteğin bir şekilde verilmesi gerekiyor. Ha, tabii ki burada asıl amaç bu boşanmaları önlemek ama bizim projemiz boşanmışlar üzerineydi ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 45

boşandıktan sonra da ciddi sorunlar yaşıyorlar. Bunlar ekonomik bazlı sorunlar ama devletimiz bu konuda şu anda, işte, Sosyal Politikalar Bakanlığıyla olsun, sosyal yardımlaşma vakıflarıyla olsun ciddi anlamda bu kadınlara zaten destek sağlıyor. Bunun dışında, psikolojik desteğe de ihtiyaçları olduğunu düşünüyorum.

Bir de şunu söyleyip çok fazla uzatmadan sözümü bitireceğim. Birçok rakam söylendi, birçok istatistik verildi boşanmalarla, davalarla alakalı. Emin olun, on senedir sahalardayım, bu gördüğünüz rakamların bir bu kadarı da kim ne der, komşular şöyle der, ailem böyle der diye boşanamayan kadınlarla dolu, belki 1 katı daha fazlası. Şiddete maruz kalıyorlar, ekonomik sıkıntılar çekiyorlar, birçok şeyi var bunun. Hani, bunları belki bilinçlendirmek, belki bunlar üzerine de... Ha, bu demek değil ki "Bu insanlar sıkıntı çekiyor, boşansınlar." ama bunlar üzerinde de bu tespit nasıl yapılır açıkçası bu konuda bir fikrim yok. Fakat, bunlar üzerinde de çalışılması gerektiğini, belki bir bilinç uyandırılması, bir farkındalık uyandırılması gerektiğini düşünüyorum.

Bizim yaptığımız bu projede şöyle minik bir istatistik verebilirim ben: 25 kadın üzerinden biz bu projeyi gerçekleştirdik. Bu kadınların 11'i şiddetten dolayı boşanma gerçekleştirmişti, 6'sı aldatma kaynaklı boşanmaydı, 3'ü alkol kullanımından boşanmaydı, 2'si tamamen ekonomik sebeplerden, 1'i çocuğu olmadığından, kadının çocuğu olmadığından dolayı bir boşanmaydı, 1'i de aile büyüklerinin dışarıdan erkeğe yaptığı baskı sonucu boşanmaydı çeşitli sebeplerden dolayı. Böyle de minik bir 25 kişilik istatistiki bilgi verebilirim size.

Çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

(Oturum Başkanlığına Başkan Ayşe Keşir geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Selma Hanım, sizin ilave etmek istediğiniz bir şey var herhâlde. Sizi de dinleyelim lütfen.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ben bir cümle ekleyeyim.

BAŞKAN – Buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Aslında şunu görmekten mutlu oluyorum: Keşke STK'ların içinde erkeklerin çoğunlukta olduğu gruplar da olsa ama görüyoruz ki kadınlar yükü taşıyor, burada da bunun yansımaları görüyoruz. Hepinizi tebrik ediyorum.

BAŞKAN – Ben erkek yöneticilerden kadınlara destek bekliyorum bu anlamda, öyle bir iş birliği önereyim.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Ben bir şey söyleyebilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Erkekler de çalışıyor diye mi?

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Yok, erkekler adına değil. Komisyonumuz başladığından bu tarafa başkanım ifade ediyor, "Biz kadınları eğittiğimiz zaman direkt zaten erkekleri eğitmiş olacağız. Ona vurgu yapıyor zaten.

BAŞKAN – Ben öyle bir şey demedim ya.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Şimdi, Fatma Hanım ve Nurşen Hanım ifade ettiler, Diyanet teşkilatında da görev yaptığınızı söylediniz, özellikle yüksek lisansı yaptığınızı dinî danışmanlık üzerine.

İlahiyatlardaki yüksek lisansla, özellikle son yıllarda ilahiyatta okuyan öğrencilerden bayanların sayısının çok fazla olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla, o ilahiyattaki bayanların yüksek lisans alanlarının aslında genişletilmesi -din sosyolojisi, dinî danışmanlık -artması lazım; bir bu. İkincisi: Vilayetlerimizde müftülükler yeni başladı yani bu tür çalışmalara başladılar. Ordu'da yeteri kadar sayı var mı ilçelerde olsun, ilde olsun müftülüklerde Diyanet bazında?

FATSA MÜFTÜLÜĞÜ AİLE VE DİNİ REHBERLİK BÜROSU ÜYESİ FATMA MADRAN – Efendim, eğitilmiş olarak dinî danışmanlık eğitimi olan çok fazla yok. Ben yüksek lisansımı dinî danışmanlık üzerine yaptım ama şu an müftülükte değilim, Millî Eğitimdeyim.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Ama, on dört yıl Diyanette çalıştığınızı beyan ettiniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 46

FATSA MÜFTÜLÜĞÜ AİLE VE DİNİ REHBERLİK BÜROSU ÜYESİ FATMA MADRAN – Orada biraz çalıştım evet. Dinî danışmanlıkta biz belli dersler aldık ve Samsun’da yaptık yüksek lisansımızı. Nurşen Hanım’la beraber yürüttük çalışmalarını. Ünye’den, Ordu ve Fatsa’dan zannediyorum 5-6 civarında bayandık biz ve biz tamamladık. Şu anda da yeniden Samsun’da Sosyal Bilimlerde açıldığını biliyorum. Bunun yanında din psikolojisi ve din sosyolojisi alanında da birçok arkadaşlarımız yüksek lisansına devam ediyor. Ama, bu, tabii, Ordu için yeterli bir sayı değil.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Selma Hanım, buyurun.

Biz buradan çıkınca -her şehirde yapıyoruz- uzun süre evliliği olan bir aileyi ziyarete gideceğiz, planlamamızın şu an kırk beş dakika ilerisindeyiz, uzadı toplantımız. Onun için, toparlarsak Selma Hanım, sevinirim.

ÜNYE ÇATOM BAŞKANI SELMA HASDEMİR – Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyeleri; Ordu’muza hoş geldiniz.

Bugün burada sorunlar, boşanmaya götüren sebepler ve boşanma süreci anlatıldı. Biz çözümün bir parçasıyız. Ben biraz kısaca ondan bahsedeyim. Çok amaçlı toplum merkezi, ÇATOM Başkanlığı yapıyorum. 13 Mayıs 2011 yılında Ünye Kaymakamlığı tarafından kurulan ÇATOM. Onun dışında, Girişimci İş Kadınları Derneği Başkanlığı, Ünye Kent Konseyi Yürütme Kurulu Üyesi ve Kurucu Kadın Meclisi Başkanımı. Bunları söylememdeki sebep, çok farklı alanlarda çok geniş kadın gruplarıyla çalışmış olmam.

ÇATOM’dan bahsedeyim. 800 üyeyi geçtik son rakamlarla beş yıl içerisinde. ÇATOM’da ne yapıyoruz? Çok amaçlı toplum merkezinde kadının güçlenmesi, kadın güçlenirse aile güçlenir, aile güçlenirse gelecek nesil, çocuklar güçlenir, bunun için çaba gösteriyoruz.

Evet, boşanmaya götüren nedenler arasında ekonomik etkenler, değer verilmemek gibi birçok sebepler sayıldı. Biz bu işin istihdam boyutundayız. Kadınlarımıza meslek edindirirken onların hayata daha kuvvetli, daha görünür, daha kendi kimliklerine kavuşmuş hanımlar olmalarına özen gösteriyoruz. Geldiğimiz bu beş yıl içerisinde gerçekten çok büyük aşama kaydettik. Yaptığımız bütün araştırmalarda kadınlarımızın çocukları, eşleri, aile yakınları tarafından daha önemsendiklerini, daha farklı bakış açılarına kavuştuklarını gördük. Hatta, bir tanesi “Mahalledeki yürüyüşüm değişti.” dedi. Bunlar çok güzel etkilerdi. Evet, aile bütünlüğünün korunmasında kadının rolü çok büyük. Gelecek neslin hazırlanmasında kadının rolü çok büyük. Bu nedenle, tabii ki sorunlar var, sorunlar bize hep geliyor. Neler yapıyoruz, birkaç tanesinden hızlıca bahsedeyim. Psikolog Profesör Doktor Ayşe Yalın Hocamızla kapalı grup çalışmalarımız var. Gönüllü sosyologlarımız, rehberlik öğretmenlerimiz, avukatlarımız... Kadınlar bize ne sorunla geliyorlarsa hemen gönüllü ekiplerimiz devreye girerek onlarla iletişime geçmekte. Zaman zaman Ünye Adliyesinde şiddet mağduru kadınlarla bir araya gelerek onlara bundan sonraki süreçte nasıl katkı verebiliriz, nasıl yanlarında olabiliriz, onu konuşuyoruz, paylaşıyoruz.

Bizim alanlarımız, aslında, evet, mesleki alanlar ama bir laboratuvar gibi, orada çok paylaşımlar oluyor, insanların bir birlerinden öğrenecekleri çok şeyler oluyor. Hani, bir ders kitabını okuttuğunuz zaman ne kadar ilgi gösteriyorlar bilmiyorum ama bire bir canlı örnekleri paylaşarak, duyarak, yaşayarak, rol modellerle karşılaşarak daha büyük gelişimleri sağlıyoruz, beş yılda bunları gördük. Her yere erişebilirlik... “Ben oraya hiç gitmedim, o sokaktan hiç geçmedim.” diyen kadınlar artık daha güvenliler, “Ben orayı bulurum.” diyorlar. Tabii ki bir aile bütünlüğüdür, birlikte karar verecekler, birlikte hayatı paylaşacaklar “Ama, bana sormaz ki eşim, bana söylemez ki.” dediği noktada, artık kendisine daha farklı bakışların olduğunu söylüyor ve bu bizi el ele tutuşmaya, kadınımızla, erkeğimizle bir arada birbirimize katkı vermeye daha çok ihtiyacımız olduğunu gösteriyor.

Çok teşekkür ediyorum verdiğiniz fırsat için.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, ben de teşekkür ediyorum.

Çok farklı illerde farklı ÇATOM’ları tanımış birisiyim. Aynı zamanda, ÇATOM’ların kurgusunu yapan ve kuruluşunu yapan Aygül Hanım’la da GAP’ta, Aile

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 47

Bakanlığında uzun yıllar birlikte çalıştık. Aygül Hanım'ın çok emeği var, şimdi onu gıyabında anmam lazım Aygül Fazlıoğlu'nu. O da aslen buranın, Karadeniz'in çocuğu, Ofludur o ama Mardin'dekinden ve Batman'dakine kadar bütün ÇATOM'ların kurgusundan kuruluşuna her birinde çok emeği vardır. Onun için onu da buradan sevgiyle anmak istiyorum.

ÜNYE ÇATOM BAŞKANI SELMA HASDEMİR – Sayın Başkanım, GAP dışındaki ilk ÇATOM Ünye ÇATOM'dur zaten. Biliyorsunuz GAP Bölgesi projesi. Bu anlamda da merkezimize büyük sorumluluklar düşüyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ALTINORDU BELEDİYE BAŞKANI ENGİN TEKİNTAŞ – Sayın Başkanım, bir ilavede bulunabilir miyim.

BAŞKAN – Tabii, buyurun Başkanım.

ALTINORDU BELEDİYE BAŞKANI ENGİN TEKİNTAŞ – Ben de özellikle kadının iş hayatına katılabilmesi ya da kendi hayatını devam ettirebilmesi açısından katkı sunan -yine, tabii, Profesör Aziz Akgül vasıtasıyla Türkiye İsrافی Önleme Vakfının yürüttüğü bir çalışma da ilimiz ve ilçemiz olarak, Altınordu olarak sahiplendiğimiz bir proje ve devam ediyor- şu anda 440'a yakın hanımefendinin süreklilik arz eden kredi aldığı ve dönüşümünü sağladığı bir proje var. Tabii, biz her süreçte mümkün olduğunca oraya özel katkılar da sunuyoruz. Bu sefer yine destek verdik projeye. Özel idare zamanında başlayan, 2011'de başlayan bir proje. 2016'ya kadar beş yıl içerisinde yaklaşık şu anda 1 milyon 600 bin liralık bir kredi dönüşü var ama sadece bayanlar üzerinde yürüyor, başka bir tarafı yok. 960'a yakın bayan kredi almış, 440'a yakın da şu anda süreklilik arz eden krediyi dönüştürüyor. Kendi geçimlerini kendi içinde sağlayabilecek noktaya geldikleri için de biraz daha bağımsız hiss ediyorlar. Bu tip projeler -kayda geçsin diye özellikle ifade ediyorum- bir manada ekonomik olarak gösterilen sebeplerin azaltılması açısından son derece önemli gördüğümüz projeler ve devlet, sivil toplum ve yerel yönetimler olarak iş birliği içerisinde yürütülmesi zannediyorum biraz daha farklı katkı sağlar diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bu bağlamda aslında Sosyal Yardımlaşma Vakfının verdiği gelir getirici destek projeleri 15 bin liraya kadar sıfır faizli, çok önemli bir destek. İlk iki yıl geri ödemesiz, kalanı sekiz yılda eşit taksitle. Bunun da büyük bir kısmı, mesela, kadınlarda geri dönüş oranı çok yüksek, onu kullananlarda.

ÜNYE ÇATOM BAŞKANI SELMA HASDEMİR – Başkanım, onunla ilgili bir şey söyleyebilir miyim.

ALTINORDU BELEDİYE BAŞKANI ENGİN TEKİNTAŞ – İsterseniz bitireyim, ondan sonra iade edeyim.

BAŞKAN – Tamam.

ALTINORDU BELEDİYE BAŞKANI ENGİN TEKİNTAŞ – Buradaki görüntü şu: Başlayan rakam ile devam eden rakamlar çok büyük rakamlar değil. Diğerinde sanki bedava paraymış gibi algılanıyor ama burada ise çok daha farklı, 700 lirayla başlayıp 7, 8, 10 bin liraya kadar değişen ama hiçbir şekilde kredide kefaret vesaire bir şey olmadığı için de kendini geri dönüşümde mecbur hissettikleri bir proje ve şu ana kadar istatistiki olarak bize sunulan yüzde 100 geri dönüş var. Bu yüzde 100 geri dönüş bir manada onun bir sorumluluk projesi olduğunu da ortaya koyuyor. Bir vakıf medeniyeti gibi de algılanabiliyor. Bu çerçevede farklı olduğunu, avantajlı olduğunu hiss ediyoruz. Aslında yürütülmesi gereken, küçükten büyüğe doğru yürütülen sistem olduğunu da burada fark etmiş oluyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Buyurun.

ÜNYE ÇATOM BAŞKANI SELMA HASDEMİR – Başkanım, o uygulamanın, sosyal yardım dayanışma vakıflarının 15 bin liralık o desteklerinin sahada aslında şöyle bir sıkıntısı oldu: O parayı alan hanımlar ticareti, yapacağı işi bilmeden, nasıl olsa geri ödemesi çok kolay, faizi yok gibi avantaj görerek aldılar. Sonra dediler ki: "Bu para bize yetmeyecek. Nasıl olsa iş kuruyoruz, para kazanacağız." Biraz da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 48

borçlandılar ama hiç bilmedikleri işlere girdikleri için, bırakın kazanmayı, borçlanarak çıktılar ve bize daha büyük sorunla gelmeye başladılar.

BAŞKAN – Ama, işte proje yazımı orada önemli, ilgili vakfın doğru görmediği projeye o desteği vermemesi lazım.

ÜNYE ÇATOM BAŞKANI SELMA HASDEMİR – Orada bizim önerimiz, evet, bu desteğin verilmesinin bir kaidesinin de halk eğitim merkezi olabilir, bizim gibi merkezler olabilir, buralarda ciddi eğitim alarak, yapacağı işi gerçekten bilerek başlamaları ve görünür olmaları, yoksa sorunları daha büyüyen geliyor ve zaten kadınlar, zaten bir dezavantajları var. “Ne biliyordun da yaptın, bir de borçlandın deniliyor.” sorun çok daha büyüyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Başkanım, bir konuda sadece fikir beyan etmek istiyorum.

Şimdi, birçok sunumlarda ya da kadın, erkek, aile dediğimiz sorunları konuşurken hep bir cümle dikkatimi çekiyor ve beni artık rahatsız etmeye başladı. Sürekli -evet, sorumluluklarımız var, haklarımız kadar sorumluluklarımız da var ama hep kadının sorumluluğu çok büyük, kadının sorumluluğu çok büyük, orada bile aslında kendimizi çok zorluyoruz ve üzerimize çok fazla sorumluluk alıyormuşuz gibi geliyor. Dil çok önemlidir algı yönetiminde ve içselleştirmede. İşin gerçeğinin bu olmadığını düşünüyorum. Tam tersine, şunu kullansak: Kadın ve erkeğin sorumluluğu eşit. Eşimle birlikte ailenin bütünlüğünü sağlamada, çocuğun eğitimin sağlamada birbirimize göstereceğimiz insan hakları boyutundaki saygıda eşimle sorumluluğumuz, eşlerimizle sorumluluğumuz, erkeklerimizle sorumluluğumuz aslında eşit diyebilsek, sanki biraz... İşte, az önce Sayın Vekilim ne dedi? “Kadını eğitince bütün aileyi, toplumu eğitiyorsun.” Hemen üzerinden atıyor erkekler. Böyle dediğimiz zaman ne oluyor? Erkek ister istemez “Oh be, bir sorumluluklar daha benden gitti. Kadının sorunu, kadın uğraşsın.” Yani, beynin altındaki -tabii, tıp hekimi değilim ama- bu tür tanımlamaların önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü, kendimizi çok fazla bazı şeylerde etiketliyoruz, kendimiz etiketliyoruz aslında kadın olarak. Biraz da kendimiz o yolu kapatıyoruz. Ben önemli olduğunu düşünüyorum. Özellikle burada yoğunlukta kadın üzerine çalışan dernekler olduğu için söylüyorum.

Bir de Sayın Müdürüm, çok kısa bir şey sormak istiyorum. Şimdi, burada bir sürü dernek var ve hep eğitimden bahsetti, işte, şu eğitimi veriyoruz, bu eğitimi veriyoruz. Sonuçta dernek dediğimiz yapılan, kurumlar çok rahat kurulabilen yapılar ama bu eğitimlerde, bazı eğitimlerde dikkatimi çekti, işte, danışmanlık eğitimleri veriliyor, yeri geliyor psikoterapi yapılan eğitimlerden bahsetti bazı arkadaşlar ki vekilim daha uzman bu konuda, psikoloji eğitimi alması lazım bu eğitimi verenlerin, bu tür yapılan altında verilen eğitimlerin denetimi sizin tarafınızdan sağlanıyor mu ya da birlikte mi bu eğitimler planlanıyor? Bu eğitimlere kim veriyor, hangi uzmanlar veriyor? Bunlar hakkında sizin bir bilginiz var mı? Önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü, son dönemlerde, biliyorsunuz, özellikle çocukları taciz ve şu yaşadığımız meşhur olay, merdiven altı eğitim adı altında çocuklarımızın, gençlerimizin, kadınlarımızın bu yaşadığı sıkıntılar... Siyaseten söylemiyorum, ne olur yanlış anlamayın ama güncel olduğu için söylüyorum. Bu merdiven altı kurumlar var, her konuda, sadece din eğitimi değil, normal eğitim adı altında ama başka amaçlarla kurulan yapılar var ister istemez, kötü insanların elinde kötü amaçlarla kullanılan, o sebeple soruyorum Müdürüm, sizin sorumluluk alanınız olduğu için.

ORDU ASP İL MÜDÜRÜ RECEP DİZDAR – Şimdi, eğitim belki bizim sorumluluk alanımız gibi görülebilir konu itibarıyla ama yapılan eğitimler bizim denetimimiz altında olan konular değil eğitim olarak baktığımızda. Bizim sorumluluk alanımızda genelde hep kurumlar vardır, işte, özel kurumlar, özel bakım merkezleri. Bu tür kurumların eğer yasal olarak aşılıp boyutu varsa biz onları denetleyebiliyoruz ama yapılan eğitimleri denetleme gibi bir yetkimiz bulunmamaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı onu yapıyor bildiğim kadarıyla.

BAŞKAN – Ama, şu var tabii: 2012 yılında çıkan aile danışmanlık standardı var, o standardın altına düşülemiyor bildiğim kadarıyla bu eğitimlerde. Aile danışmanı tanımı var, o tanımın altına düşülemediğini biliyorum. Orada bir tanım yapıldı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Büt. Ordu Tarih :27.03.2016 Saat : Kayıt:ORDU Stenograf : Uzman:..... Sayfa: 49

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Başkanım, son bir şey söyleyebilir miyim.
BAŞKAN – Buyurun Deniz Hanım.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Biz belli bir saattir buradayız, hep birlikte bir şeyleri paylaşıyoruz, bu normalde başka yerlerde de belki söylediğim bir şey ama burada özellikle not aldım. Boşanma ve aile sorunlarına yönelik çalışma gruplarının adları verildi. Yani, herkes görüşünü, önerisini belirtti. Aile eğitim uzmanı, aile danışmanı, boşanma danışmanı, manevi danışman, ara bulucu, bütün burada sayılan unvanlar. Şimdi bu unvanlara talip olan arkadaşlar -belki eksik vardır- sınıf öğretmeni, sosyal hizmetler uzmanı, sosyolog, ilahiyatçı, avukat, doktor, hemşire. Eğer, biz Bakanlığın herhangi bir kadro açmasını sağlayacaksa veya bu konuda çalışma yapmasını sağlayacaksa bir kere öncelikli meslek elemanları arasında sınırları iyi çizip görev tanımlarını iyi yapmak zorundayız. Çünkü, bu arkadaşlar aile danışmanlığı sertifikasını aldığı anda, daha önceden de söyledim, aile terapisi, evlilik terapisi yapabileceklerini düşünüyorlar ve hepsi bu işe soyunuyor. Yani, bu çok hassas bir konu. Zira, aile ve evlilik danışmanlığını, gerçek anlamda, terapi anlamındaki danışmanlığını psikolog, psikolojik danışman, psikiyatrist dışında kimse yapamaz.

BAŞKAN – O konuda hemfikiriz.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – O nedenle görev tanımları çok yerinde olmalı ve görev sınırlamaları net olmalı, kimse elindeki sertifikayla evlilik terapisine soyunmamalı. Eğer öyle bir şey yaparsa her şey daha kötü olur. Bir de bu mesleki haksızlık olur.

BAŞKAN – Bu konu zaten bizim Komisyon olarak tespit ettiğimiz bir konu.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Arkadaşlarımız da duysun istedim.

BAŞKAN – Sayın Bakan geldiğinde de bu konuyu kendisine ifade etmiştik zaten. Burada iki şey önemli: Bir, ilk kabul, ilk rehberlik. İlk kabulde yaygınlaşmış bir hizmet olduğu için belki o aile danışmanı sertifikası olanlar ilk kabulü belki yapabilirler ama süreli danışmanlıkları, işte, terapi dediğimiz diğer uygulamaları Deniz Hanım'ın saydığı uzmanlık alanları yapabilir. Bu, raporumuza zaten öneri olarak girecek. Yerel yönetimler, STK'lar da bu anlamda bir hizmet üretiyorlarsa aynı standartta üretmeleri noktasında da raporumuzda buna yer vereceğiz.

Ben toparlamak zorundayım. Tüm katılımcılarımıza hem Ankara'dan bizimle gelen misafirlerimize hem burada bize hem ev sahipliği yapan ama hem de misafirimiz olan Ordulu hemşehrilerime, öyle söylüyorum, çok teşekkür ediyorum. Dört saattir bu kapalı ortamda aslında çalışma şartlarını zorlayan... Ve hiç ara vermeden yaptık, gördüğüm kadarıyla hiç kaçak da olmadı, kimse dışarı çıkmadı. Herkes çok iyi niyetli ve gayretliydi. O anlamda ben çok teşekkür ediyorum emeği olan herkese, katkı veren herkese.

İyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 18.25